

รายงานความก้าวหน้า

ชุดโครงการวิจัย

“การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

(1 มิถุนายน - 30 พฤศจิกายน 2552)

โดย

รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ

ผู้ประสานงานชุดโครงการ

ธันวาคม 2552

(งานวิจัยยังไม่เสร็จสมบูรณ์โปรดอย่านำไปใช้อ้างอิง)

คำนำ

เอกสารรายงานความก้าวหน้าชุดโครงการวิจัย “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ฉบับนี้เป็นการรายงานความก้าวหน้าการขับเคลื่อนชุดโครงการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยโครงการวิจัยภายใต้ชุดโครงการที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่า จ.พิษณุโลก โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จ.จันทบุรี โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ามันสำปะหลัง จ.กำแพงเพชร และโครงการวิจัยเครือข่ายสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า

เนื้อหาสาระของรายงานฉบับนี้ เน้นไปที่จุดเน้นในการทำงานของโครงการประสานงานกลาง กระบวนการทำวิจัย ซึ่งดำเนินการในลักษณะของ Experimental Development เพื่อการขับเคลื่อนชุดความรู้การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าสู่การปฏิบัติการวิจัยร่วมกัน โดยทีมประสานงานกลางจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้การหนุนเสริมการดำเนินการวิจัยของชุดโครงการวิจัยย่อย ทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบาย และเชิงพื้นที่ ตลอดจนการประสานงานด้านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ในชุดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโซ่อุปทาน การจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนธุรกิจ การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการผลิตและการตลาด ตลอดจนกรอบคิดและทิศทางการพัฒนาสหกรณ์สู่การบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจเพื่อสังคม

ใคร่ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับท่านรองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย) ที่ให้ทั้งคำแนะนำในทุก ๆ ด้าน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันฯ ทีมวิจัย และทีมงานของสถาบันฯ ที่ทุ่มเทเวลาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

(รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท)

ผู้ประสานงานชุดโครงการ

11 ธันวาคม 2552

บทสรุปผู้บริหาร

ชุดโครงการ การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

การดำเนินการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัย “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ในระยะที่ 4 นี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการต่อยอดและขยายผลการ “เชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” ซึ่งเป็นชุดความรู้หลักของโครงการที่ผ่านมา โดยการทำการวิจัยในระยะนี้จะมุ่งไปที่การเชื่อมโยงเครือข่ายที่เกิดขึ้น ให้ทำกิจกรรมเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์และภาคพันธมิตรภายใต้โซ่อุปทานในการขับเคลื่อนทั้งความรู้ ธุรกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่จะนำ “คุณค่า” ซึ่งมีทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เพิ่มมูลค่าสินทรัพย์ และรูปที่ไม่ได้เป็นตัวเงิน เช่น ความพึงพอใจในการใช้บริการของสมาชิก โอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนของสมาชิก โอกาสการเข้าร่วมในเวทีเรียนรู้ของผู้นำ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ การพัฒนาเป็นสังคมข้อมูลข่าวสารของประชาคมสหกรณ์ เป็นต้น

ในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าการก่อตัวของเครือข่ายภายใต้โซ่คุณค่า (Value chain) ของระบบสหกรณ์เพื่อนำคุณค่าจากตัวบุคคลไปสู่การบรรลุเป้าหมาย “ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า” ได้เริ่มเห็นเป็นรูปร่างขึ้นมาบ้างแล้ว ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าจะประกอบด้วย เครือข่าย 3 ระดับ ได้แก่

1. **เครือข่ายต้นน้ำ** เป็นรูปแบบของเครือข่ายทุนมนุษย์ที่ชุดโครงการฯ ได้พัฒนาขึ้นภายใต้ชุดโครงการฯ ที่ผ่านมา ได้แก่ เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ เครือข่ายนักวิจัย เครือข่ายพระสงฆ์ เครือข่ายนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า เครือข่ายผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร เครือข่ายคนสหกรณ์ เครือข่ายผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า เครือข่ายผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างผู้ชำนาญการ(เป่าบูนจัน) และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญกรมส่งเสริมสหกรณ์

เครือข่ายต้นน้ำจะทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงความรู้ “การเชื่อมโยงเครือข่าย” เพื่อนำความคิดสำหรับการปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์เข้าสู่กรอบคิด การเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง (Self Help Organization): SHOs หรืออีกนัยหนึ่งการเป็นองค์กรธุรกิจฐานสังคม (Social Economy Enterprise) โดยที่ผู้นำความคิดในระดับต้นน้ำนี้ จะทำหน้าที่เป็นตัวแบบผู้นำสหกรณ์ (Role Mode) และปฏิบัติให้เห็นสำหรับแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) แก่ประชาคมในขบวนการสหกรณ์ อีกทั้งยังทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ถึงเครือข่ายสหกรณ์ของภาคประชาชน เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นและการเสริมพลังระหว่างสหกรณ์ที่ลงทะเบียนและสหกรณ์ภาคประชาชนบนความสมัครใจอีกด้วย¹

2. **เครือข่ายกลางน้ำ** จะประกอบไปด้วย เครือข่ายสหกรณ์ ที่เป็นผลลัพธ์การวิจัยของชุดโครงการ ซึ่งได้ริเริ่มไว้ตั้งแต่การขับเคลื่อนโครงการวิจัยด้านสหกรณ์ ในพื้นที่ 45 จังหวัด จนถึงปัจจุบันซึ่งพบว่ายังมีเครือข่ายที่ยังขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงคุณค่า ที่มีความแตกต่างจากการดำเนินงานของ

¹ อ่านเพิ่มเติมเรื่อง แนวคิดการเชื่อมโยงเครือข่ายในวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2

สหกรณ์โดยทั่วไป กล่าวคือ เครือข่ายต่างๆ เหล่านี้ ให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจที่มีจุดมุ่งหมายของการแบ่งปัน โดยเน้นไปที่การวางระบบการบริหารจัดการสหกรณ์ที่เข้มแข็งเป็นธรรมาภิบาล เพื่อการเป็นที่พึ่งแก่สมาชิกและชุมชน อีกทั้งให้ความสำคัญกับการให้บริการมากกว่า การมุ่งแสวงหารายได้จากการดำเนินธุรกิจและผลกำไร ซึ่งถือว่าเป็นตัวแบบของสหกรณ์และเครือข่ายสหกรณ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี เครือข่ายที่น่าสนใจ ได้แก่ เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม เครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ จังหวัดพังงา เครือข่ายคุณค่า สกต.จังหวัดพิษณุโลก เครือข่ายคุณค่าผลไม้ จังหวัดจันทบุรี เครือข่ายบุญโคสันติสุข จังหวัดปัตตานี เครือข่ายท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ต เครือข่ายคุณค่ามันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายสารสนเทศสหกรณ์ เพื่อเสริมสร้างให้ก่อเกิดเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge Base Society) ในกลุ่มประชาคมเครือข่ายคุณค่าและผู้สนใจอีกด้วย

3. เครือข่ายปลายน้ำ เป็นกลุ่มภาคีพันธมิตรที่ชุดโครงการวิจัยและสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ประสานงานเพื่อการต่อยอด ขยายผลการนำชุดความรู้ “การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” ไปขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาสหกรณ์ ฉบับที่ 2 ซึ่งมีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสศ.) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กตส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (ชสค.) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) บริษัทสยามพารากอนและเครือเดอะมอลล์ กรุ๊ป องค์การเกษตรกรรม สหพันธ์สหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งเอเชีย (ACCU) บริษัทดัมส์ เอ็นเตอร์ไพรเซส จำกัด เข้ามาเป็นภาคีเครือข่ายเพื่อการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายร่วมกัน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปผู้บริหารชุดโครงการประสานงานกลาง	(ก)
สารบัญ	i
รายงานความก้าวหน้าชุดโครงการประสานงานกลาง	
- ความเป็นมาชุดโครงการฯ	1
- วัตถุประสงค์	2
- กรอบคิด	2
- กระบวนการทำงาน	3
- ผลลัพธ์โครงการวิจัย ใน 6 เดือนแรก	4
- ตารางปฏิบัติงานของทีมประสานงานกลาง	5
- การจัดเวทีเรียนรู้และผลลัพธ์ที่ได้	22
- การเชื่อมโยงเครือข่าย	33
- ผลลัพธ์เครือข่าย	36
- งานวิจัยที่จะดำเนินการต่อไป	38
เอกสารอ้างอิง	39
ภาคผนวก	40
ภาคผนวกที่ 1 : บทสรุปผู้บริหาร โครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นโครงการในปี 2552	41
ภาคผนวกที่ 2 : บทความนำเสนอภาคีเครือข่ายขณะทำงานพิจารณาผลักดันให้สหกรณ์ เป็นวาระแห่งชาติ	73
ภาคผนวกที่ 3 : บทความวิชาการการนำยุทธศาสตร์การสร้างคุณค่าเพื่อการพัฒนาการ สหกรณ์ไทย ตีพิมพ์ในวารสารเทคโนโลยีสุรนารี	88
ภาคผนวกที่ 4 : บทความวิชาการ Branding as the marketing strategy for organic products: A case study on Moral Rice	99
ภาคผนวกที่ 5 : โครงการ การวิจัยและพัฒนาเพื่องานส่งเสริมสหกรณ์	109
ภาคผนวกที่ 6 : โครงการหลักสูตรการบริหารจัดการเชิงคุณค่า ชสอ.	114
ภาคผนวกที่ 7 : ปกวารสาร ฉบับที่ 4 และ 5	117
ภาคผนวกที่ 8 : รายงานความก้าวหน้าการปรับปรุงเว็บไซต์	120

รายงานความก้าวหน้า

ชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

1. ความเป็นมาของชุดโครงการฯ

การดำเนินการของชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” การดำเนินการชุดโครงการฯ ในระยะที่ 3 ที่ผ่านมา ซึ่งมุ่งไปที่การทำชุดความรู้เรื่อง “การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” มาใช้ในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย ซึ่งประกอบด้วย นักวิจัยจากภาครัฐ ภาคขบวนการสหกรณ์ และภาควิชาการ เพื่อสร้างตัวแบบสหกรณ์ที่มีทิศทางดำเนินงานในการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง และเชื่อมโยงความร่วมมือให้เกิดเป็นตัวแบบเครือข่ายใน 2 รูปแบบ คือ เครือข่ายเชิงพื้นที่ และเครือข่ายที่มุ่งไปที่การเชื่อมโยงพันธมิตรภายใต้โซ่อุปทาน อีกทั้งการพัฒนาระบบสนับสนุนต่างๆ เป็นชุดความรู้ การสร้างผู้นำสหกรณ์เชิงคุณค่า หลักสูตรการเรียนรู้การพัฒนาสหกรณ์เชิงคุณค่า การสร้างเครือข่ายสารสนเทศด้านสหกรณ์ และเครือข่ายต่างๆ ที่จะเกื้อหนุนการพัฒนาเป็นระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า ตามกรอบวิสัยทัศน์การพัฒนาการสหกรณ์ ซึ่งได้กำหนดไว้ในช่วงปี พ.ศ. 2550 -2554

จากข้อค้นพบจากการวิจัยชุดโครงการฯ ในระยะที่ผ่านมาดังกล่าว ซึ่งให้เห็นว่า ขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทยยังขาดตัวแบบและแนวทางปฏิบัติที่ดี ซึ่งให้เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ของการดำเนินงานสหกรณ์ในฐานะองค์กรเศรษฐกิจฐานสังคม ที่จะช่วยลดอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ ภายใต้ภาวะแข่งขันที่ก่อให้เกิดการขาดอำนาจต่อรองและความเป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจ ในกลุ่มองค์กรธุรกิจขนาดเล็ก การขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนของเกษตรกรรายย่อยและประชาชนที่มีฐานะยากจน การดำเนินโครงการวิจัยในลักษณะของ *Inventing Research* เพื่อสร้างตัวแบบผู้นำ ตัวแบบสหกรณ์ ตัวแบบเครือข่าย และระบบสนับสนุนของชุดโครงการฯ จึงยังคงมีความจำเป็นเพื่อค้นหาความรู้ใหม่และนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสู่การบรรลุเป้าหมาย “ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า” และการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มประชาคมสหกรณ์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินการชุดโครงการฯ ในระยะที่ 4 นี้ จะยังคงรูปแบบของการประสานงานเพื่อสนับสนุนการวิจัยของโครงการย่อยในกลุ่มงานวิจัย 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มงานวิจัยเชิงพื้นที่ โดยจะเป็นไปที่การพัฒนาสหกรณ์รุ่นใหม่ (*Young Co-operatives*) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเชื่อมโยงเครือข่ายภายใต้โซ่อุปทาน ซึ่งขยายผลไปที่การสร้างตัวแบบกลุ่มธุรกิจสหกรณ์ (*Co-operatives Business Group*) และการพัฒนาเครือข่ายธุรกิจในรูปแบบของ *Co-op to Co-op* ทั้งในและต่างประเทศ และกลุ่มวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนเครือข่ายทุนมนุษย์ที่มีอยู่ ได้แก่ เครือข่ายผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ เครือข่ายนักวิจัย เครือข่ายผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ เครือข่ายผู้จัดการสหกรณ์

2. วัตถุประสงค์

2.1 การประสานงานและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของชุด โครงการวิจัยในการสนับสนุนการพัฒนาการสหกรณ์สู่ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า

2.2 เป็นแกนนำในการริเริ่มสร้างนวัตกรรมสำหรับรูปแบบสหกรณ์และการบริหารจัดการสหกรณ์แบบใหม่ เพื่อขยายผลการพัฒนาการสหกรณ์

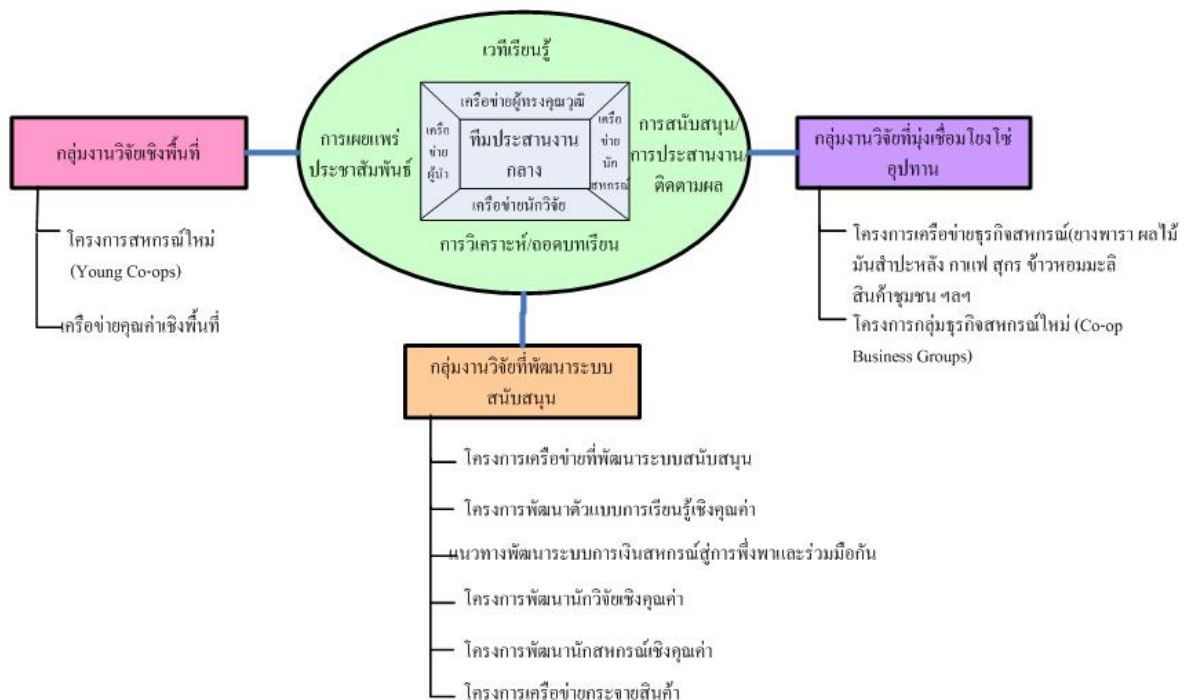
2.3 การสังเคราะห์ชุดความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการสหกรณ์ ในทิศทางของการนำคุณค่าสหกรณ์

2.4 การพัฒนาระบบสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นในการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์สู่ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า

2.5 การติดตามและหนุนเสริมเครือข่ายที่เป็นผลลัพธ์ของชุด โครงการฯ ให้มีบทบาทในฐานะเป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ในเชิงคุณค่า

3. กรอบคิด

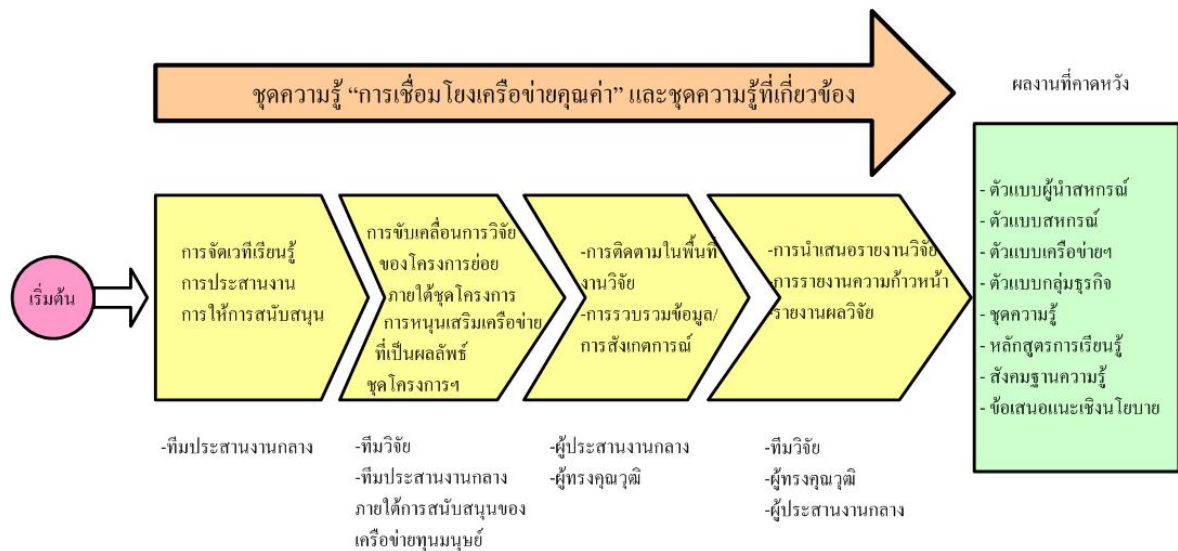
การดำเนินการชุดโครงการในที่นี่จะประกอบด้วยกลุ่มงานวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มงานวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างตัวแบบสหกรณ์ใหม่ (young Co-ops) โครงการเครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่ กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเชื่อมโยงโซ่อุปทาน ประกอบด้วย โครงการเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์ ซึ่งจะดำเนินการในกลุ่มผลิตภัณฑ์และบริการที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ผลไม้ มันสำปะหลัง กาแฟ สุกร ข้าวหอมมะลิ สินค้าชุมชนและอื่นๆ กลุ่มงานวิจัยที่พัฒนาระบบสนับสนุน ได้แก่ โครงการเครือข่ายสารสนเทศด้านสหกรณ์ที่มุ่งพัฒนา เว็บไซต์ และวารสารคนสหกรณ์ สื่อและสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการสหกรณ์ โครงการพัฒนาตัวแบบการเรียนรู้เชิงคุณค่า โดยมุ่งเน้นไปที่การค้นหาตัวแบบผู้นำ และตัวแบบการเรียนรู้ ที่มีคุณค่านำมาพัฒนาและเผยแพร่ โครงการแนวทางพัฒนาระบบระบบการเงินสหกรณ์สู่การพึ่งพาและร่วมมือกัน โครงการพัฒนานักสหกรณ์เชิงคุณค่าจะมุ่งเน้นไปที่การค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนาผู้นำเชิงคุณค่า โครงการพัฒนานักวิจัยเชิงคุณค่าจะเน้นไปที่ การสร้างเวทีเรียนรู้เพื่อถอดบทเรียนชุดความรู้และข้อค้นพบในระหว่างนักวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา โครงการเครือข่ายคุณค่า

รูปที่ 1 กรอบคิดการดำเนินการชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

4. กระบวนการทำงาน

กระบวนการทำงานใน 6 เดือนแรก ทีมประสานงานกลางได้ดำเนินการในกิจกรรมที่สำคัญๆ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้ การประสานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกและการติดตามงานวิจัยในพื้นที่ การเชื่อมโยงเครือข่ายที่มีอยู่เดิมและเครือข่ายใหม่ ซึ่งมีผลลัพธ์งานวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปที่ 2 กระบวนการทำงานของชุดโครงการวิจัย ในระยะ 6 เดือน

5. ผลลัพธ์โครงการวิจัย ใน 6 เดือนแรก

การนำเสนอผลลัพธ์การวิจัยใน 6 เดือนแรกของชุดโครงการวิจัยฯ ในที่นี้ จะประกอบไปด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ **ส่วนแรก** เป็นตารางการปฏิบัติงานของทีมประสานงานกลาง ซึ่งจะแสดงให้เห็นกิจกรรมการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการติดตามงานในพื้นที่ของทีมประสานงานกลาง **ส่วนที่สอง** เป็นการจัดเวทีเรียนรู้ **ส่วนที่สาม** เป็นการเชื่อมโยงเครือข่าย **ส่วนที่สี่** เป็นผลลัพธ์จากการขับเคลื่อนการวิจัย ในรอบ 6 เดือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6. ตารางการปฏิบัติงานของทีมประสานงานกลาง

ตารางการปฏิบัติงานของทีมประสานงานกลาง ระหว่าง 1 มิ.ย. 2552 – 30 พ.ย. 2552 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
1	1/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า	เพื่อหาแนวทางการทำวิจัยและหาข้อสรุป	ผู้ประสานงาน 1 คน / นักวิจัย 2 คน / เจ้าหน้าที่ สศท. 3 / เจ้าหน้าที่ 1 คน	7	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- มอบหมายให้สันนิบาตสหกรณ์ เป็นแม่ข่ายในการประสานงานเรื่องคณะกรรมการส่งเสริมธุรกิจ เพื่อร่วมจัดเวทีทำแผนธุรกิจ - ให้คุณดวงทิพย์ ระเบียบ คิดต่อประสานงานกับคุณสุทัศน์และคุณฐาตุร - ให้ส่งรายงานการประชุมภายในวันที่ 2 มิ.ย.52 และฝากเรื่อง mandate ด้วยว่า ในเดือน กค. สค. กย. สำหรับการนัดประชุมจะกำหนดวันที่เท่าไร
2	4/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า	หารือแนวทางการทำชุดสังฆทาน	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 1 / เจ้าหน้าที่ร้านสหกรณ์ กรุงเทพฯ 3 / เจ้าหน้าที่ 1 คน	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- หารือกับทางร้านสหกรณ์กรุงเทพ จำกัด เพื่อจัดทำชุดสังฆทานเพื่อจำหน่ายร่วมกับทางไปรษณีย์และร้าน 108 shop - ส่งรูปเพื่อลงแคตตาล็อกของ 108 Shop ภายในวันที่ 15 มิถุนายน 2552
3	9/6/52	ชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็น	หารือการดำเนินงานชุดโครงการฯ ระยะที่ 2	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 1 / เจ้าหน้าที่ สกว. 1	3	อาคารเอส เอ็ม ทาวเวอร์ สกว.	ดำเนินการเตรียม review proposal วันที่ 25/6/52

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
4	9/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ายางพารา	หารือวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 2/ เจ้าหน้าที่สถาบันฯ 2	5	ห้อง 205 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ประกอบด้วย - การจัดทำแผนธุรกิจเครือข่ายยางพารา - การจัดทำฐานข้อมูลสมาชิก - การจัดเตรียมข้อมูลการเชื่อมโยงธุรกิจกับเงิน - การจัดทำศูนย์เรียนรู้สวนต้นแบบ
5	10/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจสหกรณ์โรสการ์เด็น	สร้างภาคีเครือข่าย	ผู้ประสานงาน 1/ เจ้าของธุรกิจ 2/ เจ้าหน้าที่สถาบันฯ 1	4	โรงแรมโรสการ์เด็นฯ	- ทราบประวัติการจัดตั้งและแนวการดำเนินธุรกิจ - สร้างภาคีเครือข่าย
6	10/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า	หารือการดำเนินการโครงการฯ	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 3/ เจ้าหน้าที่สถาบันฯ 1	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	แผนการดำเนินงานในช่วงเวลาขยายเวลา - การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับภูมิภาค - การจัดเวทีประชาพิจารณ์
7	11/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ายางพารา	หารือแนวทางการธุรกิจเกี่ยวกับยางพารา	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 3/ ประธานกองทุนสวนยางฯ 1	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	แนวทางการธุรกิจยางพารา การค้าขายทำธุรกิจร่วมกับประเทศจีน
8	13/6/52	วารสารคนสหกรณ์	จำหน่ายและรับสมัครสมาชิกวารสารคนสหกรณ์ ในงานประชุมใหญ่ ชสอ.	เจ้าหน้าที่สถาบันฯ 5/ ผู้สมัครและผู้ซื้อวารสาร 28/ ผู้ที่สนใจ 10	43	ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม อิมแพ็คเมืองทองธานี	- สมัครสมาชิก 1 ปี จำนวน 13 คน - สมัครสมาชิก 2 ปี จำนวน 3 คน - สมัครสมาชิก 3 ปี จำนวน 1 คน - จำหน่ายฉบับที่ 1 จำนวน 1 เล่ม - จำหน่ายฉบับที่ 2 จำนวน 2 เล่ม - จำหน่ายฉบับที่ 3 จำนวน 2 เล่ม - จำหน่ายฉบับที่ 4 จำนวน 6 เล่ม แสดงว่า ฉบับที่ 4

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
9	16/6/52	โครงการวิจัย พัฒนาสหกรณ์ ต้นแบบเชิง คุณค่า : กรณี สหกรณ์ การเกษตรบ้าน ค่าย จำกัด	พัฒนาโจทย์วิจัย ปี 2552 เพื่อพิจารณาข้อเสนอ โครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน 1/เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 4/ เจ้าหน้าที่ สกก. บ้านค่าย 2	7	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	ร่วมกันร่างข้อเสนอ โครงการวิจัย ได้ดำเนิน วิจัย วัตถุประสงค์การ วิจัย ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ผลกระทบที่คาดว่าจะ ได้รับ และขั้นตอน กระบวนการดำเนินงาน วิจัย และให้เตรียม เอกสารข้อเสนอ โครงการ จำนวน 15 ชุด นำเสนอวันที่ 25 มิ.ย. 52
10	17/6/52	คณะอนุกรม การการพัฒนา องค์กร ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ ร้านสหกรณ์ กรุงเทพ จำกัด	การสร้างเครือข่าย	คณะอนุกรม การการพัฒนา องค์กร ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ ร้านสหกรณ์ กรุงเทพ จำกัด 20/ ผู้ประสาน งาน 1	21	ห้องประชุมชั้น 2 สำนักงาน ใหญ่ เลขที่ 183 ถนนสมเด็จพระ ปิ่นเกล้า แขวง อรุณอมรินทร์ เขตบางกอก น้อย กรุงเทพฯ	กำหนดการประชุมครั้ง ต่อไปเพื่อหาแนวทาง ต่อไป
11	17/6/52	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ผลไม่	รายงานความก้าวหน้า	ผู้ประสานงาน 1/ หัวหน้า โครงการและ ทีมงาน 5	6	ห้อง 205 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	มีการรายงานความ ก้าวหน้า 3 เดือน หลังจาก มีการรายงานผลเมื่อวันที่ 25-26 มีนาคม 2552
12	19/6/52	โครงการ ประกาศเกียรติ คุณนักสหกรณ์ และสหกรณ์ที่มี คุณค่า	หาหรือรายละเอียดการจัด งานประกาศเกียรติคุณ นักสหกรณ์และสหกรณ์ ที่มีคุณค่า และรางวัลที่ มอบให้	คณะกรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 2	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ได้มีการกำหนด รายละเอียดการจัดเตรียม งานวันที่ 15 กันยายน 2552 และลักษณะของ รางวัล - ได้มอบหมายให้ อ.เชิญ บำรุงสว่าง และอ.วรเทพ ไททยา- วิโรจน์ รับผิดชอบเรื่องคำ จารึกในแผ่นโลหะและ นำเสนอในครั้งต่อไป
13	22/6/52	โครงการอบรม การเชื่อมโยง ธุรกิจระหว่าง ร.ก.ส. และ	หาหรือการจัดโครงการ อบรม และสร้างภาคี เครือข่าย	ผู้ประสานงาน 1/ เจ้าหน้าที่ รทส. 4 / เจ้าหน้าที่	6	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- มีการจัดอบรมฯ 2 รุ่น คือ 1. วันที่ 20-21 ก.ค. 52 2. วันที่ 26-27 ก.ค. 52

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- มีภาคีเครือข่ายเพิ่มขึ้น
14	22/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายกลุ่มธุรกิจสหกรณ์เชิงคุณค่าโรสการ์เด็น	พัฒนาโจทย์วิจัยโครงการฯ	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 1/ เจ้าหน้าที่ 1/ สถาบันฯ 1	3	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	มีการปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อเตรียมเสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ วันที่ 25 มิ.ย. 52
15	22/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า	ประชุมหรือติดตามความก้าวหน้า	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 2	3	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	ทำความเข้าใจร่วมในแนวทางการดำเนินงาน
16	23/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า	ประชุมหรือติดตามความก้าวหน้า	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย 1/ เจ้าหน้าที่ 2/ ไปรษณีย์ 2/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 1	5	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ดำเนินการนัดหมายกลุ่มสินค้าที่จะลงแคตตาล็อก 15 รายการ - การจัดจำหน่ายเครื่องสังฆทาน จะเริ่มดำเนินการวันที่ 15 ก.ค. 52
17	24/6/52	วารสารคนสหกรณ์ ครั้งที่ 8/2552	ประชุมการจัดทำวารสารคนสหกรณ์ฉบับที่ 5	ผู้ประสานงาน 1/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 5	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	การจัดเตรียมทำวารสารคนสหกรณ์ฉบับที่ 5 การหาบทความผู้สนับสนุนการพิมพ์วารสาร การจัดส่งข้อมูลประชาสัมพันธ์วารสาร และมีการติดตามความก้าวหน้าการจัดทำเว็บไซต์สถาบันฯ รวมทั้งแนวทางการรณรงค์สมาชิกวารสาร
18	25/6/52	ชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”	ประชุมพิจารณาข้อเสนอโครงการ	ผู้ประสานงาน 1/ ผู้ทรงคุณวุฒิ 8/ นักวิจัย 9/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 7/	25	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะแนวทาง และแสดงข้อคิดแก่ทีมนักวิจัย
19	27/6/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชนพร	ติดตามสังเกตการณ์ การดำเนินงานและความคืบหน้าในการดำเนินงานโครงการ	นักวิจัยสถาบันฯ 1/ เจ้าหน้าที่ สกค.ผู้ปลูกกาแฟ 35	36	โรงแรมเปี่ยมสุข จ.ประจวบฯ	- รายชื่อผู้ที่จะสวนกาแฟ เป็นสวนต้นแบบ จำนวน 4 ราย - ติดตามการดำเนินงาน
20	30/6/52	เครือข่ายบริษัทตลาดสี่มุมเมือง	สร้างภาคีเครือข่าย	ผู้ประสานงาน 1/ เจ้าหน้าที่ตลาดไทย 1/ เจ้าหน้าที่	3	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	แนวโน้มนำการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการผลิตสินค้าคัก

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
21	1/7/52	วารสารคนสหกรณ์	ความก้าวหน้าในการจัดทำวารสารฉบับที่ 5	ผู้ประสานงาน 1/ คณะจัดทำ 5	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- สมาชิกวารสารคนสหกรณ์ จำนวน 389 คน ประเภท 1 ปี 240 ราย 2 ปี 78 ราย 3 ปี 71 ราย - ติดตามบทความจากผู้เขียนคอลัมน์กึ่งนิสต์ต่างๆ - การรายงานความคืบหน้าในการพัฒนาเว็บไซต์ ต้องมีการพัฒนาให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ
22	2-4/7/52	เวทีวิชาการ ICA 87 th Celebration of International Cooperative Day 2009	เวทีวิชาการงานวันสหกรณ์สากล	ผู้ประสานงาน 1	120	โรงแรมใบหยกและสันนิบาตสหกรณ์	เข้าร่วมเวทีงานวิชาการวันสหกรณ์สากล
23	13-14/7/52	ชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”	เวทีเรียนรู้ผู้ประสานงาน-นักวิจัย	ผู้ประสานงาน 1/ นักวิจัย /21 / เจ้าหน้าที่ 4/ ผู้สังเกตการณ์ 1	27	โรงแรมโรสการ์เด้น ริเวอร์ไซด์สวนสามพราน นครปฐม	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีปฏิญญารวมพลคน PAR เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานวิจัย
24	14/7/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าแฟมพร	ประชุมการวางแผนการดำเนินงาน	ผู้ประสานงาน 1/นักวิจัย สถาบันฯ 1/ เจ้าหน้าที่ สกท. ผู้ปลูกกาแฟ 2	4	โรงแรมโรสการ์เด้น ริเวอร์ไซด์สวนสามพราน นครปฐม	- แนวทางการจัดทำช่องทางการตลาด - และให้ส่งแผนการวิจัย
25	15/7/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า	หารือระหว่างไปรษณีย์กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ผู้ประสานงาน 1/ เจ้าหน้าที่ ตลาดไทย 2 / กลุ่มผู้ผลิต 11/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 1	15	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทราบเงื่อนไขที่จะนำสินค้าเข้าวางขายที่ไปรษณีย์ต่างๆ
26	16/7/52	วารสารคนสหกรณ์	ความก้าวหน้าในการจัดทำวารสารฉบับที่ 5	ผู้ประสานงาน 1/ คณะจัดทำ 5	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- การพัฒนาเว็บไซต์ให้เป็นข้อมูลที่ทันปัจจุบัน - ติดตามบทความจาก

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
27	16/7/52	โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์อินทรีย์ในแปลงเกษตรกร	ปรึกษาขอความร่วมมือการทำโครงการ	ผู้ประสานงาน 1 / นักวิจัย 1/ เจ้าหน้าที่บริษัทออคัม เอ็นเตอร์ไพรส์ฯ 3	5	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ขอความร่วมมือจากสถาบันฯ เพื่อจัดหาพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดยโสธร เพื่อเพาะเมล็ดพันธุ์ ในพืช มะเขือเทศ ฟักทอง แดงกวาง - จะมีการนัดพูดคุยและทำแผนธุรกิจในครั้งต่อไป
28	17/7/52	โครงการประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า	ประชุมความคืบหน้า	คณะกรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ 2	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- รายงานผลการติดตามข้อมูลการสืบค้นนักสหกรณ์และสหกรณ์ที่ถูกเสนอชื่อ - มีการเสนอชื่อนักสหกรณ์และสหกรณ์เพิ่ม -หารือรูปแบบการจัดงาน และนิทรรศการ วันที่ 15 ก.ค. 52
29	20/7/52	โครงการอบรมการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่าง ธ.ก.ส. และ สกต. ปี 2552	ประชุมหารือเพื่อเตรียมงานโครงการ สกต. ขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ธ.ก.ส.	ผู้ประสานงาน/ เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.	4	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- จัด 2 รุ่น คือ 26-27 ก.ค. 52 และ 30-31 ก.ค. 52 - แบ่งกลุ่มกำหนดประเด็นคือ 1. การวางแผนเพื่อจัดทำแผนธุรกิจ 2. ท่านคิดว่าการทำแผนธุรกิจมีประโยชน์หรือไม่ ควรทำอย่างไร 3. ต้องการให้มีการสนับสนุนการจัดทำแผนธุรกิจอย่างไรบ้าง
30	22/7/52	วารสารคนสหกรณ์	ประชุมติดตามความก้าวหน้าการจัดทำวารสารคนสหกรณ์ฉบับที่ 5	คณะผู้จัดทำ	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ติดตามผลการการดำเนินงานคอลัมน์นิสต์ต่างๆ - การจัดหาผู้สนับสนุนการพิมพ์วารสารจาก สอ. จุฬาฯ สอ. การบินไทย และ สอ. วชิระพยาบาล - รายงานความคืบหน้าการณรงค์สมาชิกวารสาร ปัจจุบันมีสมาชิก 410 คน

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- การรายงานความคืบหน้าการแก้ไขเว็บไซต์
31	28-29/7/52	โครงการดูงาน นิสิตปริญญาโท	ศึกษาดูงาน เชื่อมโยงเครือข่าย	นิสิตปริญญาโท คณาจารย์ ภาควิชาสหกรณ์ คณะศ.ศ. มก./ เจ้าหน้าที่สกก. เขาคิชฌกูฏ จก.	20	สหกรณ์ การเกษตร เขาคิชฌกูฏ จำกัด	เกิดการเชื่อมโยง เครือข่ายการเรียนรู้
32	26-27/7/52	โครงการอบรม การเชื่อมโยง ธุรกิจระหว่าง ธ.ก.ส.และสกก. ปี 2552 รุ่นที่ 1	การฝึกอบรมการจัดทำ แผนธุรกิจสำหรับ สกต.	ผู้ประสานงาน/ เจ้าหน้าที่ ธกส.	150	ห้องเมจิก โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอน เวนชั่น	- ฝึกอบรมการจัดทำแผน ธุรกิจ เพื่อให้สามารถทำ แผนธุรกิจได้
33	30-31/7/52	โครงการอบรม การเชื่อมโยง ธุรกิจระหว่าง ธ.ก.ส.และสกก. ปี 2552 รุ่นที่ 2	การฝึกอบรมการจัดทำ แผนธุรกิจสำหรับ สกต.	ผู้ประสานงาน/ เจ้าหน้าที่ ธกส.	150	โรงแรมมารวย การ์เด้นท์	- ฝึกอบรมการจัดทำแผน ธุรกิจ เพื่อให้สามารถทำ แผนธุรกิจได้
34	3/8/52	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า กระจายสินค้า	ประชุมหารือ	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย	3	ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ผอ.มอบหมายให้คุณดวง ทิพย์สรุปการเชื่อมโยง เครือข่ายที่ดำเนินการไป/ สรุปการจัดนิทรรศการ ปชส. การนำสินค้าลงเค็ค ตาสื่อกับทาง 108 shop และจัดทำฐานข้อมูล สินค้าสหกรณ์ เพื่อทราบ สินค้า สถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรค -การจัดทำแผน Kiosk จำหน่ายสินค้าชุมชน ในมก.
35	5/8/52	วารสาร คนสหกรณ์	ประชุมติดตามการ ดำเนินงาน	ผู้ประสานงาน/ ผู้เกี่ยวข้อง	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- รายงานความคืบหน้าใน การปรับปรุงเว็บไซต์ - การรณรงค์สมาชิกวารสาร ส่งจดหมาย ปชส. ไปยัง ห้องสมุด 204 แห่ง สอ. 581 แห่ง เมื่อ 28 ก.ค.52 - การเตรียมงาน 15 ก.ย. 52 จัดทำหนังสือเชิญ แขกเข้าร่วมงานจาก

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
36	6/8/52	ความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง ชสค. และสว.สก.	ประชุมหารือการทำสัญญาตกลงความร่วมมือ	ผู้ประสานงาน/เจ้าหน้าที่ ชสค.	4	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ตกลงร่วมมือกับ ชสค.
37	7/8/52	ประชุมการสัมมนาโครงการ สกค. ขับเคลื่อนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ธ.ก.ส.	รายงานสรุปผลการสัมมนาการจัดทำแผนธุรกิจระหว่าง สกค. และ สนจ.	ผู้ประสานงาน/เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.	4	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ข้อเสนอจากการสัมมนาและแบ่งกลุ่ม คือ 1. มีความคาดหวังอย่างไรในการจัดทำแผนเชื่อมโยงธุรกิจ 2. แนวทางการจัดทำแผน 3. การจัดทำแผนมีอุปสรรคอย่างไร 4. ต้องการการสนับสนุนอย่างไรในการจัดทำแผน
38	8/8/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าแฟมพร	ประชุมอธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกและการลงพื้นที่สวนกาแฟ	นักวิจัย/เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟแฟมพร	5	ห้องประชุมสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟแฟมพร จำกัด	- การอธิบายการเก็บข้อมูลแบบสอบถามของสมาชิกสหกรณ์ โดยนักวิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ โดยผู้ที่ดำเนินเก็บข้อมูล คือเยาวชนบุตรหลานของสมาชิก และเจ้าหน้าที่ของสมาชิก - การเก็บข้อมูลจะเก็บในวันเสาร์-อาทิตย์ - มีการลงศึกษาพื้นที่ให้บริการของสหกรณ์ - อุปสรรคที่น่าจะเกิดจากการเก็บข้อมูลสมาชิกในครั้งนี้ คือ การเดินทาง เนื่องจากสมาชิกอยู่ห่างไกลและกระจัดกระจาย - มีการปรับกระบวนการฝ่ายจัดการ คณะกรรมการสมาชิก
39	13/8/52	โครงการวิจัย	ประชุมหารือ	ผู้ประสานงาน/	4	ห้อง 204 ชั้น 2	ทำความเข้าใจร่วมกัน

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
40	14/8/52	โครงการประกาศเกียรติคุณสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า	ดำเนินการคัดเลือกสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า	คณะกรรมการสรรหาสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า	7	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	จากการคัดเลือกสหกรณ์และนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า ปี 2552 ผลการคัดเลือก ดังนี้ คือ สหกรณ์ที่มีคุณค่า : สกก.เขาคิชฌกูฏ จำกัด นักสหกรณ์ที่มีคุณค่า : คุณแพทย ปทุมจันทร์รัตน์ และคุณจิต เพ็ชรกาล
41	19/8/52	Go organic 2009 “The approach of organic Agriculture New Market , Food security and Clean Environment”	การนำเสนอผลงานทางวิชาการ	กลุ่ม/องค์กร/นักวิจัยด้านเกษตรอินทรีย์	120	โรงแรมพลูแมน บางกอก คิงพาวเวอร์	เผยแพร่ผลลัพธ์งานวิจัยชุดโครงการการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม
42	21/8/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชน	ประชุมหารือแนวทางการดำเนินการโครงการ	ผู้ประสานงาน / นักวิจัยเครือข่ายกาแฟชุมชน/ นักวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า/จนท. เดอะมอลล์กรุ๊ป /จนท.สว.สก.	9	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- บ.เดอะมอลล์ ได้หารือแนวทางการนำกาแฟชุมชนไปจำหน่าย จัดในลักษณะของ Promotion - ให้ทางสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชนเตรียมข้อมูลและหาข้อแตกต่างของกาแฟ - รายงานผลการเก็บข้อมูลสมาชิก
43	21/8/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า	หารือร่วมกับทีมงาน เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด	ผู้ประสานงาน/นักวิจัย/เจ้าหน้าที่บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ประชุมหารือกับทาง เดอะมอลล์กรุ๊ป เพื่อหาข้อตกลงในการนำสินค้าจากโครงการวิจัยเครือข่ายกระจายสินค้ามาวางจำหน่ายภายใต้ตราสินค้าสหกรณ์ - ทางสถาบันฯต้องการให้ เดอะมอลล์ ทำ Script

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
44	2/9/52	โครงการ สารสนเทศเพื่อ การพัฒนา สหกรณ์	ประชุมติดตามการ ดำเนินงานการจัดทำ วารสารและเว็บไซต์	ผู้ประสานงาน/ คณะผู้จัดทำ	10	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- แนะนำตัวเว็บมาสเตอร์ คนใหม่ คือ คุณสนธยา สีแดง - การเตรียมงานวันที่ 15 กย.52 ให้คุณดวงทิพย์ รับผิดชอบทำโมเดล วารสารคนสหกรณ์ - การมอบหมายงาน ประจำผู้ทวารสารคน สหกรณ์ - ลงสื่อสนพ. ไทยรัฐเพื่อ ประชาสัมพันธ์การจัด งานฯ
45	3/9/52	โครงการ ประกาศเกียรติ คุณสหกรณ์และ นักสหกรณ์ที่มี คุณค่า ปี 2552	ประชุมหรือการ ดำเนินงานโครงการ การ จัดเตรียมงานประกาศ เกียรติคุณสหกรณ์และ นักสหกรณ์ที่มีคุณค่า	คณะกรรมการ สหกรณ์ และนักสหกรณ์ ที่มีคุณค่า/ เจ้าหน้าที่	6	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- รายงานความก้าวหน้า การดำเนินงาน จัดทำได้ รางวัลสำหรับผู้ได้รับ รางวัล - ข้อเสนอ เรื่อง “การเพิ่ม สหกรณ์ปลอดดอกเบี้ย”
46	3/9/52	โครงการ ส่งเสริมการผลิต เมล็ดพันธุ์ อินทรีย์ในแปลง เกษตรกรข้าว อินทรีย์	ประชุมหรือการ ดำเนินงานเพื่อให้เข้าใจ ตรงกัน	ผู้ประสานงาน/ หัวหน้า โครงการ เครือข่ายคุณค่า ข้าวคุณธรรม/ เจ้าหน้าที่ บริษัทอค์มีส์ เอ็นเตอร์ไพรส์	5	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- บ.อค์มีส์ เอ็นเตอร์ไพร เซส จำกัด มีพนักงาน ประมาณ 100 คน ดำเนินงานด้านการผลิต เมล็ดพันธุ์ลูกผสม มี พื้นที่การผลิตในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มี ผลผลิตหลัก คือ มะเขือ เทศ พริกหวาน พืชตระกูล แตง และฟักทอง - คุณนิคม เพชรผา ได้ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ จำนวน 4,134 ไร่ มี ข้อจำกัดเรื่องน้ำ
47	4/9/52	โครงการกลุ่ม ธุรกิจสหกรณ์ โรสการ์เดิน	ประชุมหรือวางแผน ทางการดำเนินงาน โครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย/ ผู้เกี่ยวข้อง	5	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ครอบคลุมการวาง แผนการดำเนินงานวิจัย - นัดหมายการจัดพื้นที่

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
48	15/9/52	โครงการ ประกาศเกียรติ คุณสหกรณ์และ นักสหกรณ์ที่มี คุณค่า ปี 2552	งานประกาศเกียรติคุณ สหกรณ์และนักสหกรณ์ ที่มีคุณค่า “เส้นทางสู่ สหกรณ์ที่มีคุณค่า”	คนในขบวนการ สหกรณ์	485	ห้องสุธรรมอริ กุล ชั้น 1 อาคาร สารนิเทศ 50 ปี	- มีการเสวนาในช่วงเช้า และบ่าย โดยตอนเช้ามี การประกาศรางวัลนัก สหกรณ์และสหกรณ์ที่มี คุณค่าแห่งปี 2552 ผู้ที่ ได้รับรางวัลนักสหกรณ์ ที่มีคุณค่า มี 2 ท่าน คือ คุณแพทย ปทุมจันทร์รัตน์ และคุณจิต เพ็ชรกาล ส่วนสหกรณ์ที่มีคุณค่า คือ สหกรณ์การเกษตร เขาคิชฌกูฏ จำกัด และมี เวทีเสวนาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วงบ่าย เป็นเวทีเรียนรู้หัวข้อ “ร้อยคุณค่าจากสมาชิก สหกรณ์ เครือข่าย จน กลายเป็นกลุ่มธุรกิจ ผลไม้สหกรณ์ จันทบุรี”
49	16/9/52	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า กาแฟชุมพร	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย/ ผู้เกี่ยวข้อง	28	ห้อง 301 ชั้น 3 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- การจัดทำแผนธุรกิจ สหกรณ์ - การเสนอฐานข้อมูล สมาชิกจากชาวสวน กาแฟ สมาชิกสหกรณ์ ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
50	25/9/52	โครงการวิจัย สหกรณ์นิคมเชิง คุณค่า	ประชุมหารือ	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย/ ผู้เกี่ยวข้อง	5	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	ผอ. ได้ให้คำแนะนำต่อ ทีมวิจัย ดังนี้ - ทีมวิจัยประเมินความ คิดเห็นจากการ ดำเนินการวิจัย โครงการฯ จากผอ.หน่วย นิคมสหกรณ์ - ประเมินผลทีมวิจัยเพื่อ สะท้อนถึงการทำงานที่ เป็นระบบของทีมวิจัย - ควรนำเสนอกระบวนการ ทัศน์และการ

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							- วางแผนความร่วมมือ ในการดำเนินการ โครงการโมซาฟ เมืองไทย โดยเลือก สหกรณ์นิคม 1 ใน 4 แห่ง ของสหกรณ์นิคม ต้นแบบ
51	29/9/52	โครงการอบรม หลักสูตร “การ บริหารจัดการ สหกรณ์ออม ทรัพย์เชิง คุณค่า”	ประชุมหารือการ ดำเนินการอบรม	ผู้อำนวยกา รสถาบัน/ กรรมการ ชสอ./ เจ้าหน้าที่	7	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ที่ประชุมเห็นควรให้ กลุ่มเป้าหมายเป็น กรรมการดำเนินการ สหกรณ์ โดยใช้ กระบวนการ KM จะเริ่ม ดำเนินการอบรมรุ่นที่ 1 ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2552 ณ ชสอ. และจะจัด ในต่างจังหวัด 2 ครั้ง คือ จังหวัดเพชรบุรี และ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ - ผอ.แนะนำให้เจ้าหน้าที่ ชสอ. นำเสนอแผนงาน ในปี 2553 พร้อม ข้อสังเกตและปัญหาให้ กรรมการทราบ เพื่อเป็น ต้นเรื่องในการประชุม ในครั้งนี้
52	30/9/52	วารสารคน สหกรณ์	ประชุมติดตามการ ดำเนินงานการจัดทำ วารสารและเว็บไซต์	ผู้ประสานงาน/ คณะผู้จัดทำ	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- สรุปภาพรวมของ วารสารคนสหกรณ์ ฉบับ ที่ 5 คือ ราคาสูง การลด คุณภาพกระดาษ - ติดตามความก้าวหน้า ในการจัดทำเว็บไซต์
53	2/10/52	ชุดโครงการ “การขับเคลื่อน การพัฒนาการ สหกรณ์และ	การนำเสนอรายงาน ความก้าวหน้าและ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์	ผู้ประสานงาน/ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ นักวิจัย/ เจ้าหน้าที่	70	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	ผู้ทรงคุณวุฒิได้ เสนอแนะแนวทางและ ปรับแก้ไขรายงานวิจัย เพื่อให้สมบูรณ์มาก

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
54	6/10/52	โครงการความร่วมมือ ชสอ.	ประชุมหารือแนวทางการอบรมสัมมนาของ ชสอ.	ผู้ประสานงาน/ คณะกรรมการ ชสอ.	9	ห้อง 301 สำนักงานชุมนุม สหกรณ์ออม ทรัพย์แห่ง ประเทศไทย จำกัด	- ชสอ.ควรมุ่งไปที่การขับเคลื่อนภารกิจในฐานะศูนย์กลางการเงินชสอ. ในมิติด้านประสิทธิภาพ มิติด้านคุณค่า โดยการสร้างนวัตกรรมบริการทางการเงิน การพัฒนาระบบบริหารจัดการ การสร้างเครือข่ายการเงินเชิงคุณค่า การพัฒนาบริการการเงิน การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาหลักสูตร เรียนรู้การจัดการความรู้ผู้นำ-ฝ่ายจัดการ
55	7/10/52	ประชุมวารสารคนสหกรณ์	ประชุมติดตามการดำเนินงานการจัดทำวารสารและเว็บไซต์	ผู้ประสานงาน/ คณะผู้จัดทำ	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ติดตามความก้าวหน้า คลอสม์นี้สดีต่างๆ - จัดการประชุมสัมพันธ์ ไปยังชุมนุมสหกรณ์ต่างๆ - ดำเนินการขอความ ร่วมมือจาก ชสอ. ชสค. และ ชสท. เพื่อนำไปทำ การประชุมสัมพันธ์ - การรายงานความก้าว หน้าของการจัดทำเว็บไซต์ และการปรับแก้ตาม ข้อเสนอแนะ - จัดเตรียมการจัดทำ วารสารคนสหกรณ์ ฉบับ ที่ 6 ซึ่งจะออกในวันที่ 4 ธค.52
56	13/10/ 52	โครงการวิจัย กลุ่มธุรกิจ สหกรณ์โรสการ์ เด่น	ติดตามงานวิจัยและร่วม ทำแผนธุรกิจ	ผู้ประสานงาน/ คณะกรรมการ โรงแรมโรสการ์ เด่น/นักวิจัย/ เจ้าหน้าที่ สถาบัน	11	โรงแรมโรสการ์ เด่นที่ ริเวอร์ ไซด์สวนสาม พราน จ.นครปฐม	- คุณชนุนนทร์รายงาน ความก้าวหน้าของการ ดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่ เดือนกันยายน 2552 และ พาเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้ที่ ได้จัดทำขึ้น - ผอ.ได้ให้คุณชนุนนทร์

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
57	15- 16/10/ 52	โครงการวิจัย เครือข่ายคุณค่า ยางพารา	ประชุมทำแผนงาน โครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย/ เครือข่าย/	15	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ร่วมจัดทำแผนธุรกิจ โครงการวิจัยเครือข่าย คุณค่ายางพาราร่วมกับ สกก. ยานตาขาว จก. - เตรียมข้อมูลการ รวบรวมของสหกรณ์ การเกษตร ฐานข้อมูล สมาชิก เพื่อนำไปเจรจา กับ Co-op. China
58	21/10/ 52	การประชุม วิพากษ์งานวิจัย สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์	แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ งานวิจัยของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ / ผู้ทรงคุณวุฒิจาก หน่วยงานต่างๆ	15	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	ได้ข้อเสนอแนะในการ ทำงานวิจัยจากผู้ทรง คุณวุฒิหน่วยงานเครือข่าย พันธมิตร และได้รับการ สนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ใน การพัฒนางานวิจัย
59	22/10/ 52	ประชุม ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันวิชาการ ด้านสหกรณ์	ประชุมหารือการจัด คลินิกอบรมประจำเดือน ของสถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์	ผู้อำนวยการ สถาบันฯ / ผู้ทรงคุณวุฒิ	5	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- ที่ประชุมเห็นชอบให้ ดำเนินการจัดทำเข็มกลัด ผู้ตรวจสอบกิจการฯ - โครงการคลินิก สหกรณ์เป็นการ ให้บริการวิชาการ ให้มี การจัดทำปฏิทินคลินิก ขึ้นทุกสัปดาห์ที่ 2 ของ เดือน เริ่มดำเนินการใน งบประมาณปี 2553
60	27/10/ 52	พิธีลงนาม ข้อตกลงความ ร่วมมือ ชสค. และสถาบัน วิชาการด้าน สหกรณ์	ลงนามข้อตกลงความ ร่วมมือร่วมกัน	ผอ.สถาบันฯ/ คณบดี/ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันฯ / ประธาน กรรมการ ดำเนินการ ชสค. /เจ้าหน้าที่	16	ห้อง 5706 อาคารคณะ เศรษฐศาสตร์ มก.	ลงนามความร่วมมือ ระหว่าง ชสค. และ สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์
61	27/10/ 52	โครงการ สกค. ขับเคลื่อนการ เรียนรู้เพื่อการ	ประชุมหารือการ ดำเนินงาน Farmer market	ผู้ประสานงาน/ เจ้าหน้าที่/เจ้าที่ รทส.	6	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	หาหรือความร่วมมือกับ ทาง รทส. เพื่อจัดตั้งตัว แบบ Farmer market

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
							จ.พระนครศรีอยุธยา
62	29/10/52	โครงการวิจัยพัฒนาสหกรณ์ต้นแบบเชิงคุณค่า : สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด	ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ร่วมจัดทำแผนกลยุทธ์	ผู้ประสานงาน/นักวิจัย/เจ้าหน้าที่	23	สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด	- ทีมวิจัย สกบ.บ้านค่าย รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัย - จัดทำแผนที่กลยุทธ์ เพื่อไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงาน - จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานในรอบ 1 ปี - มอบหมายให้ผู้ตรวจสอบบัญชีเขียนสรุปรายงานเกี่ยวกับด้านการตลาด ยางพาราใน จ.ระยอง - ใ้ระบุปัญหาที่สมาชิกสหกรณ์ประสบมากที่สุด 3 อันดับแรก
63	30/10/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย	ประชุมติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน โครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน/นักวิจัย	14	สหกรณ์การเกษตรพมาย จังหวัดนครราชสีมา	- ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานนำซึ่งเกิดบุญวางจำหน่ายที่ 7-eleven -หารือการดำเนินการโครงการวิจัยในระยะที่ 2
64	4/11/52	โครงการ สกต.ขับเคลื่อนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสก.พ.ต้นแบบ ธกส.	ประชุมหารือการจัดตั้ง farmer market	ผู้ประสานงาน/เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.	10	ตลาดกลางสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จ.อยุธยา	- หารือการจัดตั้ง farmer market ณ ตลาดกลางสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จังหวัดอยุธยา
65	5/11/52	โครงการวิจัยกลุ่มธุรกิจสหกรณ์เชิงคุณค่า สวนสามพราน	ประชุมเพื่อติดตามงานวิจัย	ผู้ประสานงาน/นักวิจัย	3	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ปรับกระบวนการพัฒนารูปแบบการวิจัย พิจารณาเครื่องมือที่จะใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ - ทำปฏิทินกิจกรรม
66	9-10/11/52	โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร	ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานงานโครงการวิจัย	ผู้ประสานงาน/นักวิจัย/กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร	4	สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด	- หารือช่องทางทางการตลาด - ลงพื้นที่ที่สวนกาแฟ - นำดินในพื้นที่สวนกาแฟตัวอย่าง ไปทำการวิเคราะห์ และให้เปรียบเทียบ ผลการดำเนินการก่อนและหลัง

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ค.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
67	16/11/ 52	โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด	ประชุมปรึกษาหารือกับผู้อำนวยการสถาบันฯ	ผู้อำนวยการฯ/ เจ้าหน้าที่ ชสค./ เจ้าหน้าที่ (ต่อ)สถาบันฯ	4	ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- คุณจันทร์จิรา เนาวประสิทธิ์ รับผิดชอบโครงการวิจัยเพื่อนำเสนอสถาบันฯ ภายใน พ.ย. 2552 โดยมีกำหนดเริ่มในเดือน มกราคม 2553 - การจัดหลักสูตรอบรมในลักษณะโครงการพิเศษที่แตกต่างจากที่ ชสค. เคยจัด คุณจันทร์จิรา เนาวประสิทธิ์ ขอกลับไปหารือกับคณะกรรมการ
68	16- 21/11/ 52	โครงการผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ออมทรัพย์อย่างผู้ชำนาญการ รุ่นที่ 6	การฝึกอบรม	ผู้เข้าร่วมการอบรม/วิทยากร บรรยาย/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ	24	ห้องพุทธชาด อาคารเศรษฐโสม มก.	- มีผู้เข้าร่วม โครงการ จำนวน 15 คน - วิทยากรบรรยาย จำนวน 8 คน - มีจำนวนผู้ที่ได้รับเกียรติบัตร 14 คน
69	18/11/ 52	เวทีตั้งรับผลกระทบจากการลงทุนอาเซียน : FTA ของสหกรณ์	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	ผู้ประสานงาน/ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้จัดการสหกรณ์ การเกษตร/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ	24	ห้อง 601 ชั้น 6 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นและนำประสบการณ์จากการทำงานของตนเอง มาเล่าเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน - ศาสตราจารย์ระพี ศาคริก และอาจารย์ ไพโรจน์ สุจินดา ได้ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต และการพัฒนาขบวนการสหกรณ์
70	18/11/ 52	โครงการหลักสูตรการเรียนรู้ การขับเคลื่อนการวิจัยและส่งเสริม	ประชุมหารือ และทำ ความเข้าใจ	ผู้อำนวยการฯ/ ผู้เชี่ยวชาญกรมส่งเสริมสหกรณ์/ เจ้าหน้าที่	8	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มก.	- ระยะเวลาอบรม วันที่ 30 พ.ย. - 4 ธ.ค. 2552 - เปลี่ยนชื่อหลักสูตร เป็น “การขับเคลื่อนการ

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมโครงการประสานงานชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

ลำดับ ที่	ว.ด.ป.	โครงการ	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	จำนวน ผู้เข้าร่วม	สถานที่	ผลลัพธ์
71	20/11/ 52	โครงการวิจัย พัฒนาสหกรณ์ ต้นแบบเชิง คุณค่า : สหกรณ์ การเกษตรบ้าน ค่าย จำกัด	ประชุมติดตามการ ดำเนินงานวิจัย	ผู้ประสานงาน/ นักวิจัย/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ	7	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- มีการดำเนินงานตาม แผนกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้น - สหกรณ์การเกษตรบ้าน ค่าย จก. มีความเห็นด้วย ที่จะดำเนินการ โครงการ จตุรรวมซื้อรวมขาย
72	24/11/ 52	Association of Asian Confederation of Credit Union (ACCU)	ประชุมติดตามความ เป็นไปได้ในจัดทำ โครงการ	ผู้อำนวยการฯ/ ตัวแทน ACCU	5	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก.	- มีการจัดหลักสูตรระยะ สั้น จำนวน 5 วัน และ เป็น Study Visit 1 วัน - กลุ่มเป้าหมาย ไม่เกิน 30 คน - หลักสูตร International
73	30/11/ 52- 4/12/52	โครงการ หลักสูตรการ เรียนรู้ “การ ขับเคลื่อนการ วิจัยและพัฒนา และส่งเสริมการ สหกรณ์ไทย”	อบรมหลักสูตรการ เรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ กรมส่งเสริมสหกรณ์	ผู้อำนวยการฯ/ผู้ เชี่ยวชาญกสศ./ วิทยากร/ เจ้าหน้าที่ สถาบันฯ	12	ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและ พัฒนา มก. และ โรงแรมโรสการ์ เด็น สวนสาม พราน จังหวัด นครปฐม	ผู้เชี่ยวชาญจาก กสศ. จำนวน 8 คน และ วิทยากรจำนวน 5 คน เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับ กระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

7. การจัดเวทีเรียนรู้และผลลัพธ์ที่ได้

7.1) การจัดเวทีเรียนรู้ ภายใต้กิจกรรมของทีมประสานงานกลาง ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ดังรายละเอียดในตารางการปฏิบัติงานที่นำเสนอในข้อ 6 นั้น อาจสรุปเป็นเวทีเรียนรู้ตามกลุ่มเป้าหมาย ได้ 4 กลุ่มดังนี้

7.1.1 การจัดเวทีเรียนรู้สำหรับทีมวิจัยที่สำคัญๆ ได้แก่

▲ การ review โจทย์วิจัยสำหรับโครงการใหม่

▲ การเติมความรู้สู่การปฏิบัติการวิจัย

▲ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การวิจัยในพื้นที่

▲ การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้างานวิจัย

▲ การจัดเวทีสำหรับรายงานผลการวิจัยขั้นสุดท้าย

▲ การจัดประชุมคณะกรรมการประจำเดือนของวารสาร “คนสหกรณ์”
และศูนย์สารสนเทศสหกรณ์

7.1.2 การจัดเวทีเรียนรู้ระดับเครือข่ายที่สำคัญๆ ได้แก่

1) การจัดประชุมหารือเพื่อการพัฒนาหลักสูตรผู้นำสหกรณ์ร่วมกับสหพันธ์สหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งเอเชีย : ACCU

2) การจัดประชุมหารือเพื่อการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับ ชสอ.

3) การจัดประชุมครั้งที่ 1 หรือเพื่อการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเชิง
คุณค่ากับ ชสค.

4) การจัดเวทีเรียนรู้กับผู้นำสหกรณ์ในเอเชียแปซิฟิกในวันงานสหกรณ์สากล

5) การจัดเวทีเรียนรู้ร่วมกับ ช.ก.ศ. เรื่องการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรสู่การจัดตั้งตลาดเกษตรกร (Farmer Market)

6) การจัดเวทีเรียนรู้กับคณาจารย์ (Co-op. College) ประเทศมาเลเซีย

7) การจัดเวทีเรียนรู้แก่ผู้เชี่ยวชาญสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

7.1.3 การจัดเวทีเรียนรู้ระดับชุมชน/ขบวนการ/ธุรกิจเอกชน/อื่นๆ

1) เวทีเรียนรู้เพื่อทำโครงการความร่วมมือเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ Organic ของชาวนาคุณธรรมร่วมกับบริษัท อัดัมส์ เอ็นเตอร์ไพรเซส จำกัด

2) การจัดเวทีเรียนรู้ของคณะทำงานผลักดันสหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติร่วมกับ
กรมวิชาการวุฒิสภา

3) การประชุมหารือกับผู้จัดการตลาดกลางสี่มุมเมืองเพื่อวางกรอบการทำงาน
ร่วมกันสำหรับเครือข่ายจำหน่ายสินค้าเกษตร

7.1.4 การจัดเวทีเรียนรู้ในภาควิชาการ

1) การจัดเวทีเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ชุดความรู้ของโครงการร่วมกับคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ภาควิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) การจัดเวทีเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ชุดความรู้ของชุดโครงการร่วมกับศูนย์นวัตกรรมข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

3) การนำเสนอบทความในเวทีประชุมวิชาการ “Go-Organic 2009”

4) การนำเสนอผลงานวิจัยในงาน Thailand Research Exp.2009 ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

5) การจัดเวทีเสวนา สู...เส้นทางสหกรณ์ที่มีคุณค่า

6) การจัดประกาศเกียรติคุณ นักสหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปี 2552

8. การเชื่อมโยงเครือข่าย

ในช่วงเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา ทีมประสานงานกลาง ได้ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการขับเคลื่อนการวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่าย

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
กลุ่มหน่วยงานราชการ :		
1	คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ : คพช.	■ การเผยแพร่ความรู้ เรื่อง ประเภทสหกรณ์/สมาชิกสมทบ/ธนาคารสหกรณ์/เครือข่ายคุณค่า/แผนพัฒนาการสหกรณ์
2	กรมส่งเสริมสหกรณ์ : ผู้เชี่ยวชาญ	■ หลักสูตรเรียนรู้ : การจัดทำแผนการวิจัยเพื่องานพัฒนาสหกรณ์ จำนวน 5 วัน ผู้เชี่ยวชาญ 8 คน
3	กรมส่งเสริมสหกรณ์ : อนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5 ชุด	■ เอกสารเผยแพร่/เวทีประชุมหารือเพื่อหามาตรการแก้ปัญหาภายใต้ คพช.
4	กรมส่งเสริมสหกรณ์ : กองสหกรณ์นิคม	■ ทีมวิจัยเครือข่ายคุณค่าสหกรณ์นิคม
5	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ : คณะทำงาน หลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์	■ ประชุมหารือสำหรับการพัฒนาหลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์
6	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	■ เวทีเรียนรู้สำหรับการสร้างสรรค์นวัตกรรมในสหกรณ์
7	คณะทำงานผลักดันสหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติของวุฒิสภา	■ การนำเสนอบทความวิชาการ/การประชุมเชิงปฏิบัติการ 6 ครั้ง
8	สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	■ การร่วมเวทีประชุมจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาสหกรณ์
9	มูลนิธิข้าว	■ ร่วมประชุมในฐานะคณะทำงานร่วมและการเผยแพร่งานวิจัย (ข้าวคุณธรรม/ข้าวเกิดบุญ)
10	ศูนย์ความเป็นเลิศข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	■ ร่วมประชุมในฐานะกรรมการ และการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ เรื่อง การตลาดข้าว เศรษฐกิจการผลิต ต่อยอดการวิจัยสู่การพัฒนาเหมืองแร่ ข้อมูลข้าวหอมมะลิไทย

ตารางที่ 2 กิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่าย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
กลุ่มสหกรณ์/ขบวนการ :		
1	สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
2	สหกรณ์การเกษตรโพนทอง จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
3	สหกรณ์การเกษตรสุวรรณภูมิ จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
4	สหกรณ์การเกษตรโพนทราย จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
5	สหกรณ์การเกษตรพิมาย จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
6	สหกรณ์การเกษตรกระสัง จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
7	สหกรณ์การเกษตรปทุมรัตน์ จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
8	สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
9	ชสก.บุรีรัมย์ จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
10	สหกรณ์การเกษตรนางรอง จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
11	สหกรณ์การเกษตรจตุรพักตรพิมาน จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
12	สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
13	สหกรณ์การเกษตรชุมพลบุรี จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
14	สหกรณ์การเกษตรอาจสามารถ จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
15	สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินสุวรรณภูมิ 4 จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
16	สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินสุวรรณภูมิ 5 จำกัด	■ ร่วมงานวิจัย
17	สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด จังหวัดระยอง	■ ร่วมงานวิจัย
18	สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด จังหวัดชุมพร	■ ร่วมงานวิจัย
19	สหกรณ์การเกษตร	■ ร่วมงานวิจัย
20	สหกรณ์การเกษตร	■ ร่วมงานวิจัย
21	สหกรณ์การเกษตรขานุกฤษบุรี จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร	■ ร่วมงานวิจัย
22	สกต.พินิจโลก และเครือข่าย	■ ร่วมงานวิจัย
23	สหกรณ์การเกษตรเขาคิมชุกฎ จำกัด จังหวัดจันทบุรี	■ ร่วมงานวิจัย
24	สหกรณ์การเกษตรสารภีโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา	■ ร่วมงานวิจัย
25	สกต. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอยุธยา	■ ร่วมงานวิจัย
26	สหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด จังหวัดตรัง และสหกรณ์ในเครือข่าย	■ ร่วมงานวิจัย
27	ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด : ชสอ.	■ ข้อตกลงความร่วมมือเชิงวิชาการ 3 ปี

ตารางที่ 2 กิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่าย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
28	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย : ชสค.	▪ ข้อตกลงความร่วมมือเชิงวิชาการ 3 ปี
29	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	▪ ข้อตกลงความร่วมมือเชิงวิชาการ 3 ปี
30	ACCU	▪ ข้อตกลงความร่วมมือเชิงวิชาการ 3 ปี
กลุ่มเอกชน/รัฐวิสาหกิจ :		
1	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	▪ นักวิจัยโครงการเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า
2	เครือเดอะมอลล์ กรุ๊ป และสยามพารากอน	▪ พันธมิตรธุรกิจ
3	โรงแรมสวนสามพราน	▪ ร่วมวิจัย/พันธมิตรธุรกิจ
4	บริษัท อดัมส์ กรุ๊ป	▪ โครงการความร่วมมือสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ Organic ของเครือข่ายชาวนาคุณธรรม
5	ตลาดกลางสี่มุมเมือง	▪ โครงการความร่วมมือในการสร้างเครือข่าย กระจายสินค้า
6	องค์การเกษตรกรรม	▪ โครงการความร่วมมือ สนับสนุนการจัดตั้งและ ดำเนินงานร้านขายยาในสหกรณ์การเกษตร ต้นแบบ
กลุ่มสหกรณ์ในต่างประเทศ :		
1	Co-op. CHINA ประเทศจีน	▪ โครงการความร่วมมือธุรกิจขงพาราสหกรณ์ การเกษตรในรูปแบบธุรกิจ Co-op. to Co-op.
2	Co-op. College มาเลเซีย	▪ ความร่วมมือทางวิชาการในอนาคต

9. ผลลัพธ์เครือข่าย

การดำเนินการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัย “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ในระยะที่ 4 นี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการต่อยอดและขยายผลการ “เชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” ซึ่งเป็นชุดความรู้หลักของโครงการที่ผ่านมา โดยการทำการวิจัยในระยะนี้จะมุ่งไปที่การเชื่อมโยงเครือข่ายที่เกิดขึ้น ให้ทำกิจกรรมเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์และภาคพันธมิตรภายใต้โซ่อุปทานในการขับเคลื่อนทั้งความรู้ ธุรกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่จะนำ “คุณค่า” ซึ่งมีทั้งในรูปแบบเป็นตัวเงินเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เพิ่มมูลค่าสินทรัพย์ และรูปที่ไม่ได้เป็นตัวเงิน เช่น ความพึงพอใจในการใช้บริการของสมาชิก โอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนของสมาชิก โอกาสการเข้าร่วมในเวทีเรียนรู้ของผู้นำ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ การพัฒนาเป็นสังคมข้อมูลข่าวสารของประชาคมสหกรณ์ เป็นต้น

ในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าการก่อตัวของเครือข่ายภายใต้โซ่คุณค่า (Value chain) ของระบบสหกรณ์เพื่อนำคุณค่าจากตัวบุคคลไปสู่การบรรลุเป้าหมาย “ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า” ได้เริ่มเห็นเป็นรูปร่างขึ้นมาบ้างแล้ว

ตามรูปแบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าจะประกอบด้วย เครือข่าย 3 ระดับ ได้แก่

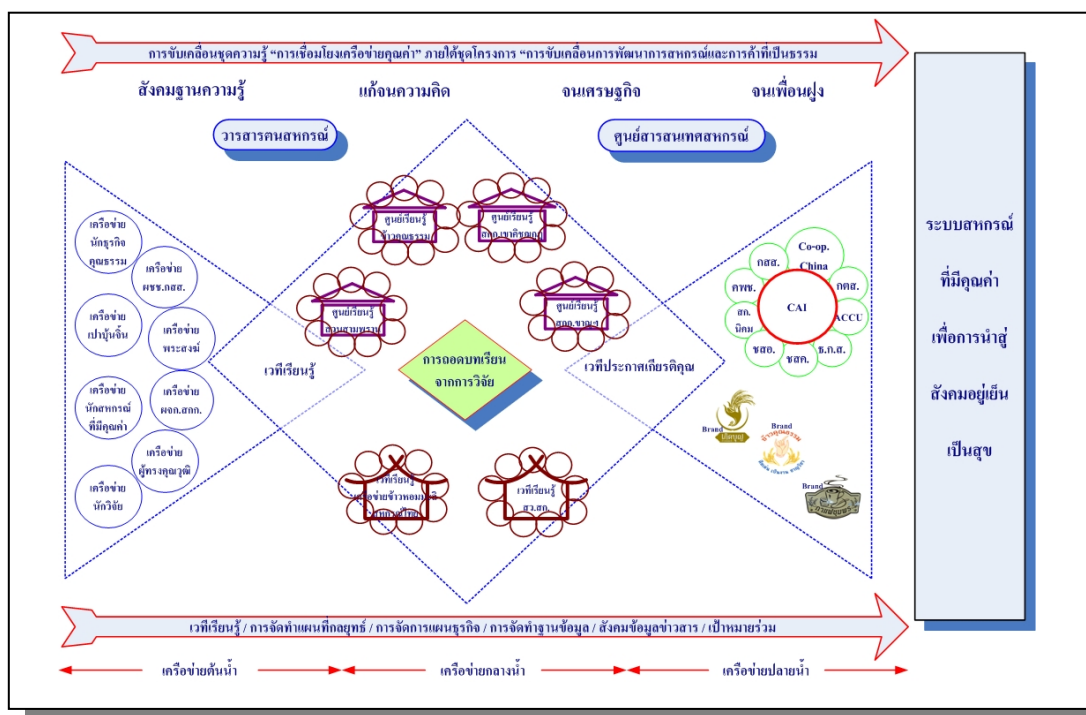
9.1) เครือข่ายต้นน้ำ เป็นรูปแบบของเครือข่ายทุนมนุษย์ที่ชุดโครงการฯ ได้พัฒนาขึ้นภายใต้ชุดโครงการฯ ที่ผ่านมาได้แก่ เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ เครือข่ายนักวิจัย เครือข่ายพระสงฆ์ เครือข่ายนักสหกรณ์ที่มีคุณค่า เครือข่ายผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร เครือข่ายคนสหกรณ์ เครือข่ายผู้นำสหกรณ์ที่มีคุณค่า เครือข่ายผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างผู้ชำนาญการ(เป่าปูนจีน) และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญกรมส่งเสริมสหกรณ์

เครือข่ายต้นน้ำจะทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงความรู้ “การเชื่อมโยงเครือข่าย” เพื่อนำความคิดสำหรับการปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์เข้าสู่กรอบคิด การเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง (Self Help Organization): SHOs หรืออีกนัยหนึ่งการเป็นองค์กรธุรกิจฐานสังคม (Social Economy Enterprise) โดยที่ผู้นำความคิดในระดับต้นน้ำนี้ จะทำหน้าที่เป็นตัวแบบผู้นำสหกรณ์ (Role Mode) และปฏิบัติให้เห็นสำหรับแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) แก่ประชาคมในขบวนการสหกรณ์ อีกทั้งยังทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ถึงเครือข่ายสหกรณ์ของภาคประชาชน เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นและการเสริมพลังระหว่างสหกรณ์ที่ลงทะเบียนและสหกรณ์ภาคประชาชนบนความสมัครใจอีกด้วย¹

9.2) เครือข่ายกลางน้ำ จะประกอบไปด้วย เครือข่ายสหกรณ์ ที่เป็นผลลัพธ์การวิจัยของชุดโครงการฯ ซึ่งได้ริเริ่มไว้ตั้งแต่การขับเคลื่อนโครงการวิจัยด้านสหกรณ์ ในพื้นที่ 45 จังหวัด จนถึงปัจจุบันซึ่งพบว่ายังมีเครือข่ายที่ยังขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงคุณค่า ที่มีความแตกต่างจากการดำเนินงานของสหกรณ์โดยทั่วไป กล่าวคือ เครือข่ายต่างๆ เหล่านี้ ให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจที่มีจุดมุ่งหมายของการ

¹ อ่านเพิ่มเติมเรื่อง แนวคิดการเชื่อมโยงเครือข่ายในวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2

9.3) **เครือข่ายปลายทาง** เป็นกลุ่มภาคีพันธมิตรที่ชุดโครงการวิจัยและสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ประสานงานเพื่อการต่อยอด ขยายผลการนำชุดความรู้ “การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” ไปขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาสหกรณ์ ฉบับที่ 2 ซึ่งมีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กตส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (ชสค.) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (ปณท.) บริษัทสยามพารากอนและเครือเดอะมอลล์ กรุ๊ป องค์กรเกสซ์กรรม สหพันธ์สหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งเอเชีย (ACCU) บริษัทดัมส์ เอ็นเตอร์ไพรเซส จำกัด เข้ามาเป็นภาคีเครือข่ายเพื่อการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายร่วมกัน

รูปที่ 3 ผลลัพธ์การวิจัยภายใต้ชุดโครงการ จำแนกตามกลุ่มงานวิจัยในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

10. งานวิจัยที่จะดำเนินการต่อไป

ในช่วงเวลา 6 เดือนหลัง การขับเคลื่อนการวิจัยภายใต้ชุดโครงการจะเป็นการดำเนินการในกิจกรรม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

10.1) การ review โจทย์วิจัยเพื่อพัฒนาผู้ข้อเสนอ โครงการวิจัย ซึ่งจะประกอบด้วย

1. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จังหวัดจันทบุรี (ระยะที่ 2)
2. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าข้าวหอมมะลิสหกรณ์ไทย (ระยะที่ 2)
3. โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าสหกรณ์นิคม (ระยะปรับเปลี่ยน)
4. โครงการวิจัยเชิงสำรวจการติดตามและศึกษาผลกระทบจากการดำเนินงาน

เครือข่ายในพื้นที่ภายใต้ชุดโครงการฯ

5. โครงการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทนและความสุขของชาวนา ภายใต้เครือข่ายสหกรณ์การเกษตร จังหวัดนครราชสีมา : กรณีศึกษา ข้าว Fairtrade

6. โครงการวิจัยติดตามผลกระทบจาก AFTA ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตร

7. ชุดโครงการประสานงานกลาง (เริ่มดำเนินการสัญญาใหม่ เดือนเมษายน 2553)

8. โครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ (เริ่มดำเนินการสัญญาใหม่ เดือนกรกฎาคม 2553)

9. โครงการติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยงในระบบสหกรณ์ไทย

เอกสารอ้างอิง

ธวิษ สุคตสาร และคณะ, 2552 , รายงานวิจัยเครือข่ายคุณค้ำมั่นสำปะหลัง. เอกสารรายงานวิจัยชุด
โครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

ดวงทิพย์ ระเบียบ และคณะ, 2552 , รายงานวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า. เอกสารรายงานวิจัยชุด
โครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

ศศิธร วิเศษ และคณะ, 2552 , รายงานวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จังหวัดจันทบุรี. เอกสารรายงานวิจัยชุด
โครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

วิรัช วาณิชชานกุล และคณะ, 2552 , รายงานวิจัยเครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก. เอกสารรายงานวิจัยชุด
โครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

ประพฤทธิ์ โภคา และคณะ, 2552 , รายงานวิจัยเครือข่ายสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า. เอกสารรายงานวิจัยชุด
โครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

เชาวน์วิศ หอมชুম และคณะ, 2552 , รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร.
เอกสารรายงานวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

ศานิต แก้วเอียน และคณะ, 2552 , รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ายางพารา.
เอกสารรายงานวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร โครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นโครงการ ในปี 2552

- 1.1 โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก
- 1.2 โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า
- 1.3 โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จังหวัดจันทบุรี
- 1.4 โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ามันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร
- 1.5 โครงการวิจัยเครือข่ายสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า

1.1 บทสรุปผู้บริหารโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก

เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เป็นเครือข่ายประเภทธุรกิจที่เกิดจากการรวมตัวกันของเครือข่ายที่สมัครใจจำนวน 5 เครือข่าย ในปี 2548 อันประกอบด้วย เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด เครือข่ายข้าวปลอดภัย เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครือข่ายสหกรณ์ และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.พิษณุโลก จำกัด (สกต.พิษณุโลก) การดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายดังกล่าวนี้ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.พิษณุโลก จำกัด (สกต.พิษณุโลก) ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายและศูนย์การประสานงานและข้อมูลกับสมาชิกมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีสมาชิกบางส่วนมีความสัมพันธ์และกิจกรรมที่ติดต่อกัน ติดต่อดูแลกันอย่างไม่สม่ำเสมอ แต่มีบางส่วนที่ไม่สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมซึ่งกันและกันได้ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น เป็นเหตุจูงใจให้ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลกมีความประสงค์ที่จะศึกษาว่า ทำอย่างไรจึงจะต่อยอดเครือข่ายคุณค่าไปในกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์อื่นในจังหวัดพิษณุโลก ควบคู่ไปกับการศึกษาตัวแบบการพัฒนาจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำสหกรณ์ในการร่วมมือกันบนหลักการสหกรณ์ เพื่อหนุนเสริมการดำเนินงานของเครือข่ายให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วม โดยมีคำถามวิจัย 2 คำถาม คือ (1) แนวทางการขยายเครือข่ายธุรกิจที่มีสกต.เป็นแกนนำ บนหลักการของ “เครือข่ายคุณค่า” ควรเป็นอย่างไร และ (2) เครื่องมือสำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือบนหลักการสหกรณ์ แก่ผู้นำสหกรณ์ควรเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์ในการวิจัยมี 2 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อต่อยอดเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.เป็นแกนนำ บนหลักการของ “เครือข่ายคุณค่า” และ (2) เพื่อสังเคราะห์ตัวแบบสำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำองค์กรบนหลักการสหกรณ์

ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย ได้แก่ (1) การจัดการความรู้ “การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์แก่ผู้เกี่ยวข้อง (2) การต่อยอดเครือข่ายคุณค่าตามแผนดำเนินการ (3) การดำเนินการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่เป็นภาคีเครือข่าย (4) การจัดทำรายงานความก้าวหน้า (5) การติดตามประเมินผลผู้นำที่ผ่านกระบวนการ (6) การติดตามประเมินผลการเชื่อมโยงเครือข่าย/การดำเนินงานเครือข่าย /การสังเคราะห์ตัวแบบ และ (7) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการศึกษา

เครือข่ายที่เกิดขึ้นเป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่รวมตัวกันในแนวราบ ใน 2 ลักษณะ คือ (1) กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่มีลักษณะกิจกรรมแบบเดียวกันร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายข้าวโพด เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายสหกรณ์ เครือข่ายข้าวปลอดภัย และบ้านดอนม่วง โดยเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ 7 กลุ่ม สมาชิก จำนวน 141 คน มีวิสัยทัศน์ว่า เป็นแหล่งข้าวโพดคุณภาพดี วัตถุประสงค์เพื่อตัดวงจรการเป็นหนี้ในระบบ และช่วยเหลือ

กันในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิต รวบรวม ขายและระบบการขนส่งข้าวโพด การกิจ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ถ่ายทอด และช่วยเหลือกันเกี่ยวกับข้าวโพด เครื่องมือธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ภาติประกอบด้วยกลุ่ม/องค์กร จำนวน 12 กลุ่ม สมาชิก 193 คน ในพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพิษณุโลก เนินมะปราง วังทอง บางกระทุ่ม นครไทย วัดโบสถ์ และพรหมพิราม วัตถุประสงค์เพื่อซื้อขายวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในราคาที่เป็นธรรม มีภารกิจในการซื้อและต่อรองราคาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในราคาที่เป็นธรรมต่อสมาชิก และ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการภาวะการตลาดของปุ๋ย ราคาปุ๋ย ปัญหาปุ๋ยปลอม เครื่องมือโคนเนื้อเป็นเครื่องขายเชิงพื้นที่ที่รวมตัวกันในแนวราบ ภาติประกอบด้วยกลุ่ม/องค์กร จำนวน 5 กลุ่ม สมาชิก จำนวน 79 คน ครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอบางกระทุ่มชาติตระการ นครไทย เนินมะปราง และวังทอง เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพผลิตและการตลาดโคนเนื้อ และเพิ่มช่องทางการตลาด การกิจ ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพผลิตและการตลาดโคนเนื้อ และเพิ่มช่องทางการตลาด เครื่องมือข้าวปลอดภัย สมาชิก 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน คือ กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านดอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก เพื่อรวบรวมข้าวให้กับโรงสี สกต. พิษณุโลก มีภารกิจในการรวบรวมข้าวให้กับโรงสี สกต. พิษณุโลก และแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับพันธุ์ข้าว เครื่องมือสหกรณ์ ภาติประกอบด้วยสหกรณ์ 7 แห่ง สมาชิก จำนวน 14,202 คน ในพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด อำเภอเมืองพิษณุโลก สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด อำเภอวัดโบสถ์ สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด อำเภอวังทองสหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด อำเภอวังทอง สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด อำเภอ เนินมะปราง สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด อำเภอบางระกำ สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัดอำเภอนครไทย เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับดำเนินธุรกิจ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการดำเนินการสหกรณ์ การกิจ ได้แก่ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับดำเนินธุรกิจวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร ชุดนั้ยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ วิทยากรสอนการทำนั้ยาด่าง ๆ ข่าวสาร สอร์โมนสังข์ทอง และนั้มัน (2) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการดำเนินการสหกรณ์

เครื่องมือที่มีลักษณะกิจกรรมต่างกันร่วมมือกันเป็นเครื่องขายในระดับจังหวัด ได้แก่ เครื่องมือคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 เครื่องมือ และ 1 หมู่บ้าน คือ เครื่องมือรวบรวมข้าวโพด ธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร โคนเนื้อ ข้าวปลอดภัย สหกรณ์ และบ้านดอนม่วง โดยมี ส.ก.ต. พิษณุโลก เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนเครื่องมือคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก มีวิสัยทัศน์ คือ เป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าทางธุรกิจและสังคม ซึ่งคุณค่าทางธุรกิจ หมายถึง การเชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และคุณค่าทางสังคม หมายถึง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นภาคีธุรกิจร่วมกัน การกิจ ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และ

รวบรวมข่าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข่าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โคเนื้อ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ (1) การพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข่าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข่าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (3) การจัดทำทะเบียนข้อมูลของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่เป็นสมาชิก (4) การจัดทำข้อสภาพความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก รายได้ (เพิ่มขึ้น) นวัตกรรมที่เกิดขึ้น ได้แก่ (1) ส.ก.ต.พิษณุโลก มีการสร้างแบรนด์ปุยของตนเอง (2) มีการทำข้อตกลงความร่วมมือธุรกิจน้ำมันระหว่างสหกรณ์วัดจันทร์ สหกรณ์การเกษตรนครไทย สหกรณ์นิคมบางระกำ สหกรณ์วังทอง ถือว่าเป็นความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (3) การยกระดับภาพลักษณ์ของ สกต.ในสายตาสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรอื่น ในฐานะสหกรณ์ที่ทำหน้าที่การตลาดที่เชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ร่วมกันของภาคีพันธมิตร อันจะก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในวงกว้าง และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ชุมชน สังคมมากขึ้น (4) การสร้างพลังอำนาจการต่อรองในการทำธุรกิจด้านการตลาดของเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กลับสู่สมาชิก ซึ่งจะเป็นตัวแบบที่ดีที่จะขยายผลไปสู่จังหวัดอื่น โดยมีจังหวัดที่มาศึกษาดูงานการดำเนินงานของ สกต.พิษณุโลก ในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ สกต. จังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ พิจิตร อุตรดิตถ์ อุทัยธานี เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร ตาก เพชรบูรณ์

กระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำองค์กรบนหลักการสหกรณ์ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกเครือข่าย (2) จัดเวทีสำรวจข้อมูล พร้อมทั้งอภิปรายสิ่งที่เป็นปัญหาและความต้องการร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจตรงกัน (3) ร่วมประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจโดยนำปัญหาของกลุ่มขึ้นมาปรึกษา พูดคุย แล้วหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (4) สร้างการมีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจร่วมกัน โดยกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์เป็นผู้ตัดสินใจ ทีมวิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูล (5) ติดตาม เชื่อมเยินอย่างสม่ำเสมอ (6) เป็นผู้จัดสถานการณ์และเป็นสื่อกลางให้ผู้นำกลุ่ม/สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสพูดคุย เจรจากกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การซื้อขายและติดต่อกันเอง (7) สร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว (8) ใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือในการกระชับความสัมพันธ์ (9) การแสดงให้เห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อร่วมมือกันในลักษณะเครือข่าย

1.2 บทสรุปผู้บริหารโครงการเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้าเป็นโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่มีแนวคิดมุ่งสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายและการพึ่งพากันระหว่างสมาชิกที่จะช่วยกันในเรื่องของการลดต้นทุนผลิตและการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค ในรูปแบบการขายตรงและขายผ่าน Outlet ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งสมาชิกในโครงการประกอบไปด้วย กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ นักวิจัย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และกลุ่มกระจายสินค้าอื่นๆ ด้วยราคาที่เป็นธรรม

การดำเนินงานวิจัย เริ่มด้วยการประชุมระหว่างนักวิจัยของโครงการฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน และวางแผนการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งวางอยู่บนแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าสหกรณ์ การดำเนินงานในส่วนต่อมา จึงเป็นการดำเนินการสร้างเครือข่ายคุณค่า เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง โดยมีโครงการหลักคือ เครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้าซึ่งเป็นโครงการกระจายสินค้าร่วมกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และการสร้างเครือข่ายคุณค่าระหว่างกลุ่มสหกรณ์ เพื่อให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

การดำเนินงานของโครงการ ก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายย่อยระหว่างกลุ่มสหกรณ์เข้าร่วม ได้แก่ ร้านสหกรณ์กรุงเทพ จำกัด , กลุ่มเครือข่ายคุณค่าชาวนาคูณธรรม: ข้าวคุณธรรม, กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านน้อย : มะพร้าวอ่อนเคียงเลย , กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเนื้อสัตว์ : หมูยอกระบอกไม้ไผ่ , วิสาหกิจชุมชนสนามจันทร์: กระจับปไพรทิพ , โครงการเครือข่ายกลุ่มธุรกิจสหกรณ์เชิงคุณค่า – เกษตรกรสวนสามพราน, กลุ่มสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร , กลุ่มอาชีพสตรีอาสาพัฒนาเกษตรกรทุ่งสมอ : จมูกข้าว , กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและ สกตปลาบาง: ถั่วฮีร์บันทึก และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยการดำเนินงานวิจัย เริ่มจากการประชุมระหว่างนักวิจัยโครงการฯ กับนักวิจัยจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อวางกรอบการดำเนินงานร่วมกัน โดยกำหนดตัวชี้วัดสินค้าของโครงการ อันได้แก่ ความพึงพอใจของ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด และความพึงพอใจของผู้บริโภค , มูลค่าผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายผ่าน post shop/direct sale , value network สินค้าชุมชนและ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา, เป็นสินค้าที่โดดเด่น และมีความแตกต่าง น่าสนใจ จากนั้นโครงการวิจัยของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ จึงทำการประชุมสรรหาและคัดเลือกผลิตภัณฑ์สินค้าสหกรณ์ที่ได้เกณฑ์มาตรฐานเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น หาทานยาก และแปลกใหม่ จากร้านค้าหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่เป็นแหล่งสินค้าต้นตำรับหรือมีชื่อเสียงทั่วประเทศ เพื่อเข้าร่วมในโครงการอ้อยทั่วไทยกับไปรษณีย์ ต่อไป นอกจากนี้แล้ว ยังมีการส่งเสริมสินค้าทางด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแค็ตตาล็อกประชาสัมพันธ์สินค้าลงในวารสารคนสหกรณ์ , เว็บไซต์ 0www.cai.ku.ac.th และแค็ตตาล็อกสินค้าของ 108 SHOP การจัดฝึกอบรมให้เห็นคุณค่า และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายและขีดความสามารถในการ

แข่งขันของสินค้า การจัดเวทีเรียนรู้ร่วมกัน และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อปรับแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานในขั้นต่อไป

จากการดำเนินงาน ก่อให้เกิดเครือข่ายระหว่างกลุ่มสหกรณ์และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยสินค้าสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ " อร่อยทั่วไทย ตั้งใจดีที่ไปรษณีย์ " คือ หลามหมุยอูหลวง (หมุยอูกระบอกไม้ไผ่) จ.เลย ,ข้าวคุณธรรม ของ กลุ่มเครือข่ายคุณค่าชาวนาคุณธรรม จ.ยโสธร , มะพร้าวอ่อน แก้วตราเคียงเลย กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านน้อย อ.เชียงคาน จ.เลย และที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ปณท เกี่ยวกับรายละเอียดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการใช้บริการคือ กลุ่มสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด ได้คัดเลือกสินค้าสหกรณ์ลงในวารสารคนสหกรณ์ และ เว็บไซต์ www.cai.ku.ac.th ซึ่งเป็นรูปแบบการขายตรงระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค และได้เครือข่ายจากการประชุม โดยมีการจัดการประชุมรวม กับบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด , ชุมชมร้านสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, และจัดประชุมคัดสรรสินค้าสหกรณ์จากจังหวัดต่างๆทุกภาคของประเทศ และร่วมประชุมในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมประชุมหารือการขับเคลื่อนเครือข่ายสตรีสหกรณ์ รวมทั้งได้ประชาสัมพันธ์คัดเลือกด้วยโปสเตอร์ในงานเพื่อไทย พันภัย พึงใจ เพื่อนพึง(ภาฯ) ณ ตำนานสวนกุหลาบ และงาน “อร่อยทั่วไทยกับไปรษณีย์” บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ,งานวันสหกรณ์สากล,นิทรรศการ โครงการฯ ในเวทีเรียนรู้ ผู้เส้นทางสหกรณ์ที่มีคุณค่า

ข้อค้นพบจากงานวิจัยพบว่า ปัญหาของกลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่แล้วจะมีทิศทางของปัญหาในแนวเดียวกัน คือ ปัญหาการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ปัญหาการสนับสนุนจากภาครัฐ ปัญหาของตัวผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ ปัญหาทางด้านขนส่ง การแก้ปัญหาด้านการขนส่งด้วยการสร้างช่องทางการกระจายสินค้าไปทั่วประเทศผ่านที่ทำกรไปรษณีย์ โดยหวังจะลดต้นทุนค่าขนส่งนั้น สินค้าที่ได้เข้าร่วม จะประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการดำเนินงานโครงการฯ ยังประกอบไปด้วยข้อจำกัดของกำลังการผลิต หนึ่งในขั้นตอนการพิจารณาขีดความสามารถและระเบียบของการดำเนินงานของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ส่วนแนวทางอื่นได้ศึกษาแนวทางการขอความร่วมมือจากห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ให้เปิด “เคาน์เตอร์สินค้าสหกรณ์” ให้พื้นที่สำหรับสินค้าสหกรณ์โดยไม่มีค่าใช้จ่ายพื้นที่หรือในอัตราพิเศษ และได้รับทราบข้อมูลจากกลุ่มสหกรณ์ที่ได้พยายามรวบรวมเองและขอความอนุเคราะห์พื้นที่เพื่อจำหน่ายสินค้าในสถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ เป็นช่วงเวลาคล้ายตลาดนัดในสภาวะของช่วงที่ระบบเศรษฐกิจถดถอย

จากการติดตามและประเมินผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยมีความพึงพอใจจากการได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ และพร้อมที่จะพัฒนาสินค้าของตนและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของระบบสหกรณ์โดยรวมต่อไป

ในที่สุดแล้ว ได้ข้อสรุปว่าแนวทางการพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืนนั้น ควรพัฒนาโดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้ระบบตลาดสากล ซึ่งการสร้าง ความเข้มแข็งนี้ จะต้องเกิดขึ้นจากการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการวางหลักยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ควรเกิดการสนับสนุนให้สินค้ารวมตัวกันภายใต้ “แบรนด์ร่วม” โดยกำหนดมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาอย่างชัดเจน ร่วมพัฒนาตัวสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณภาพ และให้ความรู้การสนับสนุนแก่กลุ่มอื่นๆต่อไป

1.3 บทสรุปผู้บริหารโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ จังหวัดจันทบุรี

โครงการวิจัยการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน : เครือข่ายคุณค่าผลไม้ เป็นการดำเนินการวิจัยเพื่อที่จะสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรสมาชิก สหกรณ์การเกษตร รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตผลไม้ที่มีคุณภาพ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า หรือผู้บริโภค เกิดความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายในการซื้อผลไม้

ปัญหาการขาดการเชื่อมโยงเครือข่าย และการรวมตัวของธุรกิจในช่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งขาดการนำเทคโนโลยีกระบวนการปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวที่มีมาตรฐานมาใช้ เป็นประเด็นหลักในการพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขัน สร้างความเข้มแข็งในการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า และผู้บริโภค ที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อเงินที่จ่ายในการซื้อผลไม้คุณภาพ

การพัฒนาขบวนการจัดการ ภายใต้ห่วงโซ่อุปทาน : เครือข่ายคุณค่าผลไม้ มุ่งเน้นการรวมกลุ่มเกษตรกรสมาชิกผู้ผลิตผลไม้ โดยมีสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด เป็นแกนกลางในการขับเคลื่อน ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการค้าวัสดุการเกษตร (ปุ๋ย เคมีเกษตร วัสดุอุปกรณ์การเกษตร) ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ ผู้ประกอบการค้าผลไม้ต่างจังหวัด ห้างค้าปลีก-ค้าส่งสมัยใหม่ (Modern Trade) ตลอดจนเครือข่ายสหกรณ์ จะทำให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพที่ดีตลอดขบวนการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และผู้บริโภค ทำให้สามารถสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า และผู้บริโภค เกิดการยอมรับในกระบวนการจัดการที่ดีตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งปัจจุบันการผลิตผลไม้คุณภาพยังขาดการรวมตัวกันทั้งในแนวราบและแนวตั้งอย่างแท้จริง

การดำเนินการวิจัย กำหนดการดำเนินงานออกเป็น 13 กิจกรรมหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ

1. เพื่อสร้างตัวแบบการทำสวนผลไม้คุณภาพของเกษตรกร/สมาชิกสหกรณ์ ภายใต้เครือข่ายของสหกรณ์การเกษตร

2. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจผลไม้ ภายใต้โซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็นแม่ข่ายที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อเกษตรกรชาวสวนผลไม้ได้อย่างยั่งยืน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ตลอดจนข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการส่งเสริมจากภาครัฐ

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ตั้งเป้าหมาย/มุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม เพื่อค้นหารูปแบบการทำสวนผลไม้คุณภาพของเกษตรกรสมาชิก เพื่อให้ได้ผลไม้ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด โดยเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกรสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ สหกรณ์การเกษตร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และทีมวิจัย นำมาซึ่งการเชื่อมโยงโซ่อุปทานส่งผลให้เกิดเป็นเครือข่ายคุณค่าผลไม้

เริ่มจากตัวเอง ชวนคนอื่นทำตาม สร้างคนสหกรณ์ คน คือส่วนหนึ่งของชุมชน คนเข้มแข็ง ชุมชนก็เข้มแข็ง การทำงานก็เช่นกัน สิ่งสำคัญคือ คนที่จะมาร่วมทำงาน การทำงานคนเดียวให้สำเร็จ ไม่ใช่เรื่องง่าย เมื่อตระหนักเรื่องนี้ สหกรณ์จึงเกิดขึ้น การสร้างความร่วมมือต้องสร้างความเข้าใจร่วมกัน ต้องเข้าใจระบบสหกรณ์ เข้าใจเกษตรกร/สมาชิก เข้าใจสินค้าเกษตร เข้าใจตลาดสินค้าเกษตร เพื่อที่จะเริ่มเดินทางตามความต้องการที่แท้จริงอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมในการผลิตผลไม้ การจัดการคุณภาพและการจัดการตลาดที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เมื่อเกิดจิตสำนึกที่แท้จริงก็สามารถถ่ายโอนให้คนอื่นเข้าใจและทำตามเราได้ ดังนั้น *ความสำเร็จของสหกรณ์อยู่ที่ทุกคนมีส่วนร่วม*

กิจกรรมที่ 1: การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการวิจัยระหว่างนักวิจัย และสหกรณ์การเกษตรเป้าหมาย

ทีมวิจัย ได้เริ่มเข้าไปร่วมประชุมกับสหกรณ์การเกษตรเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการวิจัย เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจในสาระสำคัญของโครงการวิจัย วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง กรอบคิด/กรอบแนวทางการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อน ภายใต้ การจัดการโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็นแม่ข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงการวิจัย สมัครงใจพร้อมที่จะร่วมเดินทางไปด้วยกัน เพื่อประโยชน์ของเกษตรกร/สมาชิก สหกรณ์ ชุมชนและสังคมส่วนรวม

เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ในการทำสวนผลไม้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด เกิดการระดมความคิดร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อน ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

ผลที่เกิดขึ้นจากการเตรียมความพร้อม สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด มีมติเห็นชอบของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ชุดที่ 13 ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่

10 พฤศจิกายน 2551 มีมติดังนี้ “ให้สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด เข้าร่วมโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ชื่อโครงการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน “เครือข่ายคุณค่าผลไม้มั” และมอบหมายให้นางสุรางค์ พุ่มโพธิ์ทอง ตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ เป็นผู้ร่วมปฏิบัติงาน ในการดำเนินการโครงการวิจัยร่วมกับทีมวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้”

กิจกรรมที่ 2: การสำรวจและคัดสรรเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมโครงการวิจัยตามกรอบแนวทางการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพ

ทีมวิจัย ได้จัดทำแบบสอบถามโครงการวิจัย เพื่อสำรวจและคัดสรรเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยความสมัครใจ กำหนดคุณลักษณะกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพตามกรอบแนวทางการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพเชื่อมโยงสู่เครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้มัคุณภาพ ที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อน ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

ผลที่เกิดขึ้นจากการสำรวจและคัดสรร โดยการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ตามแบบสอบถามโครงการวิจัย สรุปรายละเอียดดังนี้

1. เกษตรกร/สมาชิกสหกรณ์เป้าหมายที่ได้รับการคัดสรรเข้าร่วมโครงการวิจัย ตามกรอบแนวทางการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพ (หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด) จำนวน 73 ราย
2. กำหนดกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพตามคุณลักษณะทางภูมิศาสตร์ โดยกำหนดออกเป็นตำบลนาร่อง จำนวน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลคลองพลู, ตำบลตะเคียนทอง, ตำบลพลวง และตำบลชากไทย
3. กำหนดกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพตามศักยภาพผลิตผลในพื้นที่ดำเนินการ โดยกำหนดออกเป็นกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มันาร่อง จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่
 - กลุ่มผู้ผลิตมังคุดคุณภาพ จำนวน 3 กลุ่ม ในพื้นที่ดำเนินการ 3 ตำบล
 - กลุ่มผู้ผลิตเงาะคุณภาพ จำนวน 1 กลุ่ม ในพื้นที่ดำเนินการ 1 ตำบล

กิจกรรมที่ 3: การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกรสมาชิกเป้าหมายสหกรณ์การเกษตร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทีมวิจัย ได้ร่วมกับเกษตรกร/สหกรณ์เป้าหมาย สหกรณ์การเกษตร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม **ค้นหาปัญหา อุปสรรคในการผลิตผลไม้มัให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด** เพื่อส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพตามความต้องการที่แท้จริง

ผลที่เกิดขึ้นจากการประชุมฯ เกิดการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้มัคุณภาพตามความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร/สมาชิกสหกรณ์ จำนวน 4 กลุ่ม ในพื้นที่ดำเนินการ 4 ตำบล ได้แก่

- 1) กลุ่มผู้ผลิตเงาะคุณภาพ ตำบลคลองพลู มีสมาชิก จำนวน 20 คน
- 2) กลุ่มผู้ผลิตมังคุดคุณภาพ ตำบลตะเคียนทอง มีสมาชิก จำนวน 20 คน
- 3) กลุ่มผู้ผลิตมังคุดคุณภาพ ตำบลพลวง มีสมาชิก จำนวน 20 ราย
- 4) กลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตมังคุดคุณภาพ ตำบลชากไทย มีสมาชิก จำนวน 13 ราย

กิจกรรมที่ 4: การเปิดเวทีสัญจรแบบมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ สหกรณ์การเกษตรและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทีมวิจัย ได้เริ่มลงพื้นที่ร่วมกับสหกรณ์การเกษตร เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม ระหว่าง สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดทิศทางในการพัฒนา “เราตั้งกลุ่มทำไม ตั้งเพื่ออะไร เรามีปัญหาอะไร และจะเดินทางไปในทิศทางไหน” จนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ในการทำสวนผลไม้คุณภาพที่มี อยู่ในตัวตน เกิดการสร้าง **“เครือข่ายการเรียนรู้”** ในการพัฒนาการผลิตผลไม้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และตรงตามความต้องการของตลาด

เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิด ทักษะ และจิตสำนึกในการทำสวนผลไม้คุณภาพ เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการคุณภาพผลไม้ นำไปสู่ **รูปแบบการทำสวนผลไม้คุณภาพของเกษตรกร/สมาชิก สหกรณ์** ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพผลไม้ให้มีความ เข้มแข็งบนพื้นฐานความคิด การพึ่งพาตนเองท่ามกลางการปฏิบัติจริง ทุกคนร่วมกันทำหน้าที่ในการ ออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แล้วนำไปสู่การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์

ในส่วนของสหกรณ์การเกษตรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก็ได้ใช้เวทีนี้ เพื่อค้นหากรอบแนวทาง ในการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงสู่เครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของ สหกรณ์ที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อน ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็น แม่ข่าย

ผลที่เกิดขึ้นจากการเปิดเวทีสัญจร แบบมีส่วนร่วม

1. กลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ เกิดแนวคิด ทักษะการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ตาม อุดมการณ์ หลักการ วิธีการ และคุณค่าสหกรณ์ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการ ดำเนินงานของกลุ่ม มีการระดมทุนจากสมาชิก มีการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม มีการ จัดทำบัญชีรับ-จ่าย และกำหนดวันสิ้นปีทางบัญชี รวมถึงแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้ คุณภาพทั้ง 4 กลุ่ม

2. เกิดเวทีการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระดมความคิดในการกำหนดแนว ทางการดำเนินงานของกลุ่ม เกิดการสร้าง **“เครือข่ายการเรียนรู้”** ในการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ ภายใต้แนวทางการจัดการคุณภาพผลไม้ โดยร่วมกันจัดทำแบบบันทึกข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูลการผลิต/ข้อมูลการตลาดของสมาชิกและกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำสวนผลไม้ของเกษตรกร/สมาชิก แบบบันทึกข้อมูลร่วมกันจัดทำ มีจำนวน 4 แบบ ดังนี้

- 1) แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานการผลิตผลไม้
- 2) แบบบันทึกประวัติการผลิต/การใช้ปัจจัยการผลิต
- 3) แบบบันทึกสถานการณ์การผลิต
- 4) แบบบันทึกการจำหน่ายผลผลิต
3. สิ่งที่ได้รับจากการรวมกลุ่ม เกิดกระบวนการเรียนรู้แนวทางการพัฒนาการผลิตโดยมุ่งเน้น และให้ความสำคัญในการจดบันทึกข้อมูลในกิจกรรมต่างๆ ตลอดกระบวนการผลิตผลไม้

1) เกษตรกร/สมาชิกได้รับความปลอดภัยจากการทำการเกษตร ภายใต้ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP)

2) เกษตรกร/สมาชิก สามารถใช้ข้อมูลที่มีการจดบันทึกไว้นำมาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตในการทำสวนผลไม้คุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) เกษตรกร/สมาชิก สามารถทราบต้นทุนในการผลิตเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตในฤดูกาลต่อไป

4) เกษตรกร/สมาชิก สามารถสร้างความมั่นใจและทำให้เกิดความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้าและผู้บริโภค โดยการตรวจสอบย้อนกลับได้ (Traceability)

กิจกรรมที่ 5: การเพิ่มพูนองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตสินค้ามาตรฐานอาหารปลอดภัย

(Food Safety) ภายใต้ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP)

ทีมวิจัย ได้ประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 6 สำนักงานเกษตรอำเภอเขาคิชฌกูฏ และสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ดำเนินการฝึกอบรมทางวิชาการด้านการจัดการคุณภาพผลไม้ เพื่อให้เกษตรกรสมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในการผลิตสินค้ามาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) ภายใต้ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practices: GAP) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกร/สมาชิกเห็นความสำคัญของการพัฒนากระบวนการผลิตผลไม้คุณภาพและเข้าสู่ระบบการจัดการคุณภาพผลไม้ (GAP) ตลอดจนได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (Q-Mark) จากหน่วยงานที่ให้การรับรองมาตรฐาน เพื่อพัฒนามาตรฐานการผลิตผลไม้ของเกษตรกรสมาชิก กำหนดเป็นมาตรฐานสินค้าของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงสู่กิจกรรมส่งเสริมการตลาด

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการผลิตสินค้ามาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) เกิดการเพิ่มพูนองค์ความรู้ทางวิชาการในการพัฒนากระบวนการผลิตผลไม้คุณภาพและเข้าสู่ระบบการจัดการคุณภาพผลไม้ (GAP) เพื่อขอรับการตรวจ

ประเมินและรับรองมาตรฐานฟาร์ม โดยมีสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (Q-Mark) จำนวน 39 ราย และอยู่ระหว่างขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม จำนวน 34 คน จากสมาชิกทั้งหมด 73 ราย

กิจกรรมที่ 6: การเพิ่มพูนองค์ความรู้จากการศึกษาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงสู่การปฏิบัติจริงด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพสินค้าเกษตร

ทีมวิจัย ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดการศึกษาริบทของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเข้าใจถึงกิจกรรมด้านต่างๆ นำไปสู่การปฏิบัติจริง ในการศึกษาเรียนรู้แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพในจังหวัดราชบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา รวมถึงศึกษาเรียนรู้ ทิศทางและ โอกาสทางการตลาดผลไม้คุณภาพ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมคณะศึกษาเรียนรู้ จะประกอบด้วยแกนนำเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพในแต่ละพื้นที่ ผู้แทนคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และทีมวิจัย รวมทั้งสิ้น 40 คน

มุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทาง/รูปแบบการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และประสบการณ์ทั้งด้านการผลิตและทิศทางการตลาดสินค้าเกษตรคุณภาพ สร้างความมั่นใจในการผลิตผลไม้คุณภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต สามารถพัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตผลไม้คุณภาพระหว่างสมาชิกผู้ผลิตผลไม้ ตลอดจนเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด สังเคราะห์/สรุปผลการศึกษาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงนำไปสู่การปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงสู่เครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ โดยสหกรณ์การเกษตรเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อน ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

ผลจากการศึกษาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง

การบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรบ้านรางสีหมอก จำกัด จังหวัดราชบุรี คณะศึกษาเรียนรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทาง/รูปแบบการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายของกลุ่มผู้ผลิตหน่อไม้ฝรั่ง กลุ่มผู้ผลิตข้าวโพดอ่อน เชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มผู้ผลิตปุยอินทรีฯ ตลอดจนการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์

ทิศทางการตลาดเกษตรสินค้าคุณภาพ ตลาดศรีเมืองราชบุรี ซึ่งเป็น “ตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี โดยได้รับการส่งเสริมจากจังหวัดราชบุรี มีนโยบายชัดเจนว่า “ตลาดกลางนั้น ไม่ใช่พ่อค้าคนกลาง แต่เป็นคนกลางในการจัดการสาธารณูปโภค เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้มาใช้บริการ และเป็นคนกลางในการจัดระบบซื้อ-ขายให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ภายใต้ันโยบายการค้าเสรี” โดยตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคในการบริโภคผักทุกชนิด ซึ่งมีการกำหนดนโยบายให้ตลาดศรีเมืองมีผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษจำหน่าย และยังมีศูนย์บริการเกษตรกร ซึ่ง

เป็นมิติใหม่ของการให้บริการแก่เกษตรกรแบบครบวงจร ภายใต้การปฏิบัติทางความร่วมมือแบบบูรณาการระหว่างภาครัฐ/เอกชน ภายใต้แนวคิด “เรา จะร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ให้บริการด้านการเกษตรแบบครบวงจรแก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรในภูมิภาคนี้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

การบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรของสหกรณ์ชมรมชาวสวนมะม่วงจังหวัดฉะเชิงเทรา จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา สหกรณ์มุ่งเน้นการผลิตมะม่วงให้มีคุณภาพปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง โดยได้สร้างศูนย์กลางรวบรวมผลผลิตมะม่วงที่จะจัดส่งให้กับบริษัทผู้ส่งออกต่างๆ และเป็นแหล่งข้อมูล เช่น ภาวะราคา ปริมาณการสั่งซื้อแต่ละครั้งของบริษัท มีการส่งเสริมให้สมาชิกมีการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP นอกจากนี้สหกรณ์ยังได้สร้างความมั่นใจให้แก่สมาชิกและลูกค้า โดยการเซ็นสัญญาซื้อ-ขายมะม่วงล่วงหน้า ระหว่างสหกรณ์กับลูกค้า ร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ที่ผู้รับซื้อต้องการ และราคาที่เกษตรกรพอใจ มีการประชุมร่วมกันเพื่อแนะนำการพัฒนาการผลิตมะม่วงตลอดฤดูกาลควบคุมการผลิตให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด เพื่อให้เกษตรกรสามารถขายมะม่วงได้ราคาดี การจัดการจุกจุกรวบรวม มีการคัดแยกมะม่วงตามเกรดตามขนาดและความต้องการของแต่ละตลาด เป้าหมาย ติดสต็อกเกอร์เพื่อรับรองคุณภาพ ซึ่งสินค้าของสหกรณ์ได้รับการรับรองแหล่งผลิต GAP มุ่งเน้นคุณภาพเพื่อการส่งออก โดยมีตลาดเป้าหมาย ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น จีน ยุโรป เกาหลี และอเมริกา ส่วนตลาดเป้าหมายภายในประเทศ มีการจำหน่ายให้แก่ ห้างเดอะมอลล์ ภายใต้ชื่อการค้า “ทองแปดริ้ว” และจำหน่ายทั่วไป ภายใต้ชื่อ “QM” และตะวัน

กิจกรรมที่ 7: การสนับสนุนการผลิตผลไม้คุณภาพและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาการผลิตผลคุณภาพภายใต้ “โครงการสินเชื่อเอื้ออาทร”

ทีมวิจัย ได้เปิดเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดในการส่งเสริมการผลิตผลไม้ โดยความร่วมมือของพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างเกษตรกรสมาชิก สหกรณ์การเกษตรและผู้ประกอบการค้าวัสดุการเกษตร ในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านวัสดุการเกษตร อาทิ ปุ๋ย เคมีเกษตร ในลักษณะปลอดดอกเบี้ย เพื่อสร้างโอกาสในการผลิตผลไม้คุณภาพและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพของเกษตรกร/สมาชิก ภายใต้ “โครงการสินเชื่อเอื้ออาทร”

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม เกิดความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันพัฒนาสหกรณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งผลให้เกิดการสร้างโอกาสในการผลิตผลไม้คุณภาพและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตผลไม้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด ตลอดจนสามารถช่วยลดปัญหาการแบกรับภาระดอกเบี้ยปัจจัยการผลิต ทำให้เกิดการเกื้อหนุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำสวนผลไม้ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรสมาชิก นำไปสู่ความกินดี อยู่ดี ตามแนวทางสหกรณ์ ภายใต้ “โครงการสินเชื่อเอื้ออาทร”

โดยสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ได้อนุมัติงบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านวัสดุการเกษตรในลักษณะปลอดดอกเบี้ย รวมมูลค่า 9,270,000 บาท ให้แก่เกษตรกร/สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 519 ราย และได้รับความร่วมมือจากพันธมิตรทางธุรกิจ (ผู้ประกอการค้าวัสดุการเกษตร) รวมทั้งสิ้น 18 บริษัท

กิจกรรมที่ 8: การเจรจาการค้าเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้มคุณภาพของสหกรณ์

ทีมวิจัย ได้ประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี สำนักงานการค้าภายในจังหวัดจันทบุรี บริษัทผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ ห้างค้าปลีก-ค้าส่งสมัยใหม่ (Modern trade) เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจรวบรวมผลไม้มคุณภาพของสหกรณ์ เปิดเวทีเพื่อเจรจาการค้าร่วมกับคู่ค้ากลุ่มเป้าหมายเดิม และคู่ค้ากลุ่มเป้าหมายใหม่ เพื่อขยายช่องทางการตลาดธุรกิจรวบรวมผลไม้มคุณภาพของสหกรณ์ โดยมีช่องทางการตลาดเป้าหมาย ทั้งตลาดต่างประเทศและตลาดในประเทศ

ผลจากการเจรจาตลาดต่างประเทศ

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ตกลงร่วมค้ากับบริษัทริชฟีลด์ เฟรชฟรุต จำกัด โดยความร่วมมือกันในการทำการรวบรวมมังคุดและเงาะคุณภาพ ตามความต้องการของตลาดแต่ละเป้าหมาย และมีการแบ่งแยกภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ดังนี้

1) สหกรณ์ ดำเนินการพัฒนาการผลิตผลไม้ของเกษตรกรสมาชิกให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดแต่ละเป้าหมาย รวบรวมและจัดทำข้อมูลการผลิต ปริมาณผลผลิต เพื่อใช้ในการวางแผนการตลาด การดำเนินงานร่วมกัน

2) บริษัทผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ ดำเนินการจัดหาคู่ค้าตลาดปลายทาง จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ แรงงานในการดำเนินงาน (การรับสินค้า คัดแยก บรรจุ ขนส่ง) และเป็นผู้จัดส่งสินค้าไปยังตลาดเป้าหมาย (จีน, เวียดนาม, ฮองกง)

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ตกลงรวบรวมเงาะคุณภาพให้กับบริษัท S.A.P. สยามฟู้ด อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด โดยสหกรณ์เป็นผู้คัดสรรและดูแลผลผลิต บริษัทเป็นผู้มารับสินค้าที่สหกรณ์ และเป็นผู้จัดส่งสินค้าไปยังตลาดเป้าหมาย (บรูไน)

ผลจากการเจรจาตลาดในประเทศ

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ตกลงรวบรวมเงาะคุณภาพให้กับบริษัทริชฟีลด์ เฟรชฟรุต จำกัด โดยสหกรณ์เป็นผู้คัดสรรและดูแลผลผลิต บริษัทเป็นผู้จัดส่งสินค้าไปยังตลาดห้างค้าปลีกสมัยใหม่ ได้ ห้างคาร์ฟู (Carrefour)

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ร่วมกับสำนักงานการค้าภายในจังหวัดจันทบุรีในการจัดหาช่องทางการตลาดต่างจังหวัด โดยสหกรณ์เป็นผู้รวบรวมเงาะ โรงเรียนคุณภาพ และจัดส่งสินค้าไปยังตลาดต่างจังหวัด (ขอนแก่น, มุกดาหาร, บุรีรัมย์, ตาก, อำนาจเจริญ)

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ตกลงรวบรวมมังคุดและเงาะคุณภาพ จัดส่งให้กับสหกรณ์การเกษตรเมืองขลุง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรมะขาม จำกัด ในรูปแบบเครือข่ายสหกรณ์ เพื่อจัดส่งสินค้าไปยังตลาดห้างค้าปลีก-ค้าส่งสมัยใหม่ (Tesco Lotus, Makro, Big C) เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์

กิจกรรมที่ 9: การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการรวบรวมผลผลิตระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทีมวิจัย ร่วมกับสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด และบริษัทริชฟิลด์ เฟรชฟรุต จำกัด ดำเนินการประชุมฯ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการรับซื้อผลผลิต เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการรวบรวมผลผลิต กำหนดตลาดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานระหว่างเกษตรกรสมาชิก สหกรณ์การเกษตร และคู่ค้า สร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนมีการรับซื้อผลผลิต เพื่อลดปัญหาความไม่เข้าใจ ตลอดจนความขัดแย้งอันอาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการผลิตมังคุดคุณภาพ โดยดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) จัดกิจกรรมประกวดการผลิตมังคุดคุณภาพ ประเมินสถานการณ์และปริมาณการผลิตผลผลิตเพื่อกำหนดวันที่เริ่มรับซื้อผลผลิต โดยบริษัทฯ เป็นผู้สนับสนุนของรางวัลในการประกวด

2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการบรรจุมังคุดที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดจากการใช้บรรจุภัณฑ์และปริมาณในการบรรจุที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการขนส่งที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยการแจกตะกร้าบรรจุผลไม้ให้แก่เกษตรกรสมาชิก

ผลจากการประชุมฯ เกษตรกรสมาชิก สหกรณ์การเกษตร และคู่ค้า สามารถร่วมกันกำหนดแนวทางในการรวบรวมมังคุดคุณภาพเพื่อส่งออกไปยังตลาดเป้าหมาย รวมถึงการสร้างเข้าใจร่วมกันในข้อกำหนดการรับซื้อมังคุดคุณภาพของสหกรณ์ ขั้นตอนการดำเนินการรวบรวมมังคุด การตรวจรับผลผลิต การคัดแยกเกรดมังคุด และขั้นตอนการจ่ายเงินค่าผลผลิต

โดยมุ่งเน้นความสำคัญในการจัดการคุณภาพมังคุดเพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้า เป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับคู่ค้าจนเป็นคู่ค้าถาวร ส่งผลต่อการเพิ่มช่องทางการตลาดในอนาคต

สร้างจิตสำนึกในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้มีการพึ่งพาตนเอง โดยการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สหกรณ์กำหนด เพื่อให้ตรงตามความต้องการของตลาดแต่ละเป้าหมาย ตลอดจนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลการพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เกิดการสร้าง ความเข้าใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการรวมกันขายผลผลิต เพื่อยกระดับองค์กรเกษตรกรให้มีศักยภาพทางการตลาด ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับของสมาชิก/เกษตรกรทั่วไป รวมทั้งคู่ค้าและผู้บริโภค

กิจกรรมที่ 10: การตรวจเยี่ยมฟาร์ม จุกรรวบรวมผลผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ และศูนย์รวบรวม และคัดแยกผลไม้คุณภาพของสหกรณ์

ทีมวิจัย ได้ร่วมดำเนินกิจกรรมการตรวจเยี่ยมฟาร์มเกษตรกรสมาชิก เพื่อสร้างมิตรภาพ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเกษตรกร/สมาชิก สหกรณ์การเกษตร และลูกค้า ร่วมกันติดตามสถานการณ์การผลิต ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของเกษตรกรสมาชิก สำรวจปริมาณผลผลิตและคัดเลือกผลผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดเป้าหมาย ตลอดจนชี้แจงและสร้างความเข้าใจ ในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องและเหมาะสม การคัดแยกผลผลิต การบรรจุตามความต้องการของตลาด แต่ละเป้าหมาย เพื่อลดความสูญเสีย การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตและคุณภาพผลไม้ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผู้บริโภคด้วย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อการขยายช่องทางการตลาด เพื่อให้ลูกค้าสามารถตรวจสอบย้อนกลับฟาร์มได้ สร้างความมั่นใจในคุณภาพสินค้าสหกรณ์

ผลจากการตรวจเยี่ยมฟาร์ม สามารถสร้างความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการดำเนินงาน ในทิศทางเดียวกัน คือ มุ่งที่ประโยชน์สูงสุดที่สมาชิกจะได้รับจากการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ โดยมุ่งเน้นการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ควบคู่กับการลดต้นทุนการผลิต ตามหลักการแล้วเมื่อสามารถจัดการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ได้โดยต้นทุนการผลิตไม่เพิ่มขึ้น เกษตรกรสมาชิกก็จะได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกร/สมาชิกจะได้รับกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลตอบแทนสุทธิจะต่ำหรือสูงจนเป็นที่พอใจของเกษตรกร/สมาชิกนั้น ขึ้นอยู่กับ ปริมาณผลผลิต ราคาที่ได้รับ และต้นทุนในการผลิต โดยมีคุณภาพผลไม้เป็นปัจจัยควบคุมราคา

ทีมวิจัย ได้ร่วมตรวจเยี่ยมจุกรรวบรวมผลผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการคุณภาพผลไม้จากฟาร์มถึงจุกรรวบรวมของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ ตั้งแต่คัดแยกผลผลิตเบื้องต้นก่อนการรวมกันขนส่งมายังศูนย์รวบรวมผลผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ เพื่อลดต้นทุนในการขนส่ง และป้องกันความเสียหายที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผลไม้ โดยศูนย์รวบรวมผลผลไม้คุณภาพของสหกรณ์จะดำเนินการตรวจรับผลผลิต ทำความสะอาด คัดแยกเกรด บรรจุหีบห่อ ใส่รหัสผู้ผลิต ก่อนการจัดส่งสินค้าไปยังตลาดแต่ละเป้าหมาย รวมถึงติดตามสถานการณ์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงระยะเวลาในการดำเนินงาน อาทิ ช่วงต้นฤดูการเก็บเกี่ยว ช่วงที่ปริมาณผลผลิตมีจำนวนมากและออกสู่ตลาดพร้อมกัน (Peak) และช่วงปลายฤดูการเก็บเกี่ยว

ผลจากการตรวจเยี่ยมศูนย์รวบรวมผลผลไม้คุณภาพ สามารถสร้างความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน คือ การจัดการคุณภาพผลไม้ตั้งแต่ฟาร์ม ตลอดสายกระบวนการผลิตของศูนย์รวบรวมผลผลไม้คุณภาพจนถึงลูกค้า เพื่อให้ได้ผลไม้ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและปลอดภัยสู่ผู้บริโภค โดยเกษตรกร/สมาชิกเกิดจิตสำนึกและความมุ่งมั่นร่วมกันในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

กิจกรรมที่ 11: สรุปช่องทางการตลาดและการจำหน่ายผลไม้ของเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด

ทีมวิจัย ได้ติดตามสถานการณ์ด้านช่องทางการตลาดและการจำหน่ายผลไม้ ซึ่งกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด มีช่องทางการตลาดและการจำหน่ายผลไม้ที่มีรูปแบบการตลาดแตกต่างกันไป อาทิ

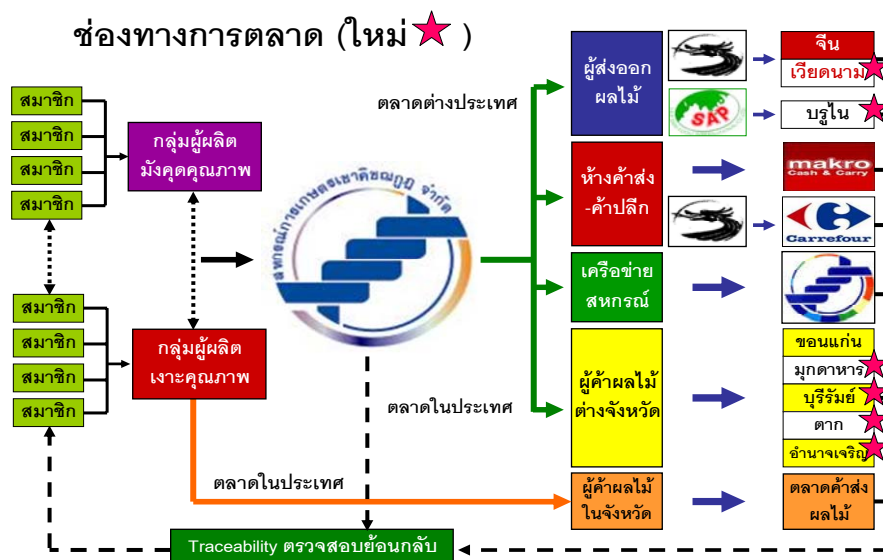
ช่องทางการตลาดของผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ คือ คู่ค้าเดิมที่มีอยู่แล้ว เมื่อมีการรวมกลุ่ม ทำให้อำนาจในการต่อรองเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันคู่ค้าก็พึงพอใจที่จะรับผลผลิต ณ จุดเดียว เป็นการช่วยลดต้นทุนค่าขนส่ง และเวลาการรับซื้อ

กลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพบางกลุ่ม เป็นเกษตรกรสมาชิกที่มีการผลิตผลไม้ภายใต้ระบบการจัดการคุณภาพ (GAP) แต่ละชนิด ดังนั้นเมื่อมีการรวมกลุ่ม จึงเกิดการสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพหลายชนิด คู่ค้าสามารถซื้อผลไม้คุณภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น เป็นการเพิ่มอำนาจในการต่อรองทางการค้าให้กับกลุ่มผู้ผลิตฯ

สำหรับสหกรณ์การเกษตรฯ เมื่อกลุ่มผู้ผลิต มีการรวมตัวกันอย่างชัดเจน สามารถเสนอราคา, ปริมาณผลผลิต และกำหนดการจัดส่งผลไม้ได้ตรงตามความต้องการของคู่ค้า ทำให้สามารถขยายช่องทางการตลาดใหม่ได้เพิ่มขึ้น

ทั้งหมดนี้ เกิดจากการสร้างรูปแบบการทำสวนผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจผลไม้คุณภาพที่มีสหกรณ์การเกษตร เป็นแม่ข่าย

สรุปช่องทางการตลาดสินค้าสหกรณ์

ปริมาณการจำหน่ายผลไม้คุณภาพของสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด

1) ตลาดต่างประเทศ ผ่านบริษัทผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ ได้แก่ จีน เวียดนามและบรูไน มีปริมาณรวม 3,598 ตัน เป็นมูลค่า 60.57 ล้านบาท คิดเป็น 92%

2) ตลาดในประเทศ ได้แก่ ห้างค้าปลีก-ค้าส่ง ผู้ประกอบการค้าผลไม้ต่างจังหวัดและเครือข่ายสหกรณ์ มีปริมาณรวม 294 ตัน เป็นมูลค่า 3.15 ล้านบาท คิดเป็น 8%

ปริมาณการจำหน่ายผลไม้คุณภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด

1) ปริมาณการรวบรวมมังคุดคุณภาพ จำนวน 410 ตัน เป็นมูลค่า 8.21 ล้านบาท โดยปริมาณการจำหน่ายในประเทศ 166 ตัน คิดเป็น 40% และต่างประเทศ 245 ตัน คิดเป็น 60%

2) ปริมาณการรวบรวมเงาะคุณภาพ จำนวน 147 ตัน เป็นมูลค่า 1.43 ล้านบาท โดยปริมาณการจำหน่ายในประเทศ 129 ตัน คิดเป็น 88% และต่างประเทศ 18 ตัน คิดเป็น 12%

กิจกรรมที่ 12: การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อสรุปผลการดำเนินงานธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ทีมวิจัย ร่วมกับสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด และบริษัทริชฟิลด์ เฟรชฟู้ด จำกัด ดำเนินการประชุมฯ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานธุรกิจรวบรวมผลไม้ ค้นหาปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขจากความต้องการที่แท้จริงร่วมกัน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะ กำหนดทิศทางและแนวทางในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลไม้ของสหกรณ์ ในปี 2553 โดยได้ดำเนินกิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การสำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์และบริษัทผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ (คู่ค้า) รวมจำนวน 150 ราย

2. เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ค้นหาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขจากความต้องการที่แท้จริงร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม เกษตรกรสมาชิกพึงพอใจการดำเนินงานของสหกรณ์ และคู่ค้า เกิดความตระหนักคิดและเห็นประโยชน์ในการรวบรวมผลไม้ของสหกรณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการค้าผลไม้ตกต่ำ และต้องการให้สหกรณ์ดำเนินการรวบรวมผลไม้ต่อไป ตลอดจนเกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ในฐานะที่ตนเองเป็นเจ้าของกิจการ เป็นผู้ให้บริการ และเป็นผู้บริหารกิจการ โดยมีแนวทางในการพัฒนาด้านต่างๆ จากความต้องการที่แท้จริงร่วมกัน อาทิ การพัฒนาด้านการผลิต การพัฒนาด้านการดำเนินงาน การพัฒนาด้านการตลาด

กิจกรรมที่ 13: การเปิดเวทีแบบมีส่วนร่วม เพื่อสังเคราะห์ถอดบทเรียนจากกระบวนการเรียนรู้รูปแบบ การทำสวนผลไม้คุณภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงสู่เครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพ ของสหกรณ์

ทีมวิจัย ได้ร่วมเปิดเวทีแบบมีส่วนร่วมระหว่างแกนนำกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ คณะกรรมการ/ฝ่ายจัดการของสหกรณ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันถอดบทเรียนจากการที่ได้ผ่านเวที การทำงานร่วมกันมาตลอด ซึ่งกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ ทั้ง 4 กลุ่ม ให้ความสำคัญในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์การทำสวนผลไม้คุณภาพ การจดบันทึกข้อมูล และประวัติการผลิต เพื่อนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการผลิตผลไม้ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด เกิด ความเข้าใจในแนวทางการร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย จนเกิดการกำหนดรูปแบบและ กระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแม่ข่าย

ผลจากการเปิดเวที สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด มีจุดมุ่งหมายของสหกรณ์หลังจาก ผ่านขบวนการทำงานภายใต้โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่าผลไม้ ดังนี้

1. สร้างอนาคตทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรรุ่นเก่ากับเยาวชนรุ่นใหม่เกิดการร่วมกัน พัฒนา สร้างชุมชนเกษตรกรที่เข้มแข็งด้วยอุดมการณ์สหกรณ์ คือ การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่ง กัน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม จนเกิดความผูกพัน เกิดความรักในอาชีพการเกษตร การพัฒนาร่วมกันกับ คนรุ่นต่อไป สร้างอนาคตอาชีพเกษตรกรให้กับลูกหลาน

2. สร้างความมั่นใจในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้นโยบายการมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม โดยเน้นการให้บริการคุณาธิมิตรเพื่อสร้างความพึงพอใจ

3. สร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจขาย โดยมุ่งเน้นการผลิตผลไม้คุณภาพ ภายใต้ระบบ การผลิตสินค้ามาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรสมาชิก ผู้ผลิต และผู้บริโภคปลอดภัย เกิดความเป็นธรรมทางการค้า

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ให้ความสำคัญในการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพเพื่อ เพิ่มมูลค่า โดยกำหนดรูปแบบแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้คุณภาพ ดังนี้

1. กำหนดแนวทางในการบ่มเพาะ ให้เกิดจิตสำนึกในอุดมการณ์ หลักการ วิธีการและคุณค่า ของสหกรณ์ ให้คนรุ่นใหม่รักและผูกพันกับสหกรณ์ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสหกรณ์ที่ตนเป็นเจ้าของ สืบต่อกันรุ่นต่อรุ่น มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกรสมาชิก คณะกรรมการ/ฝ่าย จัดการของสหกรณ์ โดยมุ่งเป้าหมายไปที่เกษตรกรสมาชิกรุ่นใหม่ที่ยังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสหกรณ์ กำหนดกรอบแนวทางให้มีการเปิดเวทีแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาสหกรณ์ร่วมกันเป็น **ประจำทุกปี**

2. การให้การศึกษาแก่เกษตรกรสมาชิก ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพตามความต้องการของ

เกษตรกร/สมาชิก เน้นการพึ่งพาตนเองในการผลิตผลไม้คุณภาพให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้และประสบการณ์ในการทำสวนผลไม้คุณภาพ

3. รมรณรงค์ให้เกษตรกร/สมาชิก เห็นความสำคัญของการผลิตสินค้ามาตรฐานอาหารปลอดภัย ภายใต้ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP) สนับสนุนให้เกษตรกรสมาชิกเข้าสู่ระบบการจัดการคุณภาพผลไม้เพื่อรับการตรวจประเมินฟาร์ม โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การรับรองมาตรฐานฟาร์ม (Q-Mark) แก่เกษตรกรสมาชิกที่ผ่านการรับรอง ตลอดจนสามารถพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อสร้างความมั่นใจกับลูกค้า ทำให้สามารถขยายช่องทางการตลาดได้มากขึ้น

4. สร้างความเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดบันทึกประวัติการผลิต สถานการณ์การผลิต สถานการณ์การจำหน่าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน วางแผนด้านการผลิตและแผนการตลาดร่วมกับสหกรณ์

5. ส่งเสริมให้มีการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพในสังกัดสหกรณ์การเกษตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการดำเนินงานของกลุ่ม ติดตามสถานการณ์การผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งร่วมแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดสายขบวนการผลิต

6. สนับสนุนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงด้านการบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตร แนวคิดในการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ รวมถึงทิศทางและช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกร/สมาชิกลำบากปรับประยุกต์สู่การปฏิบัติจริง โดยประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์

7. สนับสนุนการผลิตผลไม้คุณภาพ ภายใต้โครงการสินเชื่อเอื้ออาทร โดยความร่วมมือของสหกรณ์และภาคีเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ สนับสนุนปัจจัยการผลิตในลักษณะปลอดดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกร/สมาชิกผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ

8. จัดให้มีการประชุมฯ แบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเข้าใจระหว่างเกษตรกรสมาชิก สหกรณ์และลูกค้า อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการประชุมร่วมกับเครือข่ายสหกรณ์ในจังหวัดจันทบุรีและลูกค้า ในแต่ละตลาดเป้าหมาย เพื่อร่วมวางแผนการตลาดและแผนการดำเนินงาน

9. ส่งเสริมให้มีการออกตรวจเยี่ยมฟาร์มเกษตรกรสมาชิก ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและพันธมิตรทางธุรกิจ (ผู้ประกอบการค้าวัสดุการเกษตรและลูกค้าผลไม้ในตลาดแต่ละเป้าหมาย) เพื่อให้การแนะนำ ส่งเสริมการผลิตผลไม้คุณภาพ และพัฒนาช่องทางการตลาด เพื่อสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

10. สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายสหกรณ์ เพื่อประสานประโยชน์ในการกระจายผลไม้วางร่วมกันกับเครือข่ายสหกรณ์ในจังหวัดจันทบุรี รวมถึงประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายกับสหกรณ์ผู้ผลิตข้าวสารในจังหวัดต่างๆ

11. ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ ให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ และการรวมกันขายผลผลิต โดยมีสหกรณ์เป็นแกนกลางในการประสานงานด้านต่างๆ ให้แก่กลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ

ผลการศึกษาเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมภายใต้งานวิจัยครั้งนี้ ได้เกิดแนวทางในการพัฒนาแนวคิดที่หลากหลายนำไปสู่การปฏิบัติตามความเหมาะสมจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นระหว่างการลงพื้นที่สำรวจ ตามความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรสมาชิกที่เกิดจากปัญหาจริงของเขาเอง นำมาซึ่งการเกิดการยอมรับที่จะร่วมมือกันเป็นกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ โดยสหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ที่เข้ามาร่วมเป็นแกนกลางในการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าคุณภาพ พัฒนาต่อทุกธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินการ เพื่อเกื้อหนุนส่งเสริมด้านการพัฒนาขบวนการผลิต ช่วยเหลือเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ด้านการรวมกันขาย เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ โดยมีทีมวิจัยทำหน้าที่ประสานงานพร้อมเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการออกแบบระบบการสนับสนุนและติดตามประเมินผล แก้ไขปัญหาร่วมกันและประสานความสัมพันธ์ระหว่างกัน จะเห็นได้ว่าอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ต้องเริ่มแก้จากตัวเราก่อน โดยการเก็บข้อมูล แล้วจึงแก้ไขปัญห่อื่นๆ ซึ่งไม่น่าเป็นเรื่องยาก กระบวนการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ตามศักยภาพ และการปรับตัวของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เกิดความสัมพันธ์ใหม่ ซึ่งการทำเช่นนี้ได้ต้องเกิดจากการประสานพลังในการที่จะดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่ในทุกด้านเข้ามาหนุนเสริม การที่คนเราไม่ชวนขวาย ไปหาคนอื่นที่มีจุดแข็งกว่ามาเติมเต็มให้ตัวเอง ก็จะได้แต่ผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

การที่เกษตรกรสมาชิกและสหกรณ์ เรียนรู้แนวทางการรวมกลุ่ม การพัฒนาการผลิตควบคู่ไปกับการให้การสนับสนุนของสหกรณ์ ตามความต้องการอย่างแท้จริง จะทำให้กลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและสหกรณ์การเกษตรมีโอกาสได้เรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองควบคู่กันไป จนเกิดศักยภาพในการบริหารจัดการทั้งกลุ่มและสหกรณ์ เกิดเป็นตัวแบบที่นำไปสู่การดำเนินงานที่ยั่งยืนต่อสหกรณ์ ซึ่งถ้าการพัฒนาคุณภาพได้โครงการวิจัย โครงการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน “เครือข่ายคุณค่าผลไม้” ก็จะสามารถเกิดการถ่ายทอดแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป้าหมายหลักคือ การวิจัยที่เอื้อประโยชน์ให้กับชุมชน โดยไม่ได้ดำเนินการในรูปแบบวิชาการ แต่ต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมศึกษาเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการระดมสมองเปิดโอกาสให้พวกเราทุกคนได้เป็นนักวิจัยร่วมกัน

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด จะเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนครั้งนี้ ร่วมกับทีมวิจัยประสานการทำงานทั้งระบบ การรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพเชื่อมโยงสู่ระบบการตลาดและการค้าที่เป็นธรรม ตามหลักสหกรณ์ที่ต้องการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยมีเกษตรกรสมาชิกผู้ผลิตสหกรณ์ พันธมิตรทางธุรกิจ (ผู้ประกอบการค้าวัสดุการเกษตร, ผู้ประกอบการค้าผลไม้) ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาครัฐ ให้การสนับสนุนเข้ามาเป็นกลไกในการขับเคลื่อน ทำอย่างไรให้มีการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ระหว่างคนรุ่นเก่าที่มากด้วยประสบการณ์กับคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ด้านวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาเพิ่มพูนศักยภาพที่มีอยู่ในแต่ละคน เพื่อร่วมมือกันสร้างตัวแบบการผลิตผลไม้คุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลไม้ สามารถจำหน่ายได้ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการรวมกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ ผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกต้องมีความจริงจัง มุ่งมั่นที่พัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ จะเห็นว่าเมื่อสมาชิกมีการจัดการผลผลิตที่ดี สินค้าก็จะมีคุณภาพ ฉะนั้นหน้าที่สำคัญของสมาชิกคือ การจัดการด้านการผลิต การจัดเก็บผลผลิต ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตที่เหมาะสม การคัดแยก การขนส่งที่ดี สำหรับในส่วนหน้าที่ของสหกรณ์คือ การสนับสนุนด้านข้อมูล ร่วมรับรู้และแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดหาช่องทางการตลาดและต่อรองกับผู้ซื้อเพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์สูงสุด มุ่งคำนึงถึงผลการดำเนินงานในระยะยาวที่จะทำให้ทุกฝ่ายเกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์สู่การพัฒนาด้านการตลาดที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

กลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพนำร่องทั้ง 4 กลุ่ม เกิดเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลนำมาซึ่งการพัฒนาการผลิต เริ่มตั้งแต่ขบวนการผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยว การขนส่ง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ให้ความสำคัญการจดบันทึกประวัติการผลิต สถานการณ์การผลิต สถานการณ์การตลาด และราคาที่ได้รับในแต่ละตลาดเป้าหมาย

สหกรณ์การเกษตรเขาคิชฌกูฏ จำกัด ให้ความสำคัญการสำรวจสถานการณ์ผลิต ออกตรวจเยี่ยมฟาร์ม ติดตามการผลิต นำข้อมูล มาจัดทำแผนการตลาดร่วมกันกับกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพ สหกรณ์มุ่งส่งเสริมการผลิตและการวางแผนการผลิต โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรสมาชิก มีการผลิตตามความต้องการของตลาด โดยยึดแนวทางการตลาดนำการผลิต ศึกษาภาวะตลาดและราคา เพื่อให้สมาชิกใช้ในการตัดสินใจลงทุน เพื่อให้สามารถทำการผลิตให้ได้คุณภาพตามความต้องการตลาด

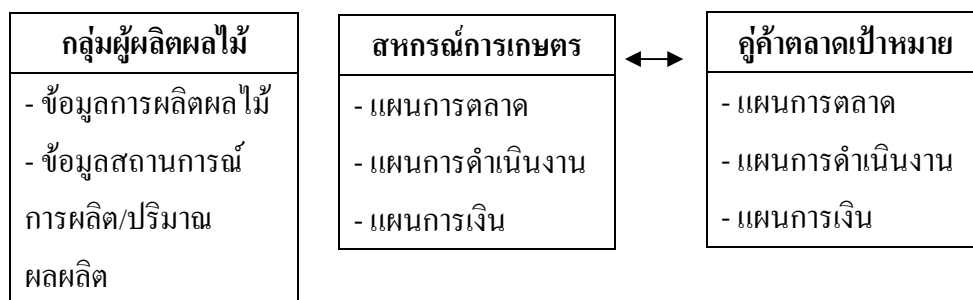
การวางแผนการตลาด

1) เกษตรกรสมาชิก วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการผลิตและสถานการณ์การผลิตผลไม้ของตนเอง ทำให้ทราบข้อมูลการผลิตผลไม้ จำนวนพื้นที่เพาะปลูกผลไม้แต่ละชนิด จำนวนต้นผลไม้ที่ปลูกในแต่ละช่วงอายุการผลิต ปริมาณการผลิตที่คาดว่าจะได้รับ และช่วงสถานการณ์การผลิตจนถึงช่วงระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตออกสู่ตลาด นำข้อมูลที่ได้รับใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวางแผนการตลาดร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและสหกรณ์การเกษตร

2) สหกรณ์การเกษตร รวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับใช้ในการวางแผนการรวบรวมแผนการตลาดในการเจรจาจัดหาช่องทางการตลาด และข้อตกลงการค้ากับคู่ค้า รวมถึงวางแผนการดำเนินงานจตุรรวบรวม ตลอดจนแผนการใช้เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจรวบรวมและจำหน่ายผลไม้เพื่อเข้าแหล่งเงินทุน

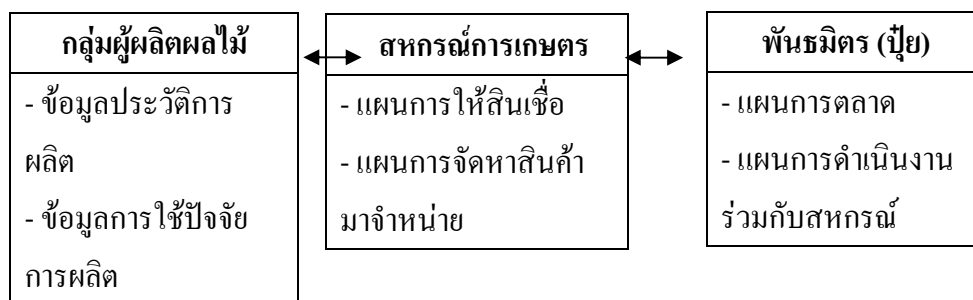
3) คู่ค้า (ผู้ประกอบการค้าผลไม้) ในแต่ละตลาดเป้าหมาย สามารถวางแผนการตลาดและพัฒนาช่องทางการตลาดร่วมกับสหกรณ์การเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น

- ตลาดส่งออก คู่ค้าสามารถร่วมวางแผนการดำเนินงานในการบริหารจัดการศูนย์รวบรวมคัดแยกผลไม้คุณภาพเพื่อการส่งออก รวมถึงวางแผนการตลาดในแต่ละตลาดเป้าหมาย เป็นต้น
- ตลาดห้างค้าปลีก-ค้าส่ง คู่ค้าสามารถร่วมวางแผนการดำเนินงานทางการค้า รวมถึงวางแผนการตลาดได้ตลอดฤดูกาล
- ตลาดต่างจังหวัด คู่ค้าสามารถร่วมวางแผนการดำเนินงานทางการค้า รวมถึงวางแผนการตลาดได้ตลอดฤดูกาล
- ตลาดเครือข่ายสหกรณ์ สามารถร่วมวางแผนในการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจการค้าระหว่างกัน

การวางแผนการผลิต

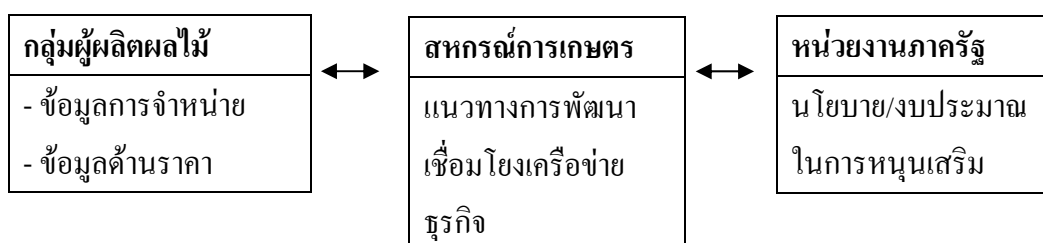
- 1) เกษตรกรสมาชิก วิเคราะห์ข้อมูลประวัติการผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิต ทำให้ทราบข้อมูลการดำเนินการการผลิต ต้นทุนและความคุ้มค่าในการลงทุน นำข้อมูลที่ได้รับใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวางแผนการดำเนินการผลิตร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและสหกรณ์การเกษตร
- 2) สหกรณ์การเกษตร สามารถนำข้อมูลที่ได้รับใช้ในการวางแผนการแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินการการผลิต วางแผนการให้การสนับสนุนสินเชื่อ ทั้งด้านเงินทุนและปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาประสิทธิภาพการพัฒนารวมถึงวางแผนการจัดการหาสินค้ามาจำหน่ายได้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรสมาชิก และมีคุณภาพคุ้มค่ากับการลงทุน
- 3) พันธมิตรทางธุรกิจ (ผู้ประกอบการค้าวัสดุการเกษตร) สามารถวางแผนและพัฒนา ร่วมกับสหกรณ์การเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น
 - สามารถร่วมพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพของเกษตรกรสมาชิก โดยการร่วมตรวจเยี่ยมฟาร์มเกษตรกรสมาชิก เพื่อแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินการการผลิต และการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกต้องและเหมาะสมในแต่ละช่วงสถานการณ์การผลิต รวมถึงร่วมวางแผนการให้การสนับสนุนสินเชื่อปัจจัยในลักษณะต่างๆ

นอกจากนี้ เกษตรกรสมาชิก สามารถสังเคราะห์ข้อมูลการจำหน่ายผลผลิตและสถานการณ์ราคา ทำให้ทราบข้อมูลด้านราคา และช่วงระยะเวลาที่ราคาผลผลิตตกต่ำ รวมถึงช่วงระยะเวลาที่ผลผลิตที่ออกสู่ตลาดในปริมาณที่มากเกินความต้องการของตลาด นำข้อมูลที่ได้รับใช้ในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และวางแผนพัฒนาการผลิตร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตผลไม้คุณภาพและสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร สามารถนำข้อมูลที่ได้รับใช้ในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกับเกษตรกร/สมาชิก เปรียบเทียบกับข้อมูลสถานการณ์การรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ และสถานการณ์ด้านราคาในภาพรวม เพื่อร่วมกันประเมินผลการพัฒนาการผลิตผลไม้คุณภาพ และราคาที่ได้รับ รวมถึงวางแผนการส่งเสริมการพัฒนาการผลิตผลไม้ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับใช้ในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนสถาบันเกษตรกร ทั้งแผนงานและงบประมาณในการพัฒนารูปร่างรวมผลไม้คุณภาพของสหกรณ์ โดยมีสหกรณ์การเกษตรเป็นกลไกในการขับเคลื่อน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำสวนผลไม้คุณภาพ สร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร และความร่วมมือ ร่วมใจที่จะร่วมกันพัฒนาสหกรณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

กรอบแนวคิดในการทำสวนผลไม้คุณภาพ มุ่งพัฒนากระบวนการจัดการคุณภาพผลไม้อย่างเป็นระบบ มิใช่มุ่งพัฒนาวิธีการผลิตผลไม้เป็นหลัก ภายใต้แนวคิด “การตลาดนำการผลิต” โดยการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลด้านการตลาด และข้อมูลด้านการผลิต เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับนำมาใช้ในการวางแผนร่วมกัน เกิดกรอบแนวทางในการวางแผนการผลิต/การตลาด ตลอดสายขบวนการจัดการการ

ผลิตเพื่อให้ได้ผลไม้ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดแต่ละเป้าหมาย โดยมีปัจจัยด้านคุณภาพผลไม้เป็นตัวกำหนดราคา ตามอุปสงค์ความต้องการของตลาด (Demand) และอุปทานของการผลิต (Supply)

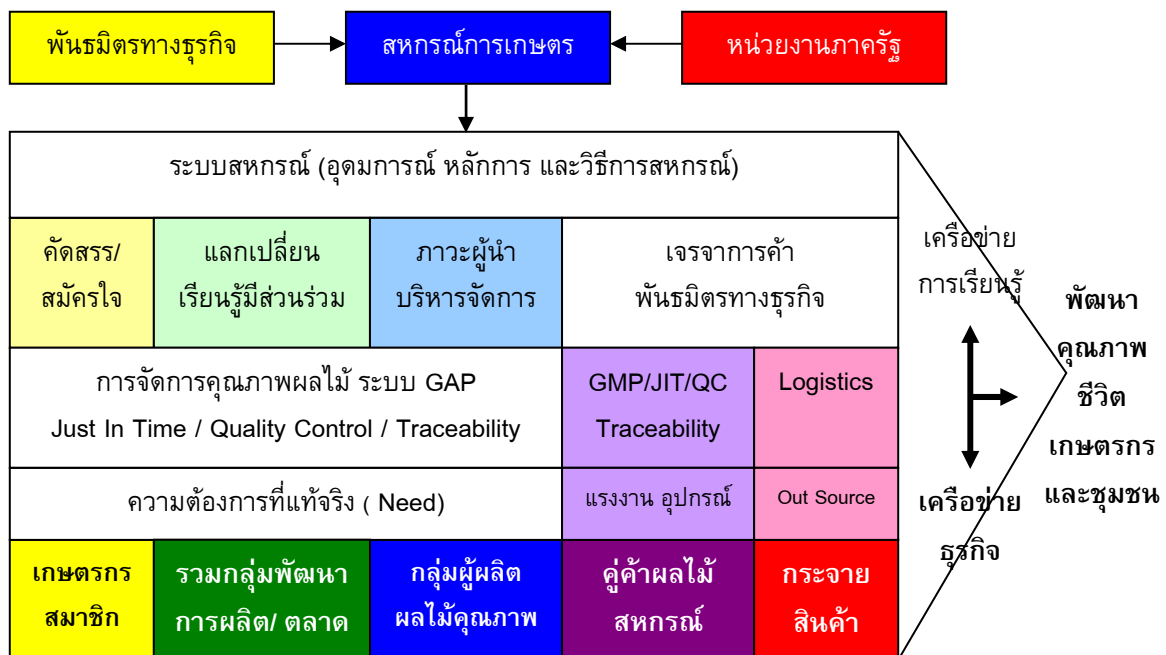
- ข้อมูลด้านการตลาด ได้แก่ ข้อมูลช่องทางการตลาด เพื่อศึกษา เรียนรู้ โอกาสและทิศทางการตลาด ความต้องการของตลาด รวมถึงข้อมูลสถานการณ์ด้านราคา และสถานการณ์ผลผลิตของตลาด โดยรวม เป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวางแผนการผลิต เพื่อพัฒนาช่องทางการตลาด

- ข้อมูลด้านการผลิต ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานการผลิต ประวัติการผลิต สถานการณ์การผลิต เพื่อสังเคราะห์ และประเมินศักยภาพในการจัดการการผลิตที่มีต่อการตอบสนองความต้องการของตลาด ในการกำหนดตลาดเป้าหมายที่ชัดเจนของตนเอง

ตัวแบบการทำสวนผลไม้คุณภาพของเกษตรกรสมาชิก ภายใต้เครือข่ายของสหกรณ์การเกษตร

ตัวแบบการเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเครื่องข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้มคุณภาพ ภายใต้การจัดการโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแม่ข่าย

คุณค่าโซ่อุปทาน (Value Chain) ที่เกิดจากกิจกรรมสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมพื้นฐานของโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์การเกษตรเป็นแม่ข่าย ทำให้เกิดเครื่องข่ายการเรียนรู้ เชื่อมโยงเครื่องข่ายธุรกิจรวบรวมผลไม้มคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เกิดการสร้างรายได้ ลดภาระหนี้สิน เกิดความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการสืบทอดทายาททางการเกษตร และสร้างชุมชนเกษตรที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ดังนั้น การขับเคลื่อนโดยสหกรณ์การเกษตรจำเป็นต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน มีความชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานพลังร่วมกับพันธมิตรทางธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐ สู่การพัฒนาสหกรณ์ที่ยั่งยืน

1.4 บทสรุปผู้บริหารโครงการเครือข่ายคุณค้ำมันสำปะหลัง จังหวัดกำแพงเพชร

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค้ำมันสำปะหลังในจังหวัดกำแพงเพชร เป็นโครงการวิจัยภายใต้กลุ่มงานวิจัยการเชื่อมโยงโซ่อุปทานของชุดโครงการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวแบบการทำไร่มันสำปะหลัง การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจมันสำปะหลังภายใต้ห่วงโซ่อุปทานที่มีสหกรณ์เป็นแม่ข่าย และการศึกษาปัญหา และอุปสรรคการดำเนินงานของเครือข่าย การสรุปสาระประเด็นต่างๆ เพื่อนำเสนอ แนวทางในการกำหนดนโยบาย และการส่งเสริมจากภาครัฐ โดยผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม

กระบวนการวิจัย ในระยะที่ 1-4 ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยในเรื่องของการเรียนรู้และพัฒนาจากการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการวางแผนทิศทางเครือข่าย การวางแผนธุรกิจเครือข่าย การประสานงานเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของภาคีเครือข่าย และการบริหารจัดการธุรกิจเครือข่ายโดยการจัดตั้งเครือข่ายที่มีรูปแบบเครือข่ายที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการดำเนินงานเครือข่ายการควบคุมและติดตามการบริหารงานธุรกิจเครือข่ายผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่ สหกรณ์ องค์กรภาครัฐและเอกชน เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ในพื้นที่ ตลอดจนผู้ประกอบการลานมัน/โรงแปงมัน ในกระบวนการของโซ่อุปทานธุรกิจมันสำปะหลังที่อยู่ในพื้นที่ อำเภอลานสักบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์/เป้าหมาย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากงานวิจัย พร้อมทั้งการวางแผนงานในการจัดให้มี การประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อค้นหาประเด็นปัญหา/แนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน

จากผลการประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงพื้นที่ประชุมร่วมกับสหกรณ์ภาคีพันธมิตรเครือข่ายมันสำปะหลัง ผู้ประกอบการลานมัน/โรงแปงมัน เกษตรกรสมาชิกผู้ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ หน่วยงานราชการ นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายของการดำเนินโครงการ พบว่าจากประเด็นปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ สามารถสรุปข้อมูลและหาแนวทางแก้ไขไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. การแก้ไขปัญหาการผลิตต้นน้ำ โดยการให้สหกรณ์การเกษตรชาวนวลสักบุรี จำกัด จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิตมันการเกษตร (สำปะหลัง) เพื่อให้บริการด้านวิชาการต่าง ๆ เคลื่อนที่แก่สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป โดยการจัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังขึ้น แล้วรับสมัครสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันสำปะหลังที่สนใจเข้าร่วมโครงการ เพื่อจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านการเพาะปลูก การปรับปรุงบำรุงพันธุ์ การใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธี การใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพ น้ำหมักมูลสุกร ทางใบและโคนต้นรวมทั้งวิธีการบริหารจัดการดูแลรักษาจนถึงการขูดจำหน่าย โดยสหกรณ์จะได้ประสานงานกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สถานีพัฒนาที่ดิน และผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เพื่อจัดเจ้าหน้าที่/นักวิชาการ ที่มีความรู้ด้านการเกษตร เรื่องดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงพันธุ์ เป็นต้น มาให้คำแนะนำปรึกษา โดยใช้สถานที่

จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง ที่สำนักงานสหกรณ์การเกษตรชาณุวรลักษบุรี จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร ให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้และพบปะของผู้เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจทั่วไป โดยมีพนักงานสหกรณ์ผู้มีความรู้ด้านการเกษตรและทีมนักวิชาการ ทำหน้าที่ปฏิบัติงานประจำหน่วยส่งเสริมฯ และทำหน้าที่ปฏิบัติงานเคลื่อนที่ในการแนะนำให้ความรู้ด้านวิชาการ/การแก้ไขปัญหาการเพาะปลูกและการเพิ่มผลผลิตในพืชเกษตร โดยเฉพาะมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ของการดำเนินงานเชิงรุกของสหกรณ์การเกษตร

แนวทางในการบริหารจัดการศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตมันและคุณภาพผลผลิตมันสำปะหลังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างการมีส่วนร่วมจากเกษตรกรสมาชิก เพื่อให้การดำเนินงานนั้นเกิดจากการกระบวนกรคิดริเริ่มจากตัวแทนสมาชิก ผ่านการประชุมวางแผนงาน การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ในการเชื่อมประสานหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรสหกรณ์ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพจากช่องทางปากต่อปากของสมาชิก

ในส่วนนโยบายการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการสหกรณ์ ควรจะต้องให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันประกอบอาชีพทำกิน ในเรื่องของการจัดการความรู้ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาทักษะ ความสามารถในการผลิตของสมาชิก ตามเจตนารมณ์ที่สำคัญของการสหกรณ์ มิใช่เพียงให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องของการระดมทุนเพียงอย่างเดียว ที่ผ่านมาภาครัฐมักจะให้ความช่วยเหลือสนับสนุนปัจจัยด้านทุนเป็นสำคัญ เช่น แหล่งเงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักรในการผลิต เป็นต้น ถึงแม้ว่าหน้าที่ทำการผลิตจะเป็นความรับผิดชอบของเกษตรกร โดยตรงก็ตาม แต่ภาครัฐก็ไม่ควรจะละเลยการพัฒนาทักษะ ความสามารถของปัจจัยด้านแรงงาน ภาครัฐสามารถส่งเสริมในเรื่องของการจัดการความรู้เชิงรุก ในรูปแบบต่างๆ ผ่านการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล เช่น การจัดการความรู้ของศูนย์ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิต และคุณภาพผลผลิตการเกษตร ของสหกรณ์การเกษตรชาณุวรลักษบุรี อันจะทำให้เกษตรกรไทยมีความรู้ ความสามารถ ในการแข่งขันกับนานาอารยประเทศได้

2. การแก้ไขปัญหาด้านการรวบรวมผลผลิตและการแปรรูปผลผลิต ซึ่งเป็นกระบวนการกลางน้ำในห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจมันสำปะหลัง จากการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์นั้น สหกรณ์ฯ มีปัญหาในเรื่องของการใช้ประโยชน์ในตลาดกลาง (สาขา 2) ไม่เต็มที่ ยังไม่มีผู้ปฏิบัติ รับผิดชอบโดยตรง อีกทั้งการแปรรูปผลผลิตหัวมันสดเป็นมันเส้นที่ผ่านมา ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดการวางแผนในการรวบรวมและแปรรูปผลผลิต มีผลทำให้สหกรณ์การเกษตรชาณุวรลักษบุรีประสบกับการขาดทุนในธุรกิจรวบรวมและแปรรูปผลผลิตในปีที่ผ่านมา รวมทั้ง การกำหนดมาตรฐานการรวบรวม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและบุคลากรด้านการตลาด รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากสมาชิก

ในส่วนของแนวทางแก้ไขนั้น สหกรณ์ต้องเร่งดำเนินการตามตัวแบบและรูปแบบข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการจัดการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการของการดำเนินงานวิจัย ก็คือ การจัดทำข้อตกลงเพื่อการรวบรวมผลผลิตที่มุ่งสร้างประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย อันจะทำให้เกษตรกรสมาชิกได้รับความเป็นธรรมจากการค้า และเอกชนได้รับผลผลิตที่มีคุณภาพ การจัดทำฐานข้อมูลการผลิตของสมาชิกเพื่อนำไปใช้วางแผนในการรวบรวมและแปรรูปของสหกรณ์ อีกทั้งต้องเร่งศึกษาและดำเนินการในเรื่องต่างๆ อันเกี่ยวกับการแปรรูปมันเส้นฯ อย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงการยกระดับคุณภาพการผลิต และการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตมันเส้นสะอาดเพื่อทำให้เกิดการยอมรับจากพันธมิตรการค้าภายใต้กรอบแผนปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นจากแผนงานในกระบวนการวิจัยการศึกษาจากแหล่งผลิตที่ประสบผลสำเร็จ เป็นต้น

การดำเนินนโยบายของภาครัฐเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ก็ถือว่าประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง ในการส่งเสริมผู้ประกอบการให้เป็นผู้ผลิตมันเส้นสะอาด แต่ในธุรกิจรวบรวมของสหกรณ์ ภาครัฐได้มีนโยบายช่วยในระยะสั้นจากโครงการรับจำนำ และการประกันราคาผลผลิต ที่เป็นการแก้ไขปัญหาในระยะสั้นเท่านั้น ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในระยะยาวได้ จากการวิจัยและการศึกษาข้อมูลในชุดโครงการนี้ทำให้พบว่า การแก้ไขปัญหาในระยะยาวและยั่งยืนนั้น สามารถดำเนินการได้โดยแนวทางของการทำธุรกิจรวบรวมและแปรรูปผลผลิตของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งภาครัฐจะต้องเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงในการพัฒนารูปแบบของการบริหารจัดการในธุรกิจดังกล่าวให้มีรูปแบบ และระบบการจัดการคุณภาพการแปรรูปเช่นเดียวกับองค์กรธุรกิจทั่วไป ตลอดจนการวางแผนงานในการรวบรวมและแปรรูป กล่าวคือ ถ้าสหกรณ์การเกษตรสามารถแปรรูปเป็นมันเส้นสะอาดได้และ สามารถจำหน่ายไปยังผู้ใช้ในอุตสาหกรรมปลายน้ำโดยตรงซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ธุรกิจ ทำให้สหกรณ์มีกำไร และสามารถรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกได้ในราคาที่สมาชิกเต็มใจเสนอขาย และสร้างความพึงพอใจแก่สมาชิกและเกษตรกรรายอื่นๆ อีกด้วย ในส่วนการช่วยเหลือโดยตรงที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นนั้น ภาครัฐสามารถจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากภาครัฐและเอกชนในหน่วยงานต่างๆ เข้ามาเป็นทีมในการพัฒนาการบริหารให้แก่สหกรณ์ หรือการสนับสนุนในรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ เพื่อที่จะทำให้สหกรณ์บรรลุเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจรวบรวมและแปรรูป ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ในระยะยาว และยั่งยืน

3. การแก้ไขปัญหาในการจัดสรรผลผลิตแปรรูป จากมันสำปะหลัง ก็คือ มันอัดเม็ด มันเส้นแปรรูป แป้งมัน เนื่องจากในอุตสาหกรรมชั้นปลายน้ำในห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจมันสำปะหลังนั้น มีเป้าหมายปลายทาง อยู่ที่สามทางเลือก คือ อุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมการผลิตพลังงานทดแทน อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอื่นๆ และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ไม่เป็นปัญหาที่สำคัญมากเท่ากับในสองประเด็นแรกที่ได้กล่าวมาแล้ว สาเหตุจากความต้องการใช้ผลผลิตแปรรูปจากมันสำปะหลังนั้นมีมากเกินกว่ากำลังการผลิตภายในประเทศ และสหกรณ์เองก็สามารถสร้างพันธมิตรการค้ากับผู้ผลิตแปรรูปได้อยู่แล้วไม่ยากนัก ซึ่งการแก้ไขนั้นต้องแก้ไขปัญหาด้านอุปทานเป็นหลัก

เสียก่อน ก็คือประเด็นปัญหาในสองข้อแรกนั่นเอง ในส่วนของภาครัฐก็ควรจะทำความเข้าใจ และศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องแนวคิดของการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุดแก่สังคมและประเทศชาติ โดยศึกษาถึงรูปแบบของการจัดสรร ไปยังอุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น รวมถึงการจัดสรรไปเพื่อการส่งออก ว่าแนวทางการจัดสรรแบบใด จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งด้านมูลค่าและคุณค่าแก่สังคม การศึกษาในรูปแบบนี้จะเป็นการศึกษาเพื่ออนาคตในการที่รัฐสามารถนำผลการศึกษาไปกำหนด นโยบาย และมาตรการต่างๆ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ กติกา ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม หรือเป็นมาตรการการจูงใจ ให้ผู้ประกอบการร่วมมือดำเนินการ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป

1.5 บทสรุปผู้บริหารโครงการวิจัยเครือข่ายสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า

เครือข่ายสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ภายใต้ชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) สำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์นิคม 2) สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาสหกรณ์นิคม 3) ทดลองพัฒนารูปแบบสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า 4 แห่ง 4) พัฒนาตัวแบบ ฐานข้อมูล ศักยภาพและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่สหกรณ์ ทดลอง 1 แห่ง โดยมีกระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนคือ 1) การรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลรายสหกรณ์ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนแม่บทโดยทีมงานนิคมสหกรณ์ 2) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า แก่ผู้นำสหกรณ์ ผู้อำนวยการ หัวหน้านิคมสหกรณ์ และผู้อำนวยการส่วนจัดนิคมสหกรณ์ 3) การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาสหกรณ์นิคม ในการดำเนินการจะเป็นไปในลักษณะของการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม จากผู้เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ 4) การพัฒนาตัวแบบสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า ในสหกรณ์ที่คัดเลือกให้เป็น “ตัวแบบ” 4 สหกรณ์ โดยการพัฒนาจะเริ่มจากการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินการที่คำนึงถึงแผนชุมชนและที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปภายใต้กรอบแนวคิดสหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า 5) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสหกรณ์นิคม ทีมวิจัยตัวแบบสหกรณ์นิคม 4 สหกรณ์ เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามกรอบแนวคิด “สหกรณ์นิคมเชิงคุณค่า” และการเชื่อมโยงกับภาคีพันธมิตร 6) การพัฒนาตัวแบบ ฐานข้อมูลศักยภาพและการใช้ประโยชน์ที่ดินในสหกรณ์ตัวแบบ 1 แห่ง ภายใต้ทีมที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนที่ GIS (Geographic Information System : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์) จากการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลรายสหกรณ์ พบว่ามีสหกรณ์นิคมที่จดทะเบียน

ในระบบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ทั้งสิ้น 93 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิกสหกรณ์ประมาณ 180,000 รายและสมาชิกประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่ประมาณ 150,000 ราย อาชีพหลักของสมาชิก ได้แก่ การทำนาทำสวน ทำไร่ ฯลฯ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสหกรณ์นิคมแก่ผู้นำสหกรณ์ และหัวหน้านิคมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาสหกรณ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น ซึ่งข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการจัดทำเวทีทำให้ได้ทราบถึงประเด็นสำคัญที่หน่วยงานภาครัฐต้องนำไปปรับปรุง หรือเพิ่มเติมแผนงาน โครงการที่จะนำมาพัฒนาสหกรณ์นิคม จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมากำหนดแผนงาน โครงการพัฒนาสหกรณ์นิคมจะเป็นการกำหนดจากบนลงสู่ระดับล่าง แต่ผลจากการทำเวทีร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ทราบว่าแผนงาน โครงการในการพัฒนาสหกรณ์นิคม ที่จะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องมาจากการกำหนดแผนงาน โครงการ วิธีปฏิบัติร่วมกันระหว่าง ผู้นำสหกรณ์และหัวหน้านิคมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การแปลงแผนงาน/โครงการสู่การปฏิบัติได้นั้นผู้กำหนดแผนจะต้องมีบทบาทในการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ ดังนั้น (ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนา

สหกรณ์นิคม จึงเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์นิคมได้ร่วมกันกำหนดแนวทาง ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง การพัฒนาตัวแบบ ฐานข้อมูลศักยภาพและการใช้ประโยชน์ที่ดินในสหกรณ์ตัวแบบ 1 แห่ง เป็นการทดลองศึกษาว่าปัจจุบันสมาชิกสหกรณ์นิคมส่วนใหญ่ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์มาเป็นเครื่องมือในการวางแผนการส่งเสริมสหกรณ์สำหรับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งประเด็นสำคัญที่จะทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินของสมาชิก ได้แก่ 1) กรมฯ กำหนดนโยบายในการส่งเสริมสหกรณ์นิคม โดยขับเคลื่อนแผนแม่บทการพัฒนาสหกรณ์นิคม ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาสหกรณ์นิคมด้านการเพิ่มองค์ความรู้ด้านระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์(แผนที่ GIS)ให้กับบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ รวมถึงเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรของสหกรณ์นิคมให้มีความรู้ เพื่อรองรับแนวทางการพัฒนาของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2) สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำข้อมูลการใช้ประโยชน์ในที่ดินของสมาชิก มาใช้ประโยชน์ในการวางแผนงาน และจัดโครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ 3) สามารถขยายผลการจัดทำแผนที่ GIS สู่สหกรณ์นิคมทั่วประเทศ โดยเพิ่มองค์ความรู้ด้านการจัดแผนที่ GIS ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทั่วประเทศและบุคลากรสหกรณ์นิคม เพื่อใช้ประโยชน์ในแผนที่ GIS

ภาคผนวกที่ 2

**บทความนำเสนอภาคีเครือข่าย
คณะทำงานผลักดันให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ**

การกำหนดให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท¹

บทนำ :

เอกสารฉบับนี้ยกร่างขึ้นมาเพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาศึกษาและผลักดันให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ ในคณะอนุกรรมการการสหกรณ์และองค์กรเกษตรกร ในคราวการประชุมครั้งที่ 6/2552 วันพฤหัสบดีที่ 22 ตุลาคม 2552 โดยมีเจตนารมณ์ที่จะนำเสนอประเด็นที่มีสาระสำคัญสำหรับการกำหนดให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติต่อไป

เนื้อหาสาระประกอบด้วย **ส่วนที่หนึ่ง** กล่าวถึงความจำเป็นของสหกรณ์ใน

ที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาศึกษาและผลักดันให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ

ฐานะเป็นรูปแบบขององค์การธุรกิจทางเลือกที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรรายย่อย ผู้มีรายได้น้อย ข้าราชการ และลูกจ้างในหน่วยงานเดียวกัน ตลอดจนคนในชุมชน ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมร่วมกัน โดยยึดแนวทางของคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดสำหรับกระบวนการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่หน่วยงานรัฐและเอกชนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ **ส่วนที่สอง** กล่าวถึงบริบทของสหกรณ์ในด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การส่งเสริมการออม การเอื้อประโยชน์ต่อการเข้าถึงแหล่งทุนของสมาชิก การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานแก่เกษตรกรรายย่อย และบริบทที่มีต่อการผลิตภัณฑ่มวลรวมของประเทศ (GDP) และการจัดสวัสดิการต่างๆแก่สมาชิกและชุมชน **ส่วนที่สาม** ทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์ : และการสนับสนุน จากภาควิชาการ **ส่วนที่สี่** บทสังเคราะห์การแก้ปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ : การแก้ไขเชิงบูรณาการโดยใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง **ส่วนที่ห้า** เป็นส่วนของข้อเสนอสำหรับแนวทางการผลักดันให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ

¹ ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ประสานงานชุดโครงการ

**ส่วนที่หนึ่ง : สหกรณ์: ทางเลือกสำหรับกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่มี
ประชาชนเป็นศูนย์กลาง**

สหกรณ์ในฐานะที่เป็นองค์การธุรกิจที่ยึดมั่นบนหลักการพึ่งพาตนเอง (Autonomous enterprise) โดยมีประชาชนที่เชื่อมั่นในคุณค่าสหกรณ์ (Co-operative Values) เข้ามามีส่วนร่วมบนความสมัครใจ โดยการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของคน ซึ่งได้ริเริ่มในสังคมโลกมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 (1844) ในช่วงที่เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่คนงานที่เป็นลูกจ้างถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน ส่วนในสังคมไทยนั้นสหกรณ์ที่กำเนิดขึ้นจากนโยบายรัฐตั้งแต่ปี 2459 ในฐานะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจนถึงปัจจุบัน ได้มีพัฒนาการการดำเนินงานของสหกรณ์ภายใต้บริบทของขบวนการสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 10,436 แห่ง อีกทั้งยังมีสหกรณ์ภาคประชาชน ซึ่งหมายถึง สหกรณ์ที่มีได้จดทะเบียนตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ แต่เกิดจากการรวมตัวกันของประชาชน และมีการดำเนินการบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอีกกว่า 100,000 กลุ่ม ท่ามกลางภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ประชาคม โลกกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ได้มีข้อมูลเชิงประจักษ์ของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศและกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์ที่ยึดมั่นในคุณค่าหลักและวิธีการสหกรณ์ และเป้าหมายไปที่การดำเนินธุรกิจ เพื่อแก้ปัญหาของสมาชิกและชุมชนนั้นสามารถฟันฝ่าวิกฤตและยืนหยัดอยู่ในฐานะองค์การธุรกิจพึ่งพาตนเองได้อย่างสง่างามตามอัตลักษณ์ของสหกรณ์ดังจะแสดงให้เห็นด้วยคำนิยาม คุณค่าสหกรณ์ และหลักการสหกรณ์ (กรอบที่ 1)

กรอบที่ 1 : ค่านิยม คุณค่า และหลักการสหกรณ์

❖ ค่านิยมของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกัน โดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม”

❖ ความหมายของ “คุณค่าของสหกรณ์” (Cooperative Values)

“สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมและความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์ เชื่อมมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นโดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

❖ ความหมาย “หลักการสหกรณ์” (Cooperative Principles)

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการกล่าวคือ

หลักการที่ 1	☛	การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
(Voluntary and Open Membership)
หลักการที่ 2	☛	การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
(Democratic Member Control)
หลักการที่ 3	☛	การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
(Member Economic Participation)
หลักการที่ 4	☛	การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
(Autonomy and Independence)
หลักการที่ 5	☛	การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ
(Education, Training and Information)
หลักการที่ 6	☛	การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
(Cooperation among Cooperatives)
หลักการที่ 7	☛	การเอื้ออาทรต่อชุมชน
(Concern for Community)

ถอดความจาก ข้อมูลสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ, <http://www.coop.org>

ส่วนที่สอง : บริบทของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2.1 บริบทของสหกรณ์ในด้านเศรษฐกิจ

สหกรณ์ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย ดังจากข้อมูลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ไทยปี 2551 ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่า ณ สิ้นปี 2551 สหกรณ์มีจำนวน 10,436 แห่ง ประกอบด้วยสหกรณ์ 6,186 สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร 4,157 กลุ่ม และชุมนุมสหกรณ์ 93 ชุมนุม มีสมาชิกกว่า 10 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.72 ของประชากรในประเทศ โดยมีสหกรณ์ที่สำคัญดังนี้

สหกรณ์ในภาพรวมมีทุนดำเนินงานคิดเป็นมูลค่า 1 ล้านล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 12.48 และคิดเป็นร้อยละ 11.90 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ทุนของสหกรณ์สามารถรองรับหนี้กู้ยืมจากภายนอกได้ถึง 3 เท่าตัว โดยทุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.08 ขณะที่หนี้กู้ยืมจากภายนอกเพิ่มขึ้นจากปี 2550 เพียงร้อยละ 1.77 ซึ่งถือว่าเพียงพอและไม่เสี่ยงต่อการลงทุน ส่วนการลงทุนขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ทุกด้านร้อยละ 12.48 โดยจะลงทุนให้สินเชื่อมากที่สุดร้อยละ 79.07 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ผลประกอบการมีกำไรทุกธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อมีกำไรสูงสุดร้อยละ 90.89 ของผลประกอบการทั้งหมด สมาชิกมีหนี้สินมากกว่าเงินออม 1.10 เท่า แต่ไม่น่าเป็นห่วงมากนัก เนื่องจากสมาชิกมีอัตราการออมเงินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.54 ในขณะที่อัตราเป็นหนี้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 8.38 และมีอัตราหนี้ค้างชำระลดลงร้อยละ 0.44

ผลการดำเนินงานโดยภาพรวมมีกำไร 3.5 หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในอัตราร้อยละ 14.79 โดยพบว่ากลุ่มมีกำไรลดลงจากปี 2550 ร้อยละ 0.70 และที่กลุ่มขาดทุนก็ลดลงในอัตราร้อยละ 25.58 ฐานะทางการเงินของสหกรณ์ มียอดสินทรัพย์หรือทุนดำเนินงาน 1 ล้านล้านบาท มีปริมาณธุรกิจในรอบปี คิดเป็นมูลค่า 1.1 แสนล้านบาท เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 10.16 ทุนของสหกรณ์ (Institution Fund) มีมูลค่า 5.2 แสนล้านบาท และเป็นหนี้กู้ยืมจากภายนอกเพียง 1.5 แสนล้านบาท ระบบการควบคุมภายในมีคุณภาพและอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี กล่าวคือ สหกรณ์ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี-ดีมากคิดเป็นร้อยละ 58.76 อยู่ในเกณฑ์ระดับพอใจคิดเป็นร้อยละ 28.41 อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุงมีเพียงร้อยละ 12.83

2.2 สหกรณ์กับการส่งเสริมการออมและการเข้าถึงแหล่งทุนของเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย

สหกรณ์ทุกประเภทมีวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งเสริมการออมและการให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภค และใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ ซึ่งถือว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อย เกษตรกรรายย่อย และคนจนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน โดยใช้หลักการพึ่งพาและร่วมมือกันสร้างระบบการเงินสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมากถึง 1 ล้านล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ทุนของสหกรณ์ (หุ้นสะสมจากการดำเนินงาน) คิดเป็นร้อยละ 51.45 เป็นเงินฝาก ร้อยละ 31.42 และกู้ยืมจากภายนอกร้อยละ 17.13 สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นระบบการเงินสหกรณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงพลังแห่งการร่วมมือกันของคนที่ศรัทธาและเชื่อมั่นในวิถีสหกรณ์ เรื่องการประหยัดการออม และการพึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิก

สถานการณ์ในส่วนของการส่งเสริมการออมและการเข้าถึงแหล่งทุนของสมาชิกของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ในปี 2551

กรอบที่ 2 : สภาพการณ์ในการส่งเสริมการออม และการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าถึงแหล่งทุนแก่สมาชิกของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ในปี 2551

หน่วยงาน/สหกรณ์	เงินออมเฉลี่ยต่อคน	เงินกู้เฉลี่ยต่อคน
สหกรณ์การเกษตร	8,483	12,404
สหกรณ์ประมง	17,445	30,009
สหกรณ์นิคม	10,082	16,518
สหกรณ์ร้านค้า	444	877
สหกรณ์บริการ	7,639	9,061
สหกรณ์ออมทรัพย์	267,030	285,615
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	29,432	28,391
ภาพรวม	68,614	74,785

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2.3 สหกรณ์การเกษตรกับบริบทด้านการส่งเสริมการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงาน

สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในประเทศไทยนับว่ามีบทบาทอย่างสำคัญในด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพของเกษตรกร โดยจะเห็นได้ว่ามูลค่าของธุรกิจรวมของสหกรณ์ในปี 2551 คิดเป็นมูลค่า 36,944 ล้านบาท โดยมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ทำหน้าที่รวบรวมพืชเศรษฐกิจสำคัญๆ ซึ่งประกอบด้วยคังนี้ ยางพารา จำนวน 437 แห่ง ในพื้นที่ 35 จังหวัด รวบรวมข้าวเปลือก จำนวน 601 แห่ง ในพื้นที่ 54 จังหวัด รวบรวมปาล์มมีจำนวน 34 แห่ง ในพื้นที่ 10 จังหวัด รวบรวมข้าวโพด 100 แห่ง ในพื้นที่ 27 จังหวัด รวบรวมอ้อย จำนวน 28 แห่ง ในพื้นที่ 18 จังหวัด และมันสำปะหลัง จำนวน 71 แห่ง ในพื้นที่ 24 จังหวัด

โดยสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเหล่านี้ต่างก็ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงระบบตลาด การร่วมมือกันจำหน่ายผลผลิตผ่านเครือข่ายธุรกิจของสหกรณ์เพื่อให้ได้ราคาดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรพิมาย จำกัด

ข้าวเปลือก

ยางพารา

ข้าวโพด

กรอบที่ 3 : บริบทของสหกรณ์กับการส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงาน

1. **ยางพารา** : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตยางพาราของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในปี 2551 อยู่ในพื้นที่ 35 จังหวัด ผ่านเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 437 แห่ง มีปริมาณการรวบรวมในปี 2551 คิดเป็นมูลค่า 30,894 ล้านบาท เฉลี่ย 2,575 ล้านบาทต่อเดือน โดยผลผลิตร้อยละ 77.14 อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดสงขลามากที่สุด)

2. **ข้าวเปลือก** : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือกในปี 2551 ภายใต้อเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 601 แห่ง ในพื้นที่ 54 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 7,664 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมส่วนใหญ่ร้อยละ 52.13 อยู่ในพื้นที่ภาคอีสาน (จังหวัดร้อยเอ็ดมากที่สุด)

3. **ปาล์ม** : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตปาล์มในปี 2551 ภายใต้อเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 34 แห่ง ในพื้นที่ 10 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 2,449 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดกระบี่มากที่สุด)

4. **ข้าวโพด** : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตข้าวโพดในปี 2551 ภายใต้อเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 106 แห่ง ในพื้นที่ 27 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 3,165 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมในพื้นที่ภาคเหนือมากที่สุด (จังหวัดพิษณุโลก มากที่สุด)

5. **อ้อย** : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตอ้อย ในปี 2551 ภายใต้อเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 28 แห่ง ในพื้นที่ 18 จังหวัด คิดเป็นมูลค่า 336 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมในพื้นที่ภาคอีสานมากที่สุด (จังหวัดขอนแก่นมากที่สุด)

6. **มันสำปะหลัง** : มูลค่าการรวบรวมผลผลิตมันสำปะหลังในปี 2551 ภายใต้อเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 71 แห่ง ในพื้นที่ 24 จังหวัด มีปริมาณการรวบรวมคิดเป็นมูลค่า 608 ล้านบาท โดยมีปริมาณการรวบรวมในภาคอีสานมากที่สุด (จังหวัดนครราชสีมา มากที่สุด)

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2551, ภาวะเศรษฐกิจและกลุ่มเกษตรกรไทย ปี 2551. หน้า 44-50

2.4 สหกรณ์กับการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและเอื้ออาทรต่อชุมชน

ภายใต้วิถีการดำเนินงานของสหกรณ์ ในฐานะเป็นองค์กรธุรกิจที่มีบทบาทคู่ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม สหกรณ์โดยส่วนใหญ่จะมีการจัดสรรกำไรสุทธิ นอกเหนือจากเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน การจัดสรรเป็นเงินสำรองเพื่อพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ แล้วยังได้มีการจัดสรรเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชนด้วย

สวัสดิการที่สหกรณ์จัดสรรแก่สมาชิก ได้แก่ ทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล ค่าทำศพ คนชรา ส่วนสวัสดิการแก่ชุมชนนั้น สหกรณ์มักจะจัดสรรไว้ในรูปของกองทุนสาธารณประโยชน์ โดยมีระเบียบรองรับและกำกับดูแลโดยคณะกรรมการดำเนินงาน การดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวย่อมชี้ให้เห็นถึง บทบาทการดำเนินงานในฐานะการเป็นองค์กรทางสังคมของสหกรณ์ได้เป็นอย่างดี

หมายเหตุ : อาจหาข้อมูลเพิ่มเติมให้เห็นพลังของสหกรณ์ในการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและการเอื้ออาทรต่อชุมชน

ส่วนที่สาม : ทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์และการสนับสนุนจากภาควิชาการ

3.1 ทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ภายใต้นโยบาย คพช.

นับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา กระบวนการขับเคลื่อนงานวิจัยด้านสหกรณ์ในลักษณะของงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ได้ริเริ่มขึ้น ภายใต้การดำเนินงานของภาควิชาการและการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยซึ่งผลงานวิจัยและชุดความรู้ดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการยกร่างเป็นแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 1 และ 2 ภายใต้นโยบายของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ซึ่งก่อให้เกิดการขับเคลื่อนระบบการวิจัยที่มุ่งเน้นไปในทิศทางของการนำคุณค่าสหกรณ์ และแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่การเป็น “ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าเพื่อการการพัฒนาการสหกรณ์ สู่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ดังกรอบที่ 4

กรอบที่ 4 : ทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์

นโยบายทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์เป็นไปตามแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบรรลุพันธกิจร่วมซึ่งกำหนดไว้ในรูปวิสัยทัศน์ ดังนี้คือ “มุ่งพัฒนาระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อนำพาผู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” โดยมียุทธศาสตร์ 5 ประการ ที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อสร้างสุขภาวะที่เอื้อต่อการพัฒนาการสหกรณ์ด้วยการเสริมพลัง (Empowerment) แก่คนที่เกี่ยวข้องและการยกระดับขีดความสามารถ (Competencies) ของสหกรณ์เพื่อสร้างพลัง (Synergy) จะเกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในเชิงระบบสหกรณ์ (Co-operative System) ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัด/จุดอ่อนของขบวนการสหกรณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างหน่วย/องค์กรที่มีแตกต่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ที่มีเป้าหมายร่วมในทิศทางเดียวกัน ด้วยยุทธศาสตร์ที่นำบรรยากาศของความไว้วางใจกัน (Trust) การพึ่งพาและร่วมมือกัน (Self-help and mutual help) และการโน้มน้าว ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ ตระหนักเห็นคุณค่าสหกรณ์ (Co-operative Values) จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ไปในทิศทางที่คาดหวัง²

3.2 ทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ในระดับสากล

สืบเนื่องจากวิกฤตการเงิน โลกที่ผ่านมา แต่กลับมีข้อมูลที่เป็นข่าวดีของสหกรณ์ ตามที่ผู้อำนวยการสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) นายเยียน แมคโดนัลด์ ได้นำเสนอในที่ประชุมวันสหกรณ์สากล เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 ณ โรงแรมไบฮอก กรุงเทพฯ ว่า “สหกรณ์ทั้งหลายต่างก็มีสถานะการเงินที่ดีกว่าและอยู่รอดปลอดภัยจากวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจชุมชน และยังมีหลักฐานที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มของการเจริญเติบโตของสหกรณ์อีกมากมาย ดังนั้นจึงนับเป็น โอกาสอย่างแท้จริง”

ในการขับเคลื่อนที่จะแสดงให้เห็นว่ายังมีรูปแบบธุรกิจทางเลือก ซึ่งเน้นไปที่ประชาชนและการยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจที่มีพื้นฐานอยู่บนคุณค่าและหลักการสหกรณ์ แทนที่จะเน้นไปที่กำไรเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงจะได้มีการนำเสนอข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านสหกรณ์ ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติที่ 62/128 เพื่อร้องขอให้ส่งเสริมการทำงานของสหกรณ์ด้านการพัฒนาและการหารือกันในประเทศสมาชิก และความเป็นไปได้ของการประกาศปีสากลอย่างเป็นทางการ (กรอบที่ 5)

² อ่านรายละเอียดเพิ่มใน คพช. แผนปฏิบัติการภายใต้แผนการพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 , 2550

กรอบที่ 5 : ข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านสหกรณ์ของสหประชาชาติ เพื่อการวางแผน (International Year of Co-operatives) มีดังนี้

1. ให้สิทธิพิเศษแก่สหกรณ์หากมีการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการให้เงินทุนเพื่อลดผลจากผลจากภาวะเศรษฐกิจ
2. ช่วยเหลือภาคส่วนสหกรณ์ในการทำให้แน่ใจว่าความเข้าใจต่อรูปแบบสหกรณ์นั้น เป็นไป อย่างถูกต้อง โดยการให้การศึกษานในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมถึงมหาวิทยาลัย
3. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในทุกๆด้านของธุรกิจสหกรณ์ผ่านคณะกรรมการวิจัยที่รัฐให้ทุน
4. บัญญัติกฎหมายที่อนุญาตให้สหกรณ์ขยายธุรกิจของสหกรณ์ในด้านการประกันภัย เพื่อให้จัดการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิก
5. พิจารณาได้ตรงถึงคุณค่าของการสหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และตัวแบบสหกรณ์ที่จัดระบบใหม่ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน

ที่มา : ถอดความจาก การนำเสนอเรื่อง สหกรณ์กับวิกฤตเศรษฐกิจ โลก-โอกาสของสหกรณ์ โดย Mr.เอียน แมกโดนัลด์, ผู้อำนวยการสัมพันธ์ภาพสหกรณ์สากล, วันที่ 2 กรกฎาคม 2552, กรุงเทพมหานคร

3.3 การสนับสนุนจากภาควิชาการ สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ระบบการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม³ ซึ่งได้ริเริ่มตั้งแต่ปี 2545 และได้นำชุดความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 1 และ 2 นั้น ประกอบด้วย กลุ่มโครงการวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ กลุ่มโครงการวิจัยเชื่อมโยง

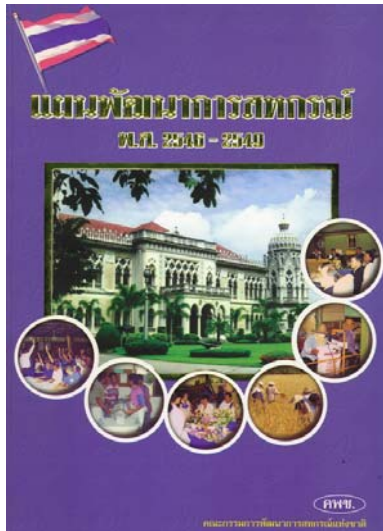
³ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมจาก จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2552 รายงานวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม”

อุปทาน และกลุ่มโครงการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการสหกรณ์ ซึ่งมีนักวิจัยภายใต้เครือข่ายนักวิจัยของชุดโครงการฯ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ระหว่างปี 2546-2552 กว่า 300 คน และมีนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม อาทิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ฯลฯ

การดำเนินการชุดโครงการวิจัยฯ ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนจากภาควิชาการ ในลักษณะของการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development) โดยคาดหวังจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินการสหกรณ์ไปในมิติของการนำคุณค่าในเชิงสังคม และการยกระดับการทำงานของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และการเชื่อมโยงโซ่อุปทานให้มากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในแง่มุมมองของการทำหน้าที่ของสหกรณ์ที่มีบริบทการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนกับภาคีพันธมิตร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศและต่างประเทศ อย่างเหมาะสม ให้เป็นประโยชน์แก่สมาชิก ชุมชนและสังคมตามอัตลักษณ์ของสหกรณ์ ในฐานะการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง (Self Help Organization: SHOs) โดยกลไกและกระบวนการวิจัยจะเป็นเสมือนพื้นที่จำลองในการทำวิจัยควบคู่กับการบริหารจัดการสหกรณ์และเครือข่ายฯ ไปพร้อมๆ กัน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น นอกจากจะได้เป็นชุดความรู้ที่จะนำไปใช้เป็นเชิงนโยบายสำหรับผู้เกี่ยวข้องแล้ว ผลที่เกิดจากทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่าย ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระหว่างการวิจัยไปด้วยในตัว ทั้งแง่มุมมองของการเปลี่ยนแปลง ระบบคิดของผู้นำและฝ่ายจัดการ ระบบการทำงานและพลังความร่วมมือที่เกิดขึ้นจากเครือข่ายความร่วมมือ

ส่วนที่สี่ : บทสังเคราะห์การปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ (การแก้ปัญหาเชิงบูรณาการ)

ในช่วงเวลาของแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ภายใต้นโยบายของคพช. ได้มีการสนับสนุนจากภาควิชาการ นำโดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมชนระดับชาติสหกรณ์ในขบวนการและกลุ่ม/

องค์กรภาคประชาชนได้ดำเนินการวิจัยแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การแก้ปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ด้วยการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายคุณค่า⁴ ภายใต้บริบทงานวิจัยชุดโครงการ “การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี พ.ศ.2548-2549 ในพื้นที่ 36 จังหวัด โดยทีมนักวิจัย อย่างเป็นทางการ 300 คน มีกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เข้าร่วมโครงการ 872 องค์กร ซึ่งให้เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในกรณีของจังหวัดพังงา ปัตตานี ภูเก็ตและอุดรธานี ในแนวของการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และขยายโอกาสแก่สมาชิกของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญ และเป็นวิธีการแก้ปัญหาความยากจนอย่างเป็นทางการและเป็นกระบวนการที่เข้าถึงสาเหตุของปัญหาความ

ยากจน โดยพิจารณาปัญหาความยากจนของคนในสังคมมีอยู่ 3 ประการ คือ จิตเศรษฐกิจ จิตความคิด และจิตเพื่อนฝูง

ความยากจนทั้ง 3 ประการนี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ และนโยบายรัฐที่ละเลยระบบคุณค่าที่มีอยู่

⁴ อ่านเพิ่มเติมจาก จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2549 “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

ดั้งเดิม ได้แก่ ระบบนิเวศน์วัฒนธรรม วิถีชุมชน และระบบคุณธรรม ไปให้ความสำคัญพฤติกรรมบริโภค นิยม การแข่งขัน ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และระบบอุปถัมภ์ ทำให้ระบบคิดและคุณค่าของคนในสังคม ถูกหล่อหลอมไปในทางแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การบริโภคฟุ่มเฟือย และการพึ่งพาทายนอก และการขาด จริยธรรม ทำให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาส หรือไม่สามารรถเข้าถึงระบบเศรษฐกิจ และสังคมทันสมัยได้ เกิด ความยากจน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความคิด และเพื่อนฝูง

การดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เปรียบเสมือนการจู่โจมเข้าถึงปัญหา และใช้ กระบวนการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังนี้

❖ การแก้ปัญหา “จนเศรษฐกิจ” นั้น เครือข่ายคุณค่าจะใช้พลังความร่วมมือในการนำ ศักยภาพและความสามารถหลักทางธุรกิจของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เป็นภาคีเครือข่ายในการวางแผน ด้านธุรกิจเพื่อการลดต้นทุน การขยายตลาด เพื่อเพิ่มรายได้อันจะนำไปประโยชน์กลับคืนสู่สมาชิกที่เป็น ปัจเจกบุคคลของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ตามวิถีสหกรณ์ในที่สุด

❖ การแก้ปัญหา “จนความคิด” นั้น เครือข่ายคุณค่าจะเป็นสังคมเรียนรู้ (Learning Society) ของประชาคมที่เป็นเครือข่าย โดยเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะช่วยคิดอาวุธทางปัญญา ให้ประชาคม ด้วยวิธีการเชื่อมโยงความรู้ทั้งที่มีอยู่เดิม ได้แก่ วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ เพื่อให้เท่าทันสถานการณ์ภายนอก ผสมผสานกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะนำไปสู่การแก้ปัญหา “จนความคิด” ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบคิดและคุณค่า กลับคืนสู่ชุมชนและสังคม

❖ การแก้ปัญหา “จนเพื่อนฝูง” นั้น เครือข่ายคุณค่า จะสร้างความร่วมมือกันระหว่าง กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เป็นภาคีเครือข่ายที่ยึดถือ “คุณค่าสหกรณ์” เป็นจุดเชื่อมร้อยความสัมพันธ์ระหว่าง กัน ความสัมพันธ์ในการเป็นเครือข่ายนี้ นอกจากจะช่วยแก้ปัญหา “จนเพื่อนฝูง” แล้วยังก่อให้เกิดพลัง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งยังช่วยหนุนเสริมนโยบายการสร้างสังคมเป็นสุขในที่สุด

ส่วนที่ห้า : ข้อเสนอสำหรับแนวทางการผลักดันให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า สหกรณ์เป็นตัวแทนทางธุรกิจทางเลือกที่ประชาชน จะมีโอกาสนำคุณค่าและแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการร่วมมือกัน เพื่อการนำประโยชน์สู่ ตนเอง ชุมชนและสังคม ซึ่งหากเป็นไปได้ในลักษณะเช่นนี้ย่อมเป็นแนวทางที่รัฐจะสามารถใช้งบประมาณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทุนทางเศรษฐกิจและสังคมที่ขบวนการสหกรณ์ได้สะสมมากกว่า 9 ทศวรรษ ขยายผลพัฒนาความร่วมมือกับสหกรณ์ภาคประชาชนที่เป็นกลุ่ม/องค์กร ที่มีแนวทางการ ดำเนินงานบนหลักการพึ่งพาและร่วมมือกันที่จะเสริมพลังให้เกิดเป็นระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อการ นำพาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

อย่างไรก็ตาม ภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ ทั้งในระดับสากลและของประเทศไทย ก็ชี้ให้เห็นความสำคัญว่าการพัฒนาสหกรณ์ต้องมุ่งไปที่การพัฒนาจิตสำนึกของคนเป็นสำคัญ และต้องทำควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่จะสร้างความสัมพันธ์ของคน สหกรณ์ ขบวนการและเครือข่าย เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนระบบสหกรณ์ ที่ดำเนินการอยู่ในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของโซ่อุปทานเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การนำประโยชน์สู่สมาชิก ชุมชนและสังคมร่วมกับการเข้าถึงแหล่งทุน การพัฒนาอาชีพ การตลาด การจัดสวัสดิการ เพื่อให้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกสำคัญของประชาชนที่นิยมในคุณค่าสหกรณ์และแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ปัญหาความยากจน การว่างงาน การประกอบอาชีพและการสร้างระบบการค้าที่เป็นธรรม อันจะนำไปสู่การสานต่อนโยบาย การพัฒนาประเทศโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมีทิศทางไปในแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ข้อเสนอเบื้องต้น ได้แก่

1. กำหนดให้สถาบันการศึกษาในทุกระดับมีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านสหกรณ์ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนเข้าใจในเรื่องสหกรณ์
2. วางแนวทางการดำเนินการที่นักการเมืองทุกระดับมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญในเรื่องสหกรณ์และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมอย่างถูกต้อง
3. ให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องคุณค่าสหกรณ์และแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง
4. ให้ทุกส่วนฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการสหกรณ์ ศึกษาและทำความเข้าใจในแผนแม่บทการพัฒนาการสหกรณ์อย่างถ่องแท้

ฯลฯ

ภาคผนวกที่ 3

บทความวิชาการ

“การนำยุทธศาสตร์การสร้างคุณค่าเพื่อการพัฒนาการสหกรณ์ไทย”

ตีพิมพ์ในวารสารเทคโนโลยีสุรนารี

การนำยุทธศาสตร์การสร้างคุณค่าเพื่อการพัฒนาการสหกรณ์ไทย

Valued Building Strategy for Co-operatives Development in Thailand

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท*

Juthatip Patrawart*

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

Under the 2nd Co-operative Development Plan (2007-2011), the formulation of policies and developmental framework for the current co-operative movement in Thailand employs two comprehensive strategies; the transformational strategy and the developmental strategy to establish the value networks of the co-operative system that promote peace and happiness in Thai society. The principle conceptual framework of the Co-operative Development Plan aims at the operational developments of co-operative organizations, namely, its business-oriented efficiency and its value-creation function. This approach can successfully help the co-operative organization to efficiently pass the tangible and intangible benefits back to its members and preserve its well-known socioeconomic and cultural identities.

บทคัดย่อ

การกำหนดยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งถูกนำไปใช้เป็นนโยบายและกรอบทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์ของไทยในปัจจุบันนั้น ประกอบด้วยกลุ่มยุทธศาสตร์สำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลงและกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสหกรณ์เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ “การพัฒนาสหกรณ์ที่มีคุณค่า เพื่อนำพาผู้ตั้งคมอยู่เย็นเป็นสุข”

กรอบคิดสำคัญของแผนฯ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสหกรณ์ให้มีบริบทการดำเนินงานทั้งในมิติด้านประสิทธิภาพเชิงธุรกิจ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรและในมิติด้านคุณค่า เพื่อนำประโยชน์คืนสู่สมาชิกตามอัตลักษณ์ของการเป็นองค์กรธุรกิจที่มีจุดมุ่งหมายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

1. บทนำ

นับตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายสหกรณ์ฉบับล่าสุดของขบวนการสหกรณ์ ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายสหกรณ์ฉบับนี้ มีข้อแตกต่างจากกฎหมายสหกรณ์ฉบับก่อนๆ กล่าวคือ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำเชิงนโยบายแก่รัฐมนตรีที่ดูแลรับผิดชอบภารกิจการพัฒนาสหกรณ์

ในปี 2546 คพช. จึงได้ดำเนินการให้จัดทำแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับแรก เพื่อนำเสนอผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เพื่อใช้เป็นนโยบายและกรอบทิศทางพัฒนาการสหกรณ์ และให้มีกรอบเวลาในการดำเนินการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และในปัจจุบันอยู่ในช่วงเวลาของแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554)

กรอบทิศทางพัฒนาการสหกรณ์ในช่วงเวลาของแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่หนึ่งนั้น มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสหกรณ์ไปในทิศทางของการเป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง การพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์และการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ที่จดทะเบียน และกลุ่ม/องค์กร ประชาชนที่มีการดำเนินงานบนหลักวิธีการสหกรณ์ แต่มิได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ซึ่งรู้จักกันในนามของสหกรณ์ภาคประชาชน และจากข้อสรุปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภัทราวาทและคณะ (2550) ชื่อว่า การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่หนึ่งยังจำกัดอยู่ในวงแคบเฉพาะในบางส่วนของ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ระดับชาติบางแห่ง และในกลุ่มนักวิจัยภายใต้ชุด โครงการวิจัยด้านสหกรณ์ ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และพบว่ากลยุทธ์ที่ถูกนำไปใช้ได้แก่ การรณรงค์ให้สหกรณ์จัดทำแผนกลยุทธ์ในลักษณะของการสร้างกระบวนการแบบมีส่วนร่วมในระหว่างผู้เกี่ยวข้อง และการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ที่จดทะเบียนและสหกรณ์ภาคประชาชน ซึ่งก่อให้เกิดการปรับโครงสร้างของเครือข่ายความร่วมมือจากเดิมที่เป็นไปในลักษณะของเครือข่ายในแนวดิ่ง (Vertical integration) เปลี่ยนไปเป็นเครือข่ายความร่วมมือในแนวราบ (Horizontal Integration) ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงานสหกรณ์ ทั้งในเชิงธุรกิจ สังคม และวิชาการมากขึ้น

ในช่วงปลายปี 2549 ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้ถึงระยะสิ้นสุดของแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่หนึ่ง คพช. ได้มอบหมายให้สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นแกนนำในการยกร่างแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่สอง กระบวนการยกร่างแผนฯ เป็นไปในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้มาทั้งข้อมูลเชิงวิเคราะห์ ที่มาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ตามกรอบการวิจัยที่ได้ออกแบบไว้ ซึ่งหลังจากผ่านการประชาพิจารณ์แล้ว คพช. ได้นำเสนอผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยนำมาใช้เป็นนโยบายการพัฒนาการสหกรณ์ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2550

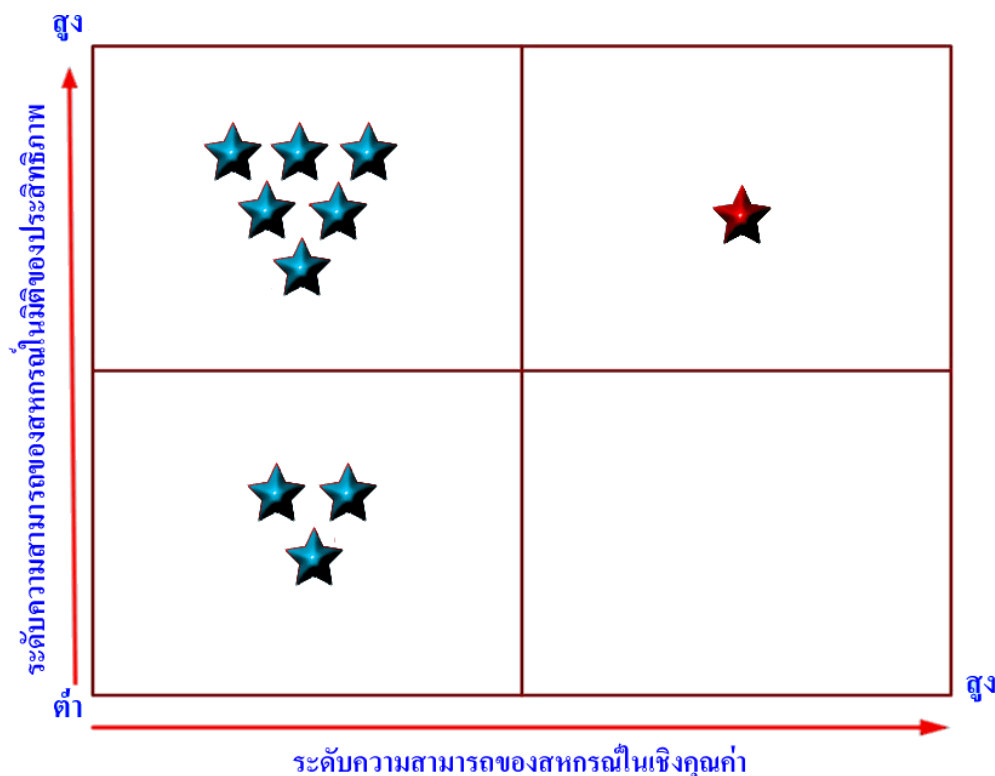
บทความนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างบทวิเคราะห์สถานการณ์ กรอบคิดในการพัฒนา และการกำหนดยุทธศาสตร์ ซึ่งมุ่งเน้นไปในบริบทของยุทธศาสตร์การสร้างคุณค่าเพื่อการพัฒนาสหกรณ์

2. บทวิเคราะห์สถานการณ์ของการสหกรณ์

จุฑาทิพย์ ภักธราวัตและคณะ (2550) ได้สรุปบทวิเคราะห์สถานการณ์ของขบวนการสหกรณ์ในช่วงเวลาปี 2549 ที่ย่างเข้าสู่ช่วงปลายทศวรรษที่ 9 ของการจัดตั้งและดำเนินงานสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยสหกรณ์ขึ้นปฐม 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ สหกรณ์เหล่านี้ มีจำนวน 6,868 สหกรณ์ กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ 76 จังหวัด เพื่อให้บริการแก่สมาชิกจำนวน 8.9 ล้านคน มีทุนดำเนินงาน 791,516 ล้านบาท มีการดำเนินธุรกิจสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ การรับเงินฝาก การรวบรวมผลิตผล การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจบริการ โดยพบว่า สหกรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบบัญชีและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มีผลกำไรจากการดำเนินงาน) คิดเป็นร้อยละ 77.53 ส่วนสหกรณ์ที่ประสบปัญหาขาดทุนคิดเป็นร้อยละ 22.47

การวิเคราะห์สถานการณ์ของการสหกรณ์ของทีมที่ปรึกษา การจัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์ฯ นั้นได้นำเอาวิธีการของ Portfolio Matrix Analysis มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์ที่ได้จากการสำรวจ โดยกำหนดให้แกนอนเป็นแกนที่แสดงระดับมากน้อยของบริบทการดำเนินงานของสหกรณ์ในเชิงคุณค่า ซึ่งประกอบด้วย การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและครอบครัว การดำเนินกิจกรรมทางสังคม เพื่อให้บริการแก่สมาชิกและชุมชน การดำเนินกิจกรรมที่รณรงค์เรื่องคุณค่าสหกรณ์ ส่วนแกนตั้งเป็นแกนแสดงระดับความมากน้อยของบริบทการดำเนินงานของสหกรณ์ในด้านประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า สหกรณ์ตัวอย่างเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีบริบทการดำเนินงานในเชิงคุณค่า สหกรณ์ตัวอย่างร้อยละ 60 มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีบริบทการดำเนินงานเชิงคุณค่าอยู่ในระดับต่ำ และพบว่าสหกรณ์ตัวอย่างร้อยละ 30 ที่ประสบปัญหาขาดทุนและการควบคุมภายใน (ดูรายละเอียดในรูปที่ 1)

รูปที่ 1 Portfolio Matrix Analysis ในการวิเคราะห์สถานการณ์สหกรณ์ในปี 2549

3. การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม และการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์

การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาสหกรณ์ซึ่งได้นำเอาวิธีการของ TOWS Matrix มาใช้ ในฐานะเป็นกลไกการระดมความคิดระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาาร่วมกัน

กระบวนการระดมความคิดของทีมที่ปรึกษา ซึ่งได้ดำเนินการทั้งสิ้น 25 ครั้งและครอบคลุมกลุ่มผู้นำสหกรณ์ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ มากกว่า 1,602 คน นั้นได้ข้อสรุปที่เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประการ ดังนี้ (รูปที่ 2)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมให้คนในชาติยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นยุทธศาสตร์ที่นำจุดแข็งในเรื่อง “คุณค่าสหกรณ์” ตลอดจนทุนทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของบริบทการสหกรณ์ ที่สั่งสมมานาน เพื่อใช้รณรงค์การปลูกจิตสำนึกแก่สมาชิกสหกรณ์ และประชาชนทั่วไปให้ได้รับรู้ สรรพภาพ และเชื่อมั่นที่จะนำเอาคุณค่าสหกรณ์และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ให้มีศักยภาพและความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนสหกรณ์ ไปในทิศทางของการพึ่งพาตนเอง เป็นยุทธศาสตร์ที่จะลดจุดอ่อนในประเด็นของผู้นำสหกรณ์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ยังขาดกระบวนการทัศน์ด้าน

การพัฒนาสหกรณ์และการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงาน/ขบวนการ อย่างเป็นเอกภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาขีดความสามารถของสหกรณ์ให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นธรรมาภิบาล มีความมั่นคง เข้มแข็ง สามารถเป็นที่พึ่งของสมาชิกควบคู่ไปกับการยกระดับความสามารถของสหกรณ์ในการให้บริการ แก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ซึ่งถือเป็นเรื่องของการนำคุณค่ามาสู่การพัฒนาสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการเชื่อมร้อยโซ่อุปทานเพื่อประโยชน์สู่สมาชิกและสังคมอย่างเที่ยงธรรม เป็นยุทธศาสตร์ที่นำเอาจุดแข็งในเรื่องของการมีชุดความรู้ “การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” มาใช้ในการสร้างระบบการผลิตและการค้าอย่างเที่ยงธรรม ตลอดจนขยายโอกาสการทำธุรกิจสหกรณ์จากภายในสู่ภายนอกขบวนการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และคุณค่าสู่สมาชิก ชุมชนและสังคม อีกทั้งจะช่วยให้สหกรณ์มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : พัฒนาระบบการเงินที่เกื้อหนุนการพึ่งพาตนเองและการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ เป็นยุทธศาสตร์ที่จะลดอุปสรรคจากนโยบายรัฐที่มีทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ในทิศทางที่ไปเป็นเอกภาพเดียวกัน และการลดจุดอ่อนเรื่องความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งหวังที่จะปรับกลไกและโครงสร้างของระบบการเงินสหกรณ์ไปในทิศทางที่เกื้อหนุน การพึ่งพาตนเองและการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ ให้มีระบบการเงินที่เอื้อต่อการออม การสะสมทุน ตลอดจนการกระจายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนของสมาชิกสหกรณ์

<p>การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน</p> <p>การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก</p>	<p>S : จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> •สหกรณ์มีเอกลักษณ์เฉพาะ •ยึดมั่นในคุณค่าและหลักการสหกรณ์ที่ยอมรับเป็นสากล •มีการร่วมมือทั้งแนวดิ่งและแนวราบทั้งในและต่างประเทศ •มีการสะสมทุนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม 	<p>W : จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> •ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยังขาดจิตสำนึกความร่วมมือ •ขาดกระบวนการพัฒนาสหกรณ์ •ขีดความสามารถของสหกรณ์ยังมีน้อย •กรอบภารกิจของสหกรณ์ยังไม่สามารถสนองความต้องการของสมาชิก •มีความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ •ข้อจำกัดในสหกรณ์และขบวนการไม่ได้ดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาการสหกรณ์
<p>O : โอกาส</p> <ul style="list-style-type: none"> •ทิศทางการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความสามัคคีของคนในชาติ •ภาคีพันธมิตรด้านสหกรณ์ทั้งในภูมิภาคและระดับโลก •นโยบายรัฐที่ให้ความสำคัญด้านสหกรณ์ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4</p> <p>▲ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการเชื่อมร้อยห่วงโซ่อุปทานเพื่อประโยชน์สู่สมาชิกและสังคมอย่างเที่ยงธรรม</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3</p> <p>▲ พัฒนาผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ให้มีศักยภาพและความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนไปในทิศทางของการพึ่งพาตนเอง</p>
<p>T: อุปสรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> • คนในชาติไม่เข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญของการสหกรณ์ •นโยบายรัฐที่ส่งผลกระทบต่อขบวนการสหกรณ์ •ทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ที่ไม่เป็นเอกภาพ 	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1</p> <p>▲ ส่งเสริมให้คนในชาติยึดมั่นในคุณค่าและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 2/5</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ พัฒนาขีดความสามารถของสหกรณ์ ▲ พัฒนาระบบการเงินที่เกื้อหนุน

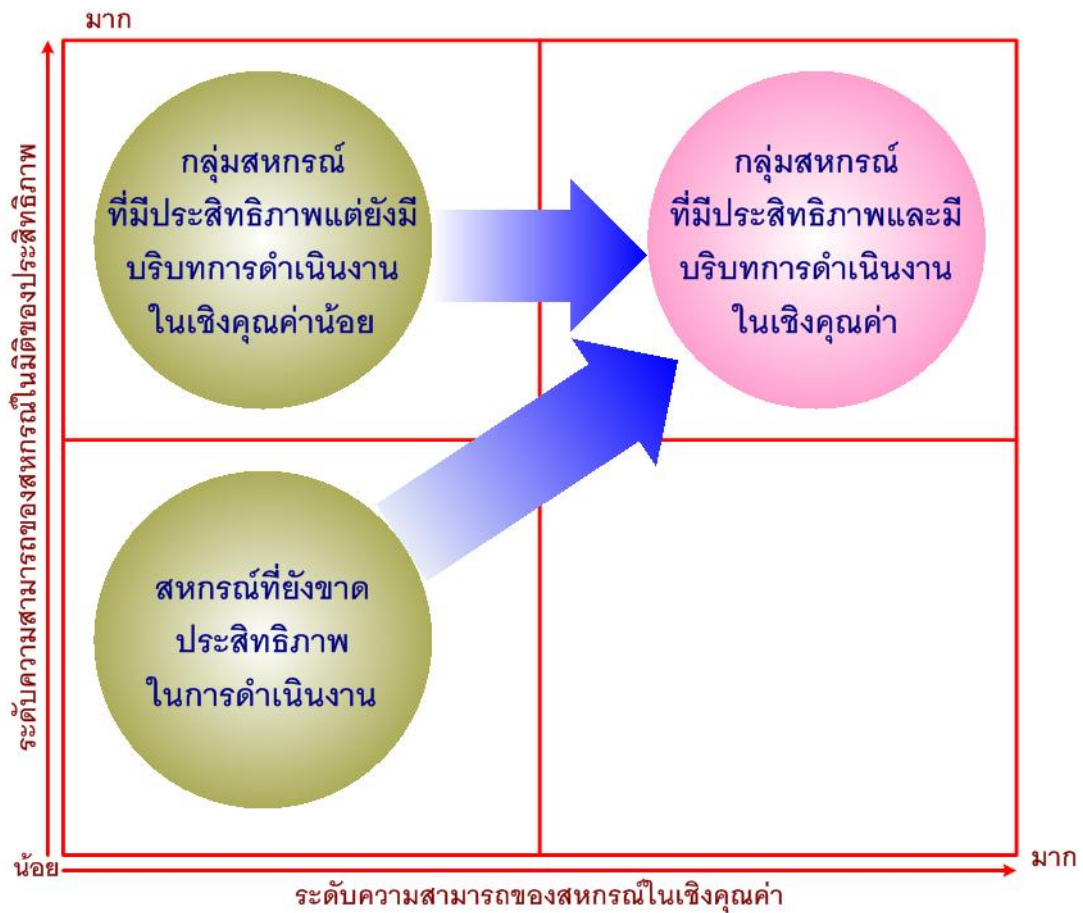
รูปที่ 2 TOWS Matrix และยุทธศาสตร์การพัฒนาการสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2

4. กรอบคิดการพัฒนาสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2

จากประกาศของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศเมื่อต้นศตวรรษที่ 21 (International Co-operatives Alliance, 2000) ได้ย้ำเตือนให้ผู้นำสหกรณ์ทั่วโลกได้ตระหนักถึงบริบทการดำเนินงานของสหกรณ์ในฐานะที่เป็นองค์กรธุรกิจ ซึ่งต้องเผชิญกับภาวะการแข่งขันภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ว่าสหกรณ์มีความจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็งที่จะยืนหยัดอยู่ได้ เพื่อการเป็นที่พึ่งของสมาชิก แต่สหกรณ์จะให้ความสำคัญกับบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกมากกว่าการมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำไรอย่างเช่นองค์กรธุรกิจอื่นๆ

กรอบคิดดังกล่าวข้อมชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างบริบทการดำเนินงานของสหกรณ์ และองค์กรธุรกิจอื่นในระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจที่มีบทบาทคู่ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นเป้าหมายแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานจึงประกอบด้วย 2 มิติ ได้แก่ มิติ ด้านเศรษฐกิจหรือธุรกิจ ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จอยู่ที่ประสิทธิภาพการดำเนินงาน อัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจและอื่นๆ ส่วนมิติด้านสังคมข้อมมีตัวชี้วัดอยู่ที่การนำคุณค่าไปสู่สมาชิกและชุมชน ได้แก่ การจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่สมาชิก การจัดสรรกำไรเพื่อการพัฒนาสมาชิก การสนับสนุนกิจกรรมแก่ชุมชน การให้บริการแก่กิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

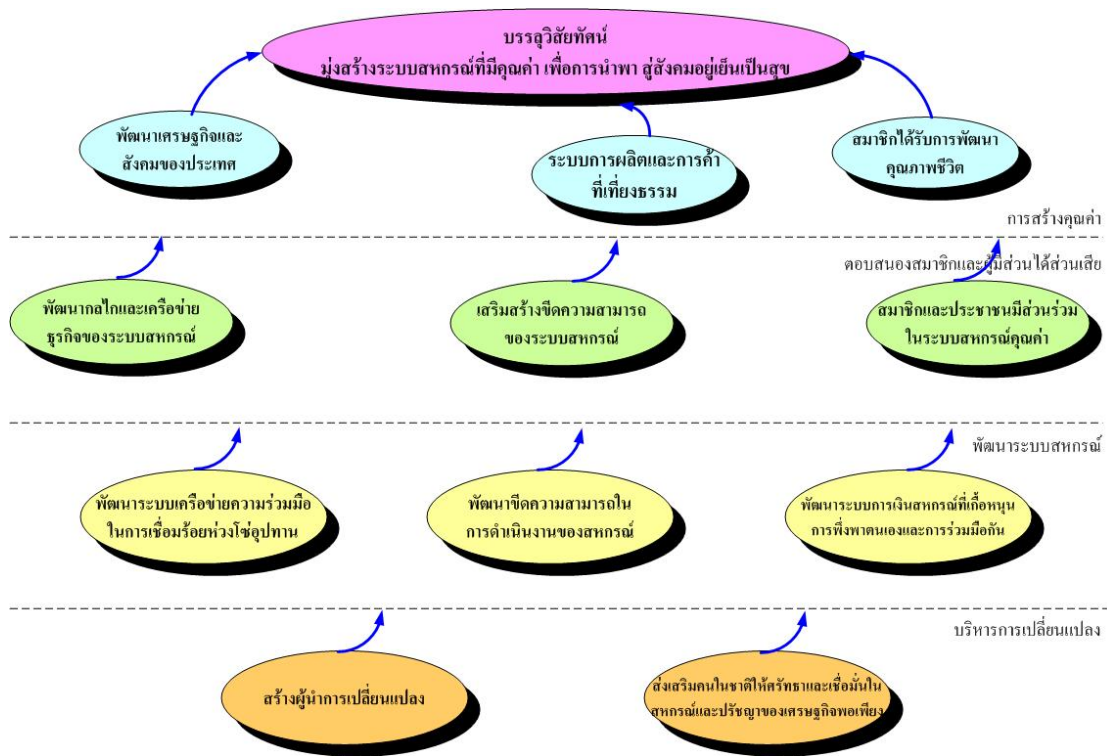
ทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 จึงมุ่งเน้นไปที่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อยกระดับขีดความสามารถในมิติด้านประสิทธิภาพและความเข้มแข็งแก่สหกรณ์ควบคู่ไปกับการยกระดับขีดความสามารถในการนำคุณค่า(บริการ)สู่สมาชิกและชุมชน ดังรูปที่ 2

รูปที่ 3 กรอบคิดและทิศทางการพัฒนาการสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2

5.กรอบทิศทางการพัฒนาสหกรณ์

กรอบทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 อธิบายให้เห็นในลักษณะของแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ดังรายละเอียดในรูปที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มยุทธศาสตร์หลัก 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลงและกลุ่มการพัฒนาระบบสหกรณ์เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ “การสร้างระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าเพื่อนำพาผู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ซึ่งจะก่อให้เกิดคุณค่าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก การสร้างระบบการผลิตและการค้าที่เที่ยงธรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

รูปที่ 4 แผนที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2

6. กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาการสหกรณ์สามารถนำไปใช้เป็นนโยบายในการพัฒนาการสหกรณ์อย่างเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนฯ จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการติดตามประเมินผล ทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกรอบเวลาที่กำหนด

คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ จะทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับผู้แทนหน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาคสหกรณ์ ภาครัฐและองค์กรพันธมิตรเพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆ ให้ได้มาซึ่งเป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ (รูปที่ 5)

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จุฑาทิพย์ ภักธราวาท และคณะ. (2550). (ร่าง)แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุฑาทิพย์ ภักธราวาท และคณะ. (2550). เอกสารนำเสนอในที่ประชุมประชาพิจารณ์ วันที่ 8 มีนาคม 2550 ณ ห้องสุธรรมอารีกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

International Co-operatives Alliance.2000. **The Co-operative Advantage in the Third Millennium**[On-line]. Available: <http://www.ica.coop/activities/idc/2001.html>

ภาคผนวกที่ 4

บทความวิชาการ

“Branding as the marketing strategy for organic products: A case study on Moral Rice”

นำเสนอในการเวที The International Symposium Go Organic 2009 The Approach of Organic
Agriculture : New Market, Food Security and a Clean Environment

ณ โรงแรมพูลแมน บางกอกคิงพาวเวอร์

วันที่ 19 สิงหาคม 2552

Branding as the marketing strategy for organic products:

A case study on Moral Rice

Juthatip Patrawart

Co-operative Academic Institute, Faculty of Economics, Kasetsart University, 50 Phaholyothin Rd. Jatujak Bangkok 10900 Thailand.

Email address: fecojup@ku.ac.th

Abstract

In 2006, the Dharma Ruamjai foundation's farmers (DRF) who grew organic Hom Mali rice, in Yasothron province, had experienced the rapid price slump. After engaging in the participatory action research (PAR) program which employs of the knowledge management method on the production and marketing, the development of channel distribution and branding. The participated farmers have agreed to adopt the moral conduct within the group by committing to give up on liquor, smoking and gambling and have used these moral codes in the new brand for their organic Hom Mali rice called "Moral Rice". During 2006-2009, there were 108, 82 and 160 farmers participated in the Moral Rice network program which have produced 168, 464 and 1,464 tons of rice paddy respectively. To date, the Moral Rice, which has successfully set the farm price 25% higher than the market price of organic Hom Mali Rice in the same area. Currently, the Moral Rice is developing its new distributing channels through various networks such as the Thailand Post (Yummy Post Project), leading department stores and direct sales. Moreover, the DRF farmers group has established and operate 16 Moral Rice learning centres across Yasothorn and nearby provinces for public knowledge sharing. Hence, strategic branding through PAR method can deliver the long-term solution for farmers to overcome the marketing problems and create brand attachment to the consumers in various distribution channels.

1. Introduction

Organic Thai Hom Mali Rice has recently become a popular alternative product among Thai farmers. This is mainly because farmers have expected an increasing premium value of this organic product, which are well produced and standardized. In 2006, organic Thai Hom Mali Rice is produced over 9 provinces of Thailand including; Surin, Roi-et, Srisaked, Buriram, Ubon Ratchathani, Yasothon, Chiang Rai, Amnatcharoen, and Phayao, with total land area of 807,737 rais, total grain products of 230,881 tons, and exported rice volume of 1,627 tons. Although the production in Yasothon province ranked 6th in volume compared to the other provinces in 2006, its exported rice volume was highest, accounting for 60% of the total exported volume of the country (see Table 1).

Table 1: The situation of organic Thai Hom Mali Rice production in 2006, Thailand

No.	Province	Total planting area	Grains produced (ton)	Producer/Group (people/group)	Number of rice mill	Exported rice (ton)
1	Surin	195,978	90,149	12,584	11	405
2	Roi-et	321,357	46,147	-	1	-
3	Srisaked	110,697	44,279	8,750	-	-
4	Buriram	102,659	23,000	200 groups	3	-
5	Ubon Ratchathani	25,160	16,064	1,261	1	240
6	Yasothon	36,886	9,952	1,676	5	982
7	Chiang Rai	5,800	3,480	658	-	-
8	Amnatcharoen	8,000	3,200	1,220	-	-
9	Phayao	1,200	600	42	1	-
Total		807,737	230,881	200 groups, 26,191	22	1,627

Source: Office of Commercial Affairs, Surin

Although farmer group in Yasothon province, who used to regularly export organic rice for many years, they have also suffered from the price slump in 2005/2006. At that time, selling price of grains was only at 6-7 baht per kilogram which was essentially equal to the selling prices of general Thai Hom Mali Rice in the market. Consequently, the leaders of the farmer groups under Dharma Ruam Jai Foundation network in Naso district, Yasothon province, and those in nearby provinces, contacted and asked for support from the Co-operative Academic Institute (CAI), Kasetsart University, in order to determine a long-term resolution to the problem. Eventually, the “Moral Rice” research

project was unanimously agreed to be conducted in search of the long-term effective marketing solution for the farmers group under “The Co-operatives Movement and Fairtrade Development” research project of CAI. This **Participatory Action Research (PAR)** project, supported by Thailand Research Fund (TRF), has been ongoing for 3 years from the planning year of 2006-2007 to 2008-2009.

This research project intends to extend the knowledge collection of “Value Network Connection” initiated in Patrawart (2006). This approach aims to encourage the alliance connection under the supply chain management through Branding and Marketing Channel of organic Thai Hom Mali Rice products and aims to find the resolution to the falling price problem as well as the long-term Value Creation practice for organic Thai Hom Mali Rice. This paper will illustrate how the strategic branding through PAR method can deliver a long-term solution for farmers to overcome the marketing problems and create brand attachment to the consumers in various distribution channels. The findings would be beneficial to those who are involved in this research field, particularly farmers, entrepreneurs, practitioners and policymakers who can apply the idea to their responsible duties further.

This paper is organized as follows; Section 2 addresses the conception framework while Section 3 demonstrates the data and the research methodology. The results and conclusions and recommendations to the study are presented in Section 4 and 5 respectively.

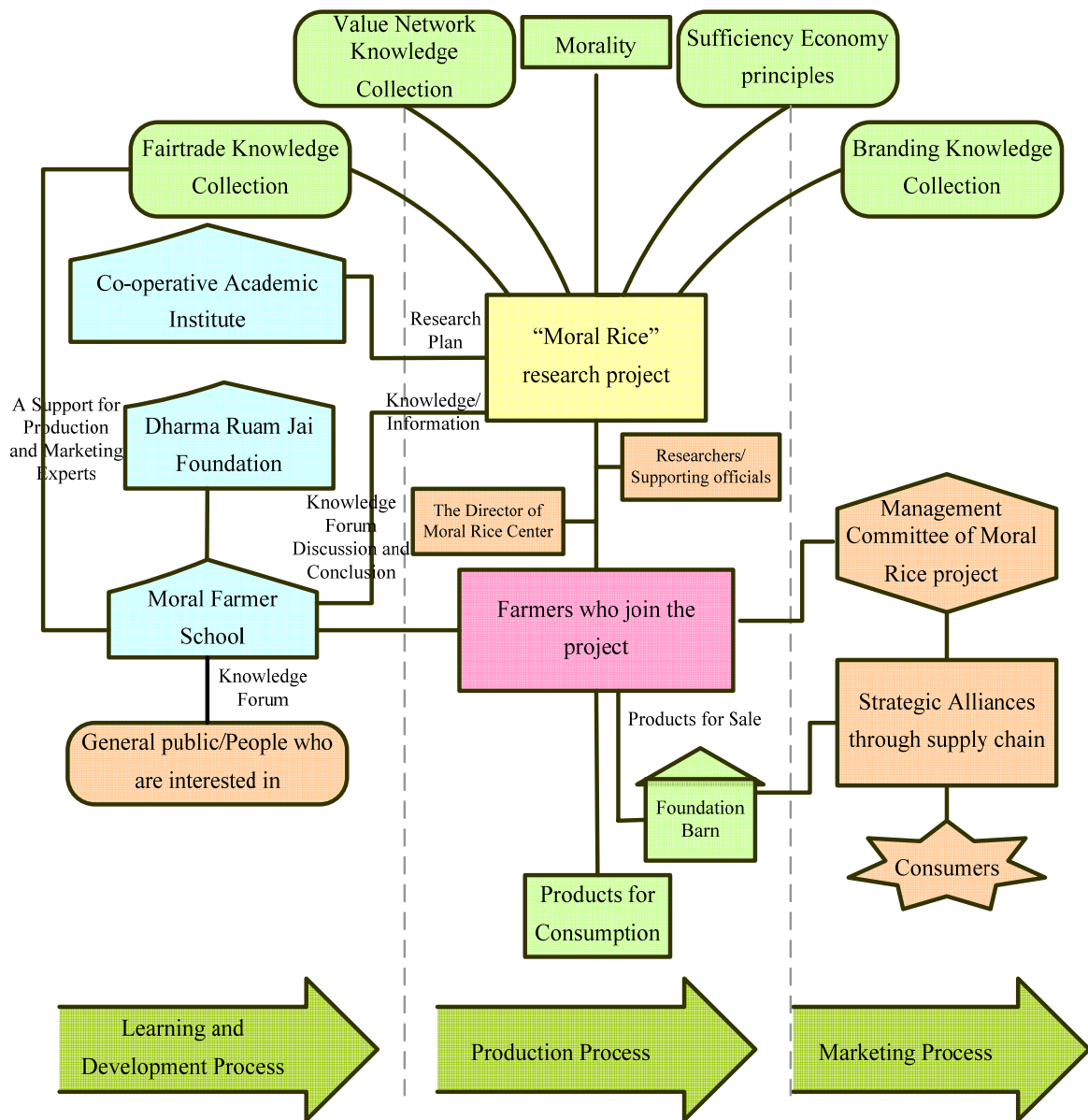
2. Conception Framework

The conception framework in this study has been adapted from “Value Network Connection,” initiated in Patrawart (2006), in order to connect the alliances under the supply chain. This comprises of 3 operational steps;

Step 1: Learning and Development Process, which was advocated by researchers from CAI through knowledge management process for farmers who participated in the project, including the Knowledge of Network Value Connection, Sufficiency Economy principles, Supply Chain Management, Branding, and Fair-trade.

Step 2: Production Process, which was operated by researchers of Dharma Ruam Jai Foundation, co-operative officers, and the Director of Moral Rice Center so that the process was in compliance with the common production model.

Step 3: Marketing Process conducted by management committee of the project under the agreed strategies (Picture 1).

Picture 1: Conceptual framework of Moral Rice research

3. Data and Research Methodology

Under the Participatory Action Research which was continuously conducted for 3 years during the cropping years of 2006-2007, 2007-2008, and 2008-2009, there were 108, 71, and 160 participating farmers; with grain production of 168, 464, and 500 tons through the project with farmer price of 10.50, 10.50 and 16 baht per kilogram, respectively. This was higher than general farmer price in the market during the same time period.

Table 2: Information of the research project from the planting year of 2006-2007 to 2008-2009

Planting year	Agriculturists participating in the project (people)	Grains product gathered through the project (tons)	Grains purchase price of the project (baht/kg)	Grains purchase price in the market (baht/kg)
2006-2007	108	168	10.50	8.00
2007-2008	71	464	10.50	8.00
2008-2009	160	500	16	15.00

The research procedures were in compliance with the agreed strategies in order to achieve “Moral Rice” Branding (see Picture 2). This was comprised of 4 aspects of the strategic plan: Learning and Growth, Internal Process, Customers, and Financial, which were value creation to organic Thai Hom Mali Rice products (Picture 2).

	"Moral Rice" Branding	Indicators	Targets	Action plan
Financial Aspect		<ul style="list-style-type: none"> - Increase in Product Sold - Increase in Product Value 	Fair 20%	Evaluation Project
Customers Aspect		<ul style="list-style-type: none"> - Consumers Awareness - Satisfaction of the Farmers 	- Fair - Fair	Evaluation Project
Internal Process Aspect		<ul style="list-style-type: none"> - Product Selling regarding the Criteria of the Alliance - Press Conference of "Moral Rice" Products - Product Purchase from the Members - Production cost reduction - Being in Compliance with Value and Moral Production among the Farmers 	- 100% - April - February - 25% - 75%	- Marketing Plan - Tactics of Alliance Team Creation - Production Support Plan
Learning and Growth Aspect		<ul style="list-style-type: none"> - Have a practice - Have a framework - Have a skilful and knowledgeable team 	- 1 month - 1month - 100%	- Moral Rice Plan - Knowledge Sharing Forum - Study and Observation

Picture 2: Research methodology

4. Results

The research outcomes could be summarized as follows:

4.1 The Creation of Moral Conduct in Organic Thai Hom Mali Rice Production

The results from knowledge management process for farmers under Dharma Ruam Jai Foundation network, which now has 160 members, was an establishment of the moral conditions of Moral Rice growing. The participated farmers have agreed to adopt the moral conduct within the group by committing to **giving up on Liquor, Smoking and Gambling altogether** and have used these moral codes in the new brand for their organic Hom Mali rice called "Moral Rice".

Furthermore, the farmers' declaration has been set up in 8 aspects as follows:

- 1.) To recognize the organic agricultural standards based on self- reliance
- 2.) To exchange knowledge amongst the members once a month
- 3.) To conduct knowledge sharing forum continuously
- 4.) To develop the knowledge collection of the procedures after harvesting
- 5.) To develop 2 distribution channels of rice and grains
- 6.) To grow grains to achieve the minimum standards of 38 grams
- 7.) To respect the five Buddhist precepts and deny the three vices (no gambling, no smoking, no liquor)
- 8.) To determinedly create 'The Moral Rice' to be a publicly remarkable brand

4.2 The establishment of Moral Rice Brand

After establishing the "Moral Rice" brand for the Dharma Ruam Jai Foundation network's organic Thai Hom Mali Rice, the product has been widely accepted by customers and business alliances throughout the supply chain, generating Brand Equity (see Table 3) of the organic Thai Hom Mali Rice products produced by the Moral Farmer network of the Foundation. The keys to success of this new branding involve (1) creating awareness of the products among the general public; (2) creating the uniqueness value of the products; (3) creating positive attitude to the product, (4) creating competitive advantage to the product. These value creations have enabled the farmers to sell grains with much higher prices than the general organic Thai Hom Mali Rice. In addition, the customers were very pleased to pay for that margin, as they gladly wanted to support quality people and help lifting up the farmers' quality of life. Moreover, different selling prices could be differently set up through the differentiation of the distribution channels (Table 3).

Table 3: Selling prices of Moral Rice based on each distribution channel

No.	Distribution channel	Selling prices (baht/kg)
1	Siam Paragon	48.00
2	The Mall Groups	47.00
3	Thailand Delicious Food Project by Thailand Post	38.00 (postal excluded)
4	Others	28.00

Remark: Information surveyed in June 2009

4.3 The Trademark Registration of Moral Rice

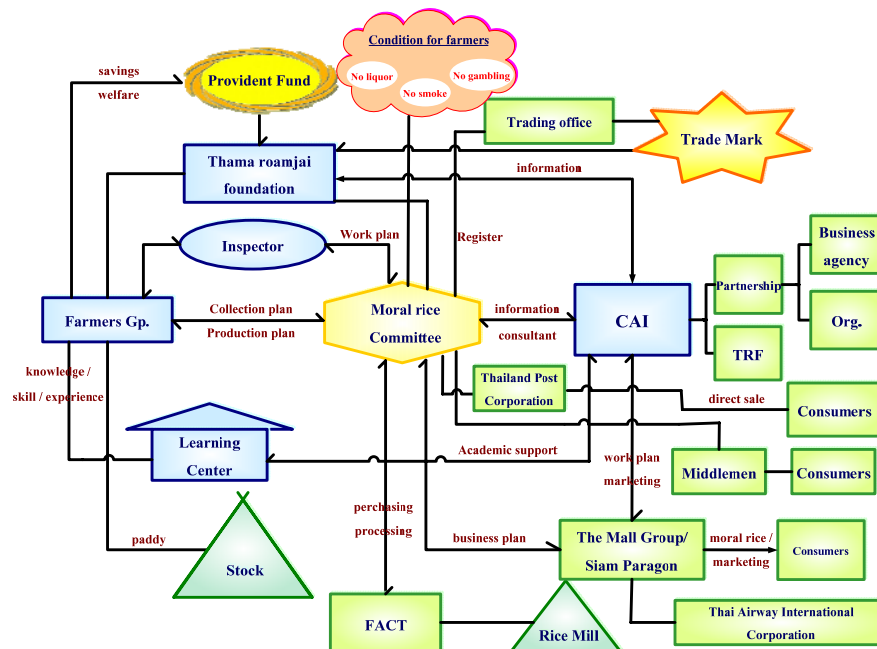
“Moral Rice” brand has registered its trademark with the Ministry of Commerce of Thailand on behalf of Dharma Ruam Jai Foundation. (Petpha, 2009)

Picture 3 : Trademark of Moral Rice

4.4 Value Chain Establishment

“Value Chain” of business under the Organic Thai Hom Mali Rice Supply Chain has been established in order to solve the falling price problem of Thai Hom Mali Rice based on reliance and co-operative values (see Picture 4).

Picture 4: Value Chain of business to solve the falling price problem based on reliance and co-operative values

5. Conclusions and Recommendations

The strategic branding of “Moral Rice” by the Farmer Network under Dharma Ruam Jai Foundation can be considered as a good example of a successful marketing strategy to overcome the price fluctuation problem in organic Thai Hom Mali Rice. This approach can be considered as a solution based on the principles of reliance and cooperation among the farmers and independent from the support of the government. Moreover, this is a long-term resolution to the problem since it generates Brand Equity and Brand Attachment to the organic Thai Hom Mali Rice products and its customers.

For the participated farmers, they could sell their products in higher price than the market price throughout the 3-year period during the research project. Also, according to the evaluation survey, most respondents report that they were pleased to pay for Moral Rice at a higher price than other organic Thai Hom Mali Rice products because they wanted to support moral farmers. Additionally, Moral Rice is also a good product for giving to other people as souvenirs or for making merit. Furthermore, the innovative moral practices of Moral Rice farmers has, apart from effectively and remarkably increased the selling price of rice, but has also developed the farmers’ lives to be an excellent model of “**moral, skilful, and knowledgeable**” farmers. These unique practices have widely attracted the attentions from students, government officials, the Thai public and foreigners to learn from this process.

The case study on “Moral Rice” is an interesting concept for policymakers in establishing a new policy in solving agricultural products’ price fluctuation problems based on reliance and co-operative values instead of involving the government’s interventionist policy which requires considerable budget and opens to corruption problems. Not only can this approach solve the falling price problem in agricultural products, it also encourages farmers to apply Sufficiency Economy principles to their lives which will eventually lead to the development to the Fair-trade system.

References :

Patrawart, J., (2009). The Co-operatives movement and Fairtrade development. Research Report, Thailand Research Fund.

Patrawart, J., (2006). The Development of Co-operative Movement in 36 Provinces. Research Report, Thailand Research Fund.

Nikom, P., (2009). The Moral Rice Network. Research Report, Thailand Research Fund.

ภาคผนวกที่ 5

โครงการ

การวิจัยและพัฒนาเพื่องานส่งเสริมสหกรณ์

โครงการ การวิจัยและพัฒนาเพื่องานส่งเสริมสหกรณ์

1. ชื่อโครงการ การวิจัยและพัฒนาเพื่องานส่งเสริมสหกรณ์
2. เลขที่โครงการ :
3. เจ้าของโครงการ :
4. หลักการและเหตุผล :

ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทยในช่วงเวลาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 11 ที่ให้น้ำหนักกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับเศรษฐกิจฐานความรู้ อันจะก่อให้เกิดความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ ควบคู่ไปกับการศึกษาวิจัยเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นกับองค์ความรู้ใหม่ไปสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสังคม ที่จะต้องดำเนินการคู่ขนานกันไป เพื่อการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมให้สมดุลและยั่งยืน

ทางเลือกใหม่ของวิธีการวิจัยและกระบวนการเรียนรู้ ได้ถูกนำมาใช้กันมากขึ้นบนฐานของปรัชญาและคุณค่าที่เน้น “คน” เป็นศูนย์กลาง และมีจุดยืนที่จะสร้างพลังทางปัญญา ให้แก่ ประชาชน ด้วยกระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการวิจัย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนรวมทั้งให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นรูปแบบการวิจัยที่ใช้เป็นเครื่องมือในการหาความรู้และแก้ปัญหา ร่วมกัน โดยมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งในส่วนของสหกรณ์ไทย ได้มีการริเริ่มดำเนินการวิจัยในลักษณะดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2545 ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยโดยมีความเชื่อมั่นว่า “เครือข่ายนักวิจัย จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยการนำองค์ความรู้และนวัตกรรม ไปขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ สู่เป้าหมายของการเป็น **ระบบสหกรณ์เชิงคุณค่า**” หลักสูตรที่จัดขึ้นในครั้งนี้ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในภาคสนาม ซึ่งจะครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบงานวิจัย การปฏิบัติการวิจัย การวิเคราะห์และสรุปบทเรียน และการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมการอบรม ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูง สามารถนำไปใช้ขับเคลื่อนในเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาดังที่มุ่งหวัง

5. วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้รับทราบข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทการสหกรณ์ไทย : สิ่งท้าทายในการวิจัยและพัฒนา

5.2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง

5.3 เปิดโอกาสการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบและการบริหารจัดการการวิจัยเพื่อพัฒนาในด้านสหกรณ์

6. กลุ่มเป้าหมาย : ผู้เชี่ยวชาญ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 8 คน

7. ระยะเวลาและสถานที่

☛ 30 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2552 ณ ศูนย์สารสนเทศด้านสหกรณ์ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

☛ 3 – 4 ธันวาคม 2552 ณ โรงแรมสวนสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

8. เนื้อหาหลักสูตร

8.1	พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ	1	ชั่วโมง
8.2	ทิศทางการวิจัยของประเทศ	2	ชั่วโมง
8.3	บริบทการสหกรณ์ในโลกาภิวัตน์ : มิติขององค์การธุรกิจฐานสังคม	3	ชั่วโมง
8.4	ว่าด้วยเรื่องการวิจัยและพัฒนา	3	ชั่วโมง
8.5	เวทีเรียนรู้ : เครื่องช่วยคุณค่าเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ (เริ่มจากการวิจัย – ผ่านเครื่องช่วยเรียนรู้ -สู่การพัฒนา)	3	ชั่วโมง
8.6	เวทีเรียนรู้ สู่การปฏิบัติสำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	6	ชั่วโมง
8.7	ศึกษาดูงาน : กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจสหกรณ์สวนสามพราน	3	ชั่วโมง
8.8	ชวนกันคิดสำหรับประเด็นการวิจัย สิ่งท้าทายสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	3	ชั่วโมง
8.9	การประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับกลุ่มย่อยเพื่อการออกแบบการวิจัย	3	ชั่วโมง
8.10	สนทนาว่าด้วยการวิจัยและพัฒนา	2	ชั่วโมง
8.11	สรุป-ประเมินผล	1	ชั่วโมง
	รวม	30	ชั่วโมง

9. วิธีการ : บรรยาย/เวทีเรียนรู้/การประชุมเชิงปฏิบัติการ/ศึกษาดูงาน

10. วิทยากร : ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กำหนดการอบรม

โครงการการวิจัยและพัฒนาเพื่องานส่งเสริมสหกรณ์

โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ 30 พฤศจิกายน-4 ธันวาคม 2552

30 พฤศจิกายน 2552

- 9.00- 10.00 น. พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ “ทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”
โดย รศ.ดร.สาโรช อังสุมาลิน คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
- 10.00-12.00 น. การวิจัยในมิติของเศรษฐกิจการเงิน: จากฐานรากสู่สากล
โดย คุณกฤษฎา อุทยานิน ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการเงิน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- 12.00-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.00 น. บริบทการสหกรณ์ในโลกาภิวัตน์ : มิติขององค์การธุรกิจฐานสังคม
โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

1 ธันวาคม 2552

- 9.00-12.00 น. เวทีเรียนรู้ กรณีศึกษา: เครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนาสหกรณ์
(เริ่มจากการวิจัยผ่านเครือข่ายเรียนรู้-สู่การพัฒนา)
โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
- 12.00-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.00 น. ทิศทางการวิจัยของประเทศ
โดย คุณลดาวัลย์ คำภา ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2 ธันวาคม 2552

- 9.00-12.00 น. เวทีเรียนรู้สู่การปฏิบัติสำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
-ขั้นตอนการเตรียมการ
- การศึกษาเบื้องต้นเพื่อค้นหาปัญหา
 - การพัฒนาโจทย์วิจัย และการตั้งคำถามวิจัย
 - การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย
 - การเตรียมความพร้อมให้ทีมวิจัย
- ขั้นตอนการออกแบบและกำหนดแผนการวิจัย
- การกำหนดวัตถุประสงค์ของเป้าหมาย
 - การวางแผนการดำเนินการวิจัยภายใต้กรอบเวลา
 - การเตรียมบุคลากรด้านวิจัย และการมอบหมายความรับผิดชอบ

	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างเครื่องมือและวิธีการวิจัย • การวางกรอบการดำเนินงาน
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00 น.	<p>-ขั้นตอนการปฏิบัติการวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> • การวางกิจกรรมและกำหนดเวลาทำวิจัย • การอบรมและเสนอแนะวิธีการทำงาน • การติดตามการปฏิบัติการวิจัย <p>-ขั้นตอนการวิเคราะห์สรุปบทเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> • การกำหนดทีมงานที่ทำหน้าที่สรุปบทเรียนร่วมกับพี่เลี้ยง • การอบรมวิธีการถอดบทเรียน • การวิเคราะห์สรุปบทเรียน <p>-ขั้นตอนการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์</p> <p>โดย ทีมงานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์</p>

3 ธันวาคม 2552

7.30 น.	ออกเดินทางจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรถตู้โดยสารไปยัง โรงแรมสวนสามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม
9.00-12.00 น.	เวทีเรียนรู้ : กรณีศึกษาเครือข่ายธุรกิจสวนสามพราน โดย คุณณฐนนท์ เมธิพิสิฐกุล และทีมวิจัยเครือข่ายธุรกิจสวนสามพราน
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-17.00 น.	เวทีเรียนรู้ชวนกันคิดสำหรับประเด็นการวิจัย สิ่งท้าทายสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
17.00-18.00 น.	ศึกษาดูงานกลุ่มธุรกิจสหกรณ์สวนสามพราน
18.00 น. เป็นต้นไป	รับประทานอาหารเย็น เวทีเรียนรู้ (ต่อ) พักค้างคืน

4 ธันวาคม 2552

9.00-12.00 น.	สนทนาว่าด้วยการวิจัยและพัฒนา โดย ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
13.00-16.00 น.	<p>-การประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับกลุ่มย่อยเพื่อการออกแบบการวิจัย</p> <p>-สรุปและประเมินผล</p>

หมายเหตุ : เวลาช่วงบ่ายอาจขยายได้ตามความเหมาะสมและเห็นชอบร่วมกัน

ภาคผนวกที่ 6

โครงการ

หลักสูตรการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์เชิงบูรณาการ ชสอ.

โครงการฝึกอบรม

การบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์เชิงบูรณาการ

1. หลักการและเหตุผล

ผลกระทบจากวิกฤติการเงินที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าองค์กรธุรกิจภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์ที่จำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสม และที่สำคัญผู้นำองค์กรจะต้องมี อุดมคติ ภาวะบวบทักษะ หลักการและวิธีปฏิบัติที่สามารถนำพ่องค์กรธุรกิจดำเนินการกิจเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อองค์กร และสังคมในภาพรวม จึงจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบัน

หลักสูตรการบริหารจัดการเชิงบูรณาการในที่นี่จัดขึ้น โดยจะเป็นในที่กระบวนการจัดการความรู้ ในบริบทของการบูรณาการความรู้ 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านปรัชญา/อุดมการณ์ มิติด้านภาวะบวบทักษะ มิติด้านหลักการ และมิติด้านแนวปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างเท่าทันและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิก ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2. วัตถุประสงค์

การจัดการความรู้ในกลุ่มผู้เข้าฝึกอบรมในเชิงบูรณาการ 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านปรัชญา/อุดมการณ์ มิติด้านแนวปฏิบัติ มิติด้านหลักการและมิติในแนวทางปฏิบัติ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้ารับการอบรมได้มีโอกาสปรับกระบวนทัศน์และกรอบคิดในเรื่องการบริหารจัดการสหกรณ์เชิงบูรณาการเป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 ด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด และ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. วิธีการ-อุปกรณ์

การจัดการความรู้ โดยมีสื่อ วัสดุทัศนและเอกสารประกอบ ภายใต้การนำของผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันฯ

6. ระยะเวลา :: 1 วัน

7. ค่าลงทะเบียน ::

(รวมค่าเอกสาร วิชาทัศน กระจ่าเอกสาร อาหารกลางวัน 1 มื้อ อาหารว่าง 2 มื้อ)

8. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือ เป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์, ผู้จัดการสหกรณ์, ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ ไม่น้อยกว่า 2 ปี

กำหนดการ

08.00 - 08.30 ลงทะเบียน

08.30 - 09.00 พิธีเปิด

09.00 - 10.30 การนำปรัชญา/อุดมการณ์

10.30 - 10.45 รับประทานอาหารว่าง

10.45 - 12.00 กระบวนการบริหารจัดการสหกรณ์(เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้)

เป้าหมายแห่งความสำเร็จ การกิจและบริการ กระบวนการบริหารจัดการ/ตัวแบบที่เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี

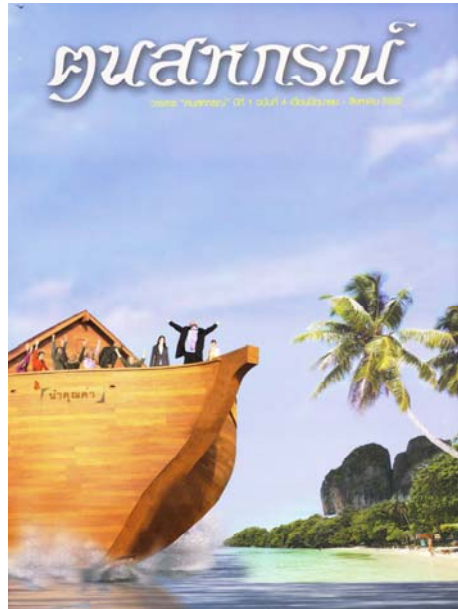
12.00 - 13.00 รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 17.00 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การบริหารจัดการสู่ระบบสหกรณ์ออมทรัพย์เชิงบูรณาการ”

ภาคผนวกที่ 7

วารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5

ปกวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 4 และสารบัญ

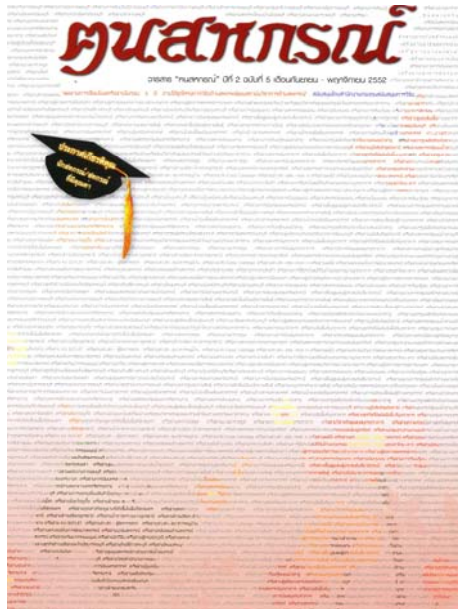
ปกวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 4

Contents
สารบัญ
ฉบับที่ 4
เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๓

ในวารสารคนสหกรณ์	
นโยบายขับเคลื่อนแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 2	4
เมื่อคืนนี้ฉันเห็นเงินแม่โพสพหรือให้	6
ชีวิตวัยชราอย่างดี สานฝันคนสหกรณ์	10
มุมมองจากคนสหกรณ์	
มณฑลสหกรณ์ คอรัปชั่น : สหกรณ์ยุคใหม่ในกระบวนการโลกาภิวัตน์	12
การนำคุณค่า : ตัวแบบของหมู่บ้านสีเขียว ประเทศไทย	15
ผลกระทบวิกฤตการณ์โลก มุมมองจากคนสหกรณ์ : ผู้รู้	17
เด็กสวนคู่	
ข้าว...คุณปฏิวัติชีวิตกำลังจะผ่านไป และความไม่มั่นคงทางอาหารกำลังตามมา	19
บทสรุปโดยคนสหกรณ์	23
กองทุนรวม : โอกาสและความเสี่ยงที่มีต่อสหกรณ์	26
สมาชิกสหกรณ์กับการดำเนินงานสหกรณ์	29
การเขียนรู้ด้วยใจของสหกรณ์ภาคพื้นบ้านชาวนา สืบสาน ๗ ธงสหกรณ์	31
เข้าสู่กับผังโรงงานวิถี	
ภาคภูมิใจ : ระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่า... ทำอย่างไรจึงจะไปให้ถึง	34
เครือข่ายคุณค่าเกษตรอินทรีย์	37
เครือข่ายต่อต้านภัยคุกคามเชิงธุรกิจ จังหวัดลพบุรี	39
เครือข่ายสหกรณ์ในสวนศรีนครด้าว	42
เครือข่ายคุณค่าผลไม้	44
เครือข่ายคุณค่าด้านผ้าไหม	46
ติดตามความเคลื่อนไหวในแผนพัฒนาสหกรณ์	
โครงการบูรณาการสหกรณ์ที่ยั่งยืนสู่คนภาพ	48
นโยบายการประชาสัมพันธ์สหกรณ์ที่มีคุณค่า	50
นานาชาติ	
ชาวไร่ชาวนาไทย ผนวกร่วมใจ สู้ความยากลำบาก	53
ความแตกต่างระหว่างการบริหารงานไม่มี CSR และมีกิจกรรม	56
กรณีศึกษา พืชที่ดี ชิมช้อ ในหมู่บ้าน ดอนใจ จังหวัดปราจีนบุรี	58
วิกฤตเศรษฐกิจกับสหกรณ์ที่มีต่อสหกรณ์อยุธยา	60

สารบัญวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 4

ปกวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 5 และสารบัญ

ปกวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 5

Contents	
สารบัญ	
วารสาร คนสหกรณ์ ฉบับที่ 5	
ในวาระวสันตสภกรณ์	
เรื่องราวของนิสิตสหกรณ์และสหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปี 2552	4
เสียงร้อยสี่ห้าคำ สยามินคนสหกรณ์	14
มุมมองจากคนแดนไกล	
ทางรอดของมนุษยชาติ : ความร่วมมือของชุมชนนีนินป่า : คิมมาซัน Mr. Duncan ชาวนิวซีแลนด์	16
สหกรณ์กับวิกฤตเศรษฐกิจโลก โอกาสของสหกรณ์	19
เสียงความดี	
ประเทศไทยและการก้าวไปเป็นครัวของโลก	30
มุมมองของนักบริหารมืออาชีพต่อการบริหารจัดการสหกรณ์	32
มุมมองของผู้นำสหกรณ์ในการขับเคลื่อนการค้าที่เป็นธรรม (สัมภาษณ์คุณวรวรรณ)	35
แผนธุรกิจกับการสร้างโอกาสและลดความเสี่ยงสำหรับธุรกิจสหกรณ์	39
เสด็จขึ้นฝั่งจากงานวิจัย	
รวมพลคน พาว์ นำคุณค่าสู่การพัฒนาสหกรณ์ไทย	42
เครือข่ายคุณค่าตามฟ้าพุ่มพร	46
ติดตามความเคลื่อนไหวในแผนพัฒนาสหกรณ์ฯ	
การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ภายใต้แผนฯ 2 ของ รสธ.	48
นานาสาระ	
เขาวัวอย่างเงิน หมว้ออย่างใจ คุนว่าอย่างใจ	52
คู่กับโฉมหน้าเขียนเรื่องสุภาพ : เกิดฉบับการป้องกันภัย 2009	55
มุมมองเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์	57
ท่องเที่ยวในโลกกว้างกับการอนุรักษ์ สอน สนาคราปู จ.ชุมพร	60

สารบัญวารสารคนสหกรณ์ ฉบับที่ 5

ภาคผนวกที่ 8

รายงานความก้าวหน้าการปรับปรุงเว็บไซต์

การพัฒนาเว็บไซต์ (www.cai.ku.ac.th) ในช่วง 6 เดือนแรก

1. Top up เมนูภาพเคลื่อนไหวในหน้าเมนูหลัก และปรับโทนสีใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของ สว.สก.

แบบเดิม

แบบใหม่

2. การจัดวาง แผนผังของเมนูใหม่ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงเว็บ และการใช้งาน

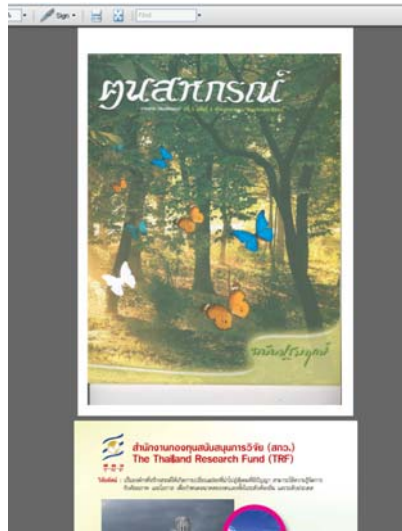

แบบเดิม

แบบใหม่

3. การจัดทำ e-book ของเรื่องเด่นในเล่มวารสารคนสหกรณ์ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถติดตามได้จากอินเทอร์เน็ต

แบบเดิม

แบบใหม่

4. การจัดทำ ระบบลงทะเบียนสมัครสมาชิกวารสารคนสหกรณ์ออนไลน์ บนหน้าเว็บเพิ่มเติม

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
Co-operative Academic Institute

ลงทะเบียนสมัครสมาชิกวารสารคนสหกรณ์

ทั่วไป
 หน่วยงาน
 ภาครัฐ
 องค์กรพัฒนาเอกชน
 หน่วยงานราชการ
 หน่วยงานการศึกษา
 หน่วยงานการเกษตร
 หน่วยงานการเงิน
 หน่วยงานอื่น

ภูมิภาค บุคคล หน่วยงาน
 ชื่อ-นามสกุล/หน่วยงาน *
 ออกลิสต์จังหวัด *
 ที่อยู่ *
 รหัสไปรษณีย์ *
 โทรศัพท์ *
 โทรสาร
 E-mail *
 เลขบัตร
 สมาชิกใหม่ ต่ออายุ มรดกสมาชิกผู้เสียชีวิต *

แล้วยกสมาชิกในรูปอื่น * ราย (* ต่อเนื่องคือถือตัวอื่น)
 ประเภทค่าธรรมเนียม * 1 ปี 4 ฉบับ เป็นเงิน 350 บาท 2 ปี 8 ฉบับ เป็นเงิน 600 บาท 3 ปี 12 ฉบับ เป็นเงิน 900 บาท

เงินค้ำประกัน
 สถานะการชำระเงิน ยังไม่ได้ชำระเงิน ชำระเงินแล้ว

5. การจัดทำ ระบบลงทะเบียนหลักสูตรฝึกอบรม เวทีเรียนรู้ไขปัญหาเกี่ยวกับสหกรณ์ออนไลน์ เพิ่มเติม

Co-operative Academic Institute

ลงทะเบียนเข้าร่วมเวทีสนทนาไขปัญหาสหกรณ์

ชื่อ-นามสกุล : *
ตำแหน่ง :
สหกรณ์ / หน่วยงาน : *
เบอร์โทรศัพท์ : *
E-mail :
ที่อยู่ :
จังหวัด : กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ :
ลงทะเบียน ยกเลิก

หมายเหตุ * ข้อมูลสำคัญจำเป็นต้องกรอกให้ครบ

- หน้าแรก
- เกี่ยวกับสถาบัน
- ภารกิจงานวิจัย
- ภารกิจงานบริการวิชาการ
- ภารกิจการเชื่อมขั้วเครือข่าย
- รายงานวิจัย/บทความวิชาการ
- กิจกรรมของสถาบันในรอบปี
- สารสนเทศสหกรณ์
- รางวัลที่ได้รับ
- หอประชุมวิจิตรวาทะเกียรติคุณ
- ข่าวและงานกิจกรรม
- รวมลิงค์
- ติดต่อ
- ติดต่อสถาบันฯ

6. ปรับระบบการเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์รายวัน จากที่มีอยู่เดิม

จำนวนผู้เข้าชม ตั้งแต่ สิงหาคม 2552

Histats.com
Pages 19,429
Pag. today 3
Visits 16,497
Vis. today 3

ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2552
สงวนสิทธิ์ @ 2548 ถึง 2552
ติดต่อแอดมินที่ thailandcoop@gmail.com

